

(*)Escola Universitaria de Profesorado de E.X.B.

Grado en Educación Infantil

Subjects

Year 1st

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V51G110V01101	Communication: Spanish language	1st	6
V51G110V01102	Education: Design and development of the early childhood education curriculum	1st	6
V51G110V01103	Education: New technologies applied to children's education	1st	6
V51G110V01104	Psychology: Developmental psychology from 0-6 years	1st	6
V51G110V01105	Sociology: Sociology of education	1st	6
V51G110V01201	Communication: Galician language	2nd	6
V51G110V01202	Education: Motor development	2nd	6
V51G110V01203	Education: Organisation in schools	2nd	6
V51G110V01204	Education: Contemporary institutions and theory of education	2nd	6
V51G110V01205	Psychology: Educational psychology: Childhood learning processes	2nd	6

Year 2nd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V51G110V01301	Education: Health education and its teaching	1st	6
V51G110V01302	Education: Inclusive schooling and emphasis on diversity	1st	6
V51G110V01303	Education: Tutoring and guidance with the family	1st	6
V51G110V01304	Psychology: Psychological basics of early intervention	1st	6

V51G110V01305	Psychology: Prevention and treatment of childhood learning difficulties	1st	6
V51G110V01401	Anthropology: Thought and culture	2nd	6
V51G110V01402	Psychology: Identification, prevention and treatment of development and behavioural disorders	2nd	6
V51G110V01403	Natural sciences learning	2nd	6
V51G110V01404	Children´s literature and language teaching	2nd	6
V51G110V01406	Foreign Language 1: English	2nd	6

Year 3rd

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
V51G110V01501	Foreign language learning: English	1st	6
V51G110V01502	Visual and fine arts expression teaching	1st	6
V51G110V01503	Physical education and its teaching in childhood	1st	6
V51G110V01504	Musical expression and its teaching	1st	6
V51G110V01505	Language and literature: Galician	1st	6
V51G110V01507	Language and literature: Spanish	1st	6
V51G110V01601	Social sciences learning	2nd	6
V51G110V01602	Mathematics for teachers: Childhood education	2nd	6
V51G110V01901	Knowledge of the natural environment	2nd	6
V51G110V01902	Professional ethics	2nd	6
V51G110V01906	Artistic creativity workshop	2nd	6
V51G110V01907	Geography for teachers	2nd	6
V51G110V01910	Catholic religion teaching	2nd	6
V51G110V01912	Play in early childhood education	2nd	6
V51G110V01951	Language development	2nd	6
V51G110V01952	Hearing and speech psychopathology	2nd	6
V51G110V01953	Literary processes: development, changes, evaluation and treatment	2nd	6
V51G110V01954	Teaching resources in listening and language classes	2nd	6
V51G110V01955	Prevention and intervention in communicative-linguistic disorders	2nd	6

Year 4th

Code	Name	Quadmester	Total Cr.
------	------	------------	-----------

V51G110V01981	Internships: Practicum	An	48
V51G110V01991	Final Year Dissertation	2nd	6

IDENTIFYING DATA**Comunicación: Lingua española**

Subject	Comunicación: Lingua española			
Code	V51G110V01101			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Rodríguez Lorenzo, María del Carmen			
Lecturers	Rodríguez Lorenzo, María del Carmen			
E-mail	maria.rodriguezlore@ceu.es			
Web				
General description	A lexislación exige que o futuro docente posúa, ademais dunha extensa e profunda formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio da ferramenta básica e imprescindible en todo proceso de comunicación: a lingua española. Ademais do coñecemento dos principios básicos e científicos de disciplinas lingüísticas que se ocupan da lingua española, as destrezas, que os profesores deben perfeccionar nas clases, para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe: capacidade lectora, a expresión oral, a expresión escrita e a análise e interpretación de textos orais e escritos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas

D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promoverlos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	A3 A5	B3 B4 B5 B11	C21 C48 C60	D1 D2 D7 D9 D11 D13 D14 D15 D16
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	A1 A2	B1 B6	C27 C42 C43 C44 C48 C49 C60	D1 D7 D17 D19
Coñecer, respectar e promover a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa.	A1 A2 A4	B6	C42 C48	D12 D14 D19
Recoñecer a identidade da etapa de educación infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	A1 A3	B1 B2 B3 B4 B6	C21 C27 C42 C43 C49	D1 D2 D7 D13 D16
Saber expresarse en español con fluidez e precisión e poder facer uso flexible de devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A1		C44 C49 C60	D1 D11
Falar, ler e escribir, correcta e adecuadamente, a lingua española.	A1 A4		C43 C44 C48 C49 C60	D1 D7 D9
Coñecer a fonoloxía, a fonética e a ortografía da lingua española.	A1		C43 C44 C49	D7 D13
Coñecer e saber usar a gramática do español.	A1		C43 C44 C49	D1 D7 D13 D15
Adquirir e saber utilizar os conceptos básicos da semántica, a lexicoloxía e a lexicografía do español.	A1		C43 C44 C49	D1 D7 D9 D13 D15

Contidos

Topic	
1. Cuestións xerais de comunicación	1.1. Comunicación, linguaxe e significación. 1.2. A linguaxe como instrumento de comunicación e expresión. 1.3 As linguas como patrimonio inmaterial (PEA-UNESCO) 1.4. Mensaxes, sinais e supostos: procesos inferenciais e semióticos 1.5. O código na comunicación 1.6. Relevancia

2. Fonética e fonoloxía do español	<p>2.1. Fonética e fonoloxía. As relacións entre os elementos do sistema.</p> <p>2.2. Fonética. Ramas da Fonética. Fundamentos da Fonética Articulatoria e Acústica. Os sons do español. A transcripción.</p> <p>2.3. Fonoloxía. Ámbito de estudo. A fonemática e a prosodia. A fonema e a súa determinación. As fonemas do español. Neutralización, desfonoloxización e distribución defectiva. A transcripción.</p> <p>2.4. Suprasegmentos. A sílaba. O acento. A entoación.</p>
3. Morfoloxía e sintaxe	<p>3.1. O ámbito da morfoloxía e da sintaxe. As unidades. Enunciado e oración. A noción de sintagma.</p> <p>3.2. Descrición das unidades.</p> <p>3.3. As categorías gramaticais.</p> <p>3.4. Unidades sintácticas.</p> <p>3.5. Funcións. A oración simple, composta e complexa.</p>
4. Semántica e léxico	<p>4.1. O signo lingüístico. Conmutantes de expresión e contido.</p> <p>4.2. A lexicoloxía e a semántica. A lexicografía e os estudos de léxico.</p> <p>4.3. Campos semánticos. Compoñentes do significado. Análise paradigmático e sintagmático.</p> <p>4.4. Relacións léxicas.</p> <p>4.5. Corrección e innovacións léxicas.</p>

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	3	36	39
Lección maxistral	23	2	25
Resolución de problemas	16	0	16
Exame de preguntas de desenvolvemento	4	16	20
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Planificación, elaboración e revisión de traballos 'prácticos' e 'personales' relacionados cos contidos da materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Resolución de problemas	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno debe desenvolver as solucións adecuadas ou correctas aplicando os contidos explicados e axudado polas directrices e supervisión do profesor. Por iso, adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas	No horario de clase. En sesións de tutorías semanais. Orientacións, seguimento dos traballos e programa, solución de conflitos e dúbidas sobre a materia. Revisión da metodoloxía e consultas bibliográficas.
Lección maxistral	

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Participación na planificación, elaboración e revisión dos traballos 'prácticos' e 'personais' relacionados cos contidos da materia.	10	A1	B11	C21	D1
			A2		C43	D2
			A3		C44	D7
			A4			D9
			A5			D12
						D13
						D14
						D15
						D17

Lección maxistral	Sesión maxistral: Valorarase a participación habitual do estudante nas sesións expositivo-participativas.	10	A1 A3 A4	B6	C27 C42 C43 C44 C49 C60	D1 D2 D13 D17
Resolución de problemas	Resolución de problemas e/ou exercicios: Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de prácticas de análise e comentario.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B11	C21 C27 C42 C43 C44 C48 C49 C60	D1 D2 D7 D12 D13 D14 D16 D17 D19
Exame de preguntas de desenvolvemento	Probas para avaliación das competencias que inclúen preguntas abertas sobre un tema. Os alumnos deben desenvolver, relacionar, organizar e presentar os coñecementos que teñen sobre a materia nunha resposta extensa.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B4 B6	C27 C42 C43 C44 C49	D1 D2 D7 D12 D13 D15 D17
Exame de preguntas obxectivas	Proba de avaliación parcial sobre ortografía e verbos despois de dar os temas pertinentes.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B6	C27 C42 C43 C44 C49	D1 D2 D7 D12 D13 D15 D17

Other comments on the Evaluation

A ficha persoal, cos datos persoais e a foto pegada, debe entregarse nas dúas primeiras semanas de clase.

O sistema de avaliación pretende facer o alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurarase unha **avaliación continua**, formativa e global, polo que se terán en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e o resultado final de dito proceso.

A **cualificación final** da materia será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. É dicir, a cualificación final será a suma da nota do exame final (40%), da asistencia e participación activa (10%), resolución de problemas (20%), dos exames parciais (20%) e do traballo final (10%). Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas do traballo tutelado e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia da primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquele alumnado que non asistise ás aulas ou faltase máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (12 horas, 6 sesións) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá según o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e o Proceso de Ensinanza do Estudantado aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Trodo traballo copiado, plaxiado o realizado pola IA será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Gómez Torrego, Leonardo, **Gramática didáctica del español**, 10, SM, 2011

Real Academia Española, **Nueva gramática básica de la lengua española**, 1, Espasa, 2017

Complementary Bibliography

Grijelmo, Ález, **La gramática descomplicada**, 2, Taurus, 2019

Blecua, Beatriz, **Atlas básico de gramática**, 7, Parramón, 2010

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Comunicación: Lingua galega/V51G110V01201

Didáctica da lingua e a literatura infantil/V51G110V01404

Lingua e literatura: Español/V51G110V01507

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica da lingua e a literatura infantil/V51G110V01404

Lingua e literatura: Español/V51G110V01507

Other comments

Os estudantes de Educación Infantil deberán coñecer y saber aplicar os conceptos básicos da gramática do español e ter asumidas, de forma clara e patente, as normas tanto de expresión oral (correcta dicción ou ortoloxía) como de expresión escrita (ortografía), así como tamén os aspectos esenciais do nivel fónico da devandita lingua.

IDENTIFYING DATA**Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil**

Subject	Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil			
Code	V51G110V01102			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Lloves Pequeño, Isabel Marta			
Lecturers	Lloves Pequeño, Isabel Marta			
E-mail	marta.llovespequeno@ceu.es			
Web				
General description	O currículo é o eixo sobre o que se desenvolve o labor educativo, tanto nos seus aspectos conceptuais (concepcións, compoñentes, niveis, etc.) como nos procedimentais (procesos de deseño, posta en práctica, avaliación, etc.), é por iso polo que é unha materia fundamental na preparación do futuro docente de educación infantil. Esta materia pertence á materia Organización do espazo escolar, materiais e habilidades docentes. Xunto a outras que serán cursadas neste mesmo curso (Organización do centro escolar) constitúen un bloque formativo que se complementa mutuamente e que está orientado a sentar unhas bases didácticas firmes na formación das futuras Mestras e Mestres de Educación Infantil. É por iso, que o desenvolvemento desta nova materia continuará co proceso global de formación en Didáctica e Currículo. Esta materia ten como meta fundamental axudar ao alumnado a adquirir e desenvolver competencias relacionadas co coñecemento, as técnicas e as actitudes necesarias para deseñar, executar e avaliar o currículo correspondente a unha Aula de Educación Infantil no sistema educativo español regulado na Comunidade Autónoma de Galicia.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.

- B11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
- B12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
- C1 Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
- C3 Coñecer os fundamentos de atención temprana.
- C4 Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
- C5 Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
- C6 Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
- C8 Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
- C9 Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
- C10 Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
- C11 Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
- C12 Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C27 Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C31 Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C33 Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
- C55 Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- C67 Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D4 Coñecemento de lingua estranxeira
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información

D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Analizar e comprender os diferentes momentos históricos da Educación Infantil.	A3	B12	C1 C13 C26 C27 C28 C29	D1 D3 D5 D6 D8 D9 D10 D13 D14 D15
2. Coñecer e analizar as diferentes teorías e modelos curriculares e cuestionar críticamente as diversas tendencias e propostas da administración educativa e doutras instancias.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C1 C3 C4 C5 C6 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C19 C20 C21 C22 C23 C24 C25 C26 C27 C28 C29 C30 C31 C32 C33 C55 C59 C60 C61 C62 C63 C64 C65 C66 C67	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

3. Coñecer os diferentes niveis de concreción curricular e ser capaz de reproducilos nun esquema ou produto multimedia.	A1 A3 A4	B7	C24 C25 C26 C27	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D10 D13 D15
4. Seleccionar, desenvolver e avaliar un currículo de Educación Infantil por proxectos no que se demostre un dominio dos elementos do currículo e das competencias en Educación Infantil. Preparar, seleccionar ou construír materiais didácticos para devandito proxecto, atendendo aos principios teóricos básicos de globalización e a súa aplicación ás etapas da Educación Infantil.	A1 A2 A3	B1 B3 B9 B10 B11 B12	C1 C31 C32 C33 C55 C59 C60	D2 D6 D8 D9 D12 D13
5. Coñecer a evolución do rol do profesor de Educación Infantil e reflexionar sobre o profesor ideal, o seu nivel de competencia e de formación.	A3	B9 B12	C11 C12 C13 C21	D2 D3 D5 D8 D13 D14 D15

Contidos

Topic	
1. A Educación Infantil desde os seus inicios á actualidade.	
2. Teorías e modelos curriculares.	
3. Niveis de concreción curricular.	3.1. Aproximación conceptual ao currículo. 3.1.1. Funcións do currículo. 3.1.2. Carácter do currículo. 3.2. Niveis de concreción curricular.
4. Currículo de Educación Infantil.	Características e componentes do curriculum de Educación Infantil
5. Compoñentes didácticos do proceso de ensino-aprendizaxe en Educación Infantil.	5.1 Os obxectivos e as competencias 5.2 Selección e secuenciación de contidos 5.3 Métodos, principios e estratexias didácticas 5.4 Tarefas de ensino e organización de procesos de ensino-aprendizaxe 5.5 Construción e análise de recursos e materiais didácticos 5.6 A avaliación do proceso de ensino-aprendizaxe
6. A programación na aula de infantil.	A programación didáctica e a programación de aula
7. O profesorado de educación infantil.	Funcións Formación continuada e ao longo da vida

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	38	66
Traballo tutelado	23	40	63
Resolución de problemas	0	15	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos da materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo /a estudante.
Traballo tutelado	O /a estudante desenvolverá proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante e con prácticas de traballo cooperativo.
Resolución de problemas	O /a estudante desenvolverá exercicios baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante e con prácticas de traballo cooperativo.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado Atenderanse as demandas puntuais que presente o alumnado de forma personalizada ou grupal. Ofreceranse as directrices e supervisión oportuna para o desenvolvemento da aprendizaxe, actividades ou traballos vinculados coa actividade autónoma do estudante. Esta atención tamén se levará a cabo a través de: - Tutorización presencial no despacho do profesorado, por teléfono ou por vía telemática en horario de tutorías. - Tutorización vía correo electrónico: para atender as incertezas e dúbidas urxentes sobre a realización dos traballos, actividades, probas avaliativas, etc.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Elaboración grupal de dúas programacións didácticas, fundamentadas e ben planificadas, que recollan os conceptos básicos da asignatura atendendo ao curriculum establecido para a etapa infantil, que se complementará cunha exposición na data e termos determinados pola docente ao longo do cuadrimestre.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C8 C9 C10 C11	D1 D2 D3 D5 D6
				B9 B11 B12	C12 C13 C19	D7 D8 D9
					C20 C21 C22 C23 C24 C25 C27 C28 C29 C30 C31 C33 C55 C59 C60 C61 C62 C64 C65 C66	D13 D15 D16 D17
Resolución de problemas	Realización de exercicios prácticos e resolución de tarefas, análise de casos, propostas metodolóxicas e deseño de actividades. Terase en conta a resolución satisfactoria das propostas, a participación activa, actitude e aproveitamento do alumno/a no desempeño das diferentes actividades propostas pola docente.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C1 C3 C4	D1 D2 D3 D4
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dunha proba avaliativa escrita ao final do cuadrimestre que poderá estar formada por preguntas tanto de respostar de forma curta ou tipo test, como de desenvolver de forma extensa.	40	A3	B9 B12	C11 C12 C13 C21	D2 D3 D5 D8 D13 D14 D15

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha **AVALIACIÓN CONTINUA** na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados, pero terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Decreto 150/2022 de 8 de setembro, **por el que se establece el currículo de educación infantil en la Comunidad Autónoma de Galicia**, Doga, 2022

Ley Orgánica 3/2020, de 29 de decembro, **por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación**, BOE, 2020

Cantón Mayo, I. y Pino Juste, M., **Diseño y Desarrollo del Currículum**, Alianza, 2011

ABELLEIRA BARDANA, A. e I., **El Latido de un Aula Infantil**, Octaedro, 2020

Complementary Bibliography

Orden del 25 de xuño de 2009, **por la que se regula la implantación, el desarrollo y la evaluación del segundo ciclo de educación infantil en la Comunidad Autónoma de Galicia**, Doga, 2009

Gómez, I. y García, F. J., **Aprender a enseñar**, Pirámide, 2014

García Arias, Toni, **La Educación de las Fortalezas: Manual Práctico con Casos Reales**, Pirámide, 2020

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/V51G110V01302

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Other comments

A proposta docente que se presenta pretende habituar aos estudantes no uso dos conceptos propios do ámbito curricular e a súa concreción e manexo do currículo correspondente á etapa infantil.

Non se trata de memorizar definicións, nomes ou datas senon de comprender con claridade o significado dos termos e nocións que servirán como ferramentas de traballo, tanto en outras materias como para a futura labor docente.

IDENTIFYING DATA**Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil**

Subject	Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil			
Code	V51G110V01103			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Santos Hermo, Alberto			
Lecturers	Santos Hermo, Alberto			
E-mail	alberto.santoshermo@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	<p>A integración de esta asignatura en o ensino formal de o Grado de Magisterio responde a a incorporación xeneralizada a o sistema educativo de as Tecnoloxías de a Información e a Comunicación (TIC); a aprendizaxe personalizado e a súa universalización como grandes retos de a transformación educativa, a adquisición de actitudes e o aprender facendo, demandan o uso intensivo de as tecnoloxías , permitindo personalizar a educación e adaptala a as necesidades e ritmo de o alumnado; as TIC son unha peza fundamental para producir o cambio tecnolóxico que levará a conseguir o cambio metodolóxico para lograr u obxectivo de mellora de a calidade educativa.</p> <p>Con esta asignatura terase a oportunidade de coñecer, analizar e valorar o novo papel de o profesor, de o alumno e de os elementos que configuran o acto didáctico. O estudiantado coñecerá novos recursos didácticos con base tecnolóxica, así como aprenderá a deseñar e elaborar materiais didácticos usando as novas tecnoloxías. O carácter instrumental se esta asignatura se focaliza en a adquisición de as competencias necesarias para a súa implementación en o traballo diario servindo de apoio a outras materias de o plan de estudos.</p> <p>Para rematar e como mestre/a será necesario que sexas capaz de axudar a os teus alumnos/as a desenvolverse con as Novas Tecnoloxías, con unha visión crítica e reflexiva, que che permita descubrir en a tecnoloxías unha ferramenta non só para utilizalas de forma lúdica , senón tamén para a súa formación como cidadáns/as libres e responsables.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.

- B8 Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
- B9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
- B10 Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
- B11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
- B12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
- C10 Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C14 Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C33 Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C50 Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
- C57 Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D4 Coñecemento de lingua estranxeira
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Analizar o contexto actual de a Sociedade de a Información e reflexionar sobre o novo contorno social e educativo que xeran as TICs, dando lugar a a necesidade de xerar novas competencias persoais e profesionais.	A1	B1	C10	D1
	A3	B2		D2
		B3		D3
		B4		D5
		B5		
Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas	A1	B1	C13	D1
	A2	B6	C14	D6
	A3			

Adquirir competencias digitales que faculten a o alumnado en o manexo de aplicacións de novos medios tecnolóxicos e digitais en a súa formación continua para o exercicio profesional	A1	B1	C10	D1
	A2	B2	C25	D5
	A3	B4	C41	D6
	A4	B5	C50	D7
	A5	B6	C61	D13
		B8		D15
	B10		D16	
	B11		D21	
	B12			
Estar capacitado para buscar, seleccionar, evaluar e deseñar materiais didácticos en soportes tecnolóxicos adaptados a as características de o alumnado e de os contidos de aprendizaxe así como de realizar unha proposta didáctica de integración curricular en contextos específicos	A2	B1	C13	
	A3	B2	C25	
	A4	B3	C28	
		B4	C29	
		B5	C41	
		B6	C50	
		B7	C57	
		B10		
	B11			
	B12			
Identificar puntos fortes e débiles de os recursos digitais, evaluando e determinando as súas posibilidades de integración en os procesos de ensino-aprendizaxe	A1	B1	C25	D1
		B2	C29	D14
		B10	C50	
		B12	C57	
		C61		
Integrar novos medios de comunicación en os procesos de ensino-aprendizaxe	A1	B1	C10	D1
	A2	B2	C13	D7
	A3	B3	C14	D14
	A4	B4	C33	D15
	A5	B5	C61	D17
		B6		
		B7		
		B8		
		B9		
		B10		
		B11		
		B12		
Afrontar a produción e adaptación de materiais e recursos tecnolóxicos de forma creativa e innovadora axustándose a as necesidades de contornas específicas.	A4	B11	C28	D1
	A5		C41	D2
			C50	D3
			C57	D4
			C61	D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
				D21
	Desenvolver as capacidades de colaboración, participación activa e traballo en equipo como instrumentos básicos de a formación de futuros docentes, e tomar conciencia de que o traballo é un labor de equipo..	A2	B1	C29
A5		B4		D2
		B5		D3
				D4
				D5
				D6
				D7
				D8
				D9
				D12
				D13
				D14
				D15
			D16	
			D17	
			D21	

Traballar autónomamente, con un posicionamiento académico e unha actitude investigadora ante os procesos educativos en xeral e a educación virtual ou e-learning, en particular	A5			D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
Familiarizarse cos marcos legislativos que regulan a contorna dixital e coñecer a lexislación aplicable ao uso das novas tecnoloxías na educación infantil.	A5	B1 B2 B3 B7 B9 B12	C25 C29 C33	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21

Contidos	
Topic	
Recursos, novas tecnoloxías e tecnoloxías da información e comunicación na educación	<ol style="list-style-type: none"> 1. O TIC na sociedade da información 1.1. Alfabetización tecnolóxica e competencia dixital 1.2. Impacto social e educativo da cultura audiovisual dixital. 1.3. Papel dos centros educativos na sociedade da información. 2. A integración do TIC en contextos educativos. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Factores que inflúen na súa integración 2.2. Perspectivas e modelos curriculares de integración do TIC 2.3. Proxectos nacionais e galegos de implantación do TIC nas escolas
Emprego das principais ferramentas de internet	<ol style="list-style-type: none"> 3. Recursos multimedia para a educación: <ol style="list-style-type: none"> 3.1. Concepto, clasificación e características dos multimedia educativos. 3.2. Funcións e orientación para o uso didáctico dos multimedia educativos. 3.3. Selección e avaliación dos multimedia educativos. 3.4. Deseño e elaboración dos materiais didácticos multimedia 4. Recursos web para a educación. <ol style="list-style-type: none"> 4.1. Aplicacións educativas da web 2.0. 4.2. Metodoloxía de traballo con internet. 4.3. Seguridade da Infancia en Internet. 4.4. Contornas virtuais de ensino-aprendizaxe e traballo colaborativo con TIC. 4.5. Robótica. 4.6. Realidade aumentada/virtual. 4.7. Impresoras 3D.

Aplicación didáctica, organizativo-administrativa e de lecer das novas tecnoloxías na educación

5. A linguaxe audiovisual e os medios de comunicación.
 - 5.1. Lectura de imaxes. A imaxe Dixital.
 - 5.2. A Televisión e a publicidade na aula.
 - 5.3. Función do vídeo e do cine no ensino.
 - 5.4. Integración o cine na educación.
6. Novos recursos TIC para o proceso de ensino-aprendizaxe.
 - 6.1. Do libro de texto ao libro dixital.
 - 6.2. A Lousa Dixital Interactiva na aula.
7. Inclusión educativa con apoio do TIC.
 - 7.1. As tecnoloxías de apoio á diversidade: tipoloxías e funcións.
 - 7.2. Vantaxes de integración do TIC para a inclusión do alumnado
8. A avaliación e a tutoría a través do TIC.
 - 8.1. Acción tutorial mediada por TIC.

PRÁCTICAS

As prácticas realizaranse durante todo o cuadrimestre e estarán organizadas en función dos coñecementos previos dos alumnos e da dispoñibilidade de recursos; serán proxectos de traballo individuais ou en pequenos grupos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	19	19	38
Presentación	2.5	17	19.5
Prácticas con apoio das TIC	26	40	66
Seminario	2	10	12
Traballo tutelado	2	4	6
Exame de preguntas obxectivas	1.5	7	8.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado, incluíndo directrices para desenvolver traballos.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de clase dun tema asignado polo profesor con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo; pódense levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Prácticas con apoio das TIC	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e de competencias relacionadas coa materia. Desenvólvense a través do TIC de forma autónoma.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.
Traballo tutelado	Traballos en grupo ou de forma individual; o estudiantado desenvolve exercicios ou proxectos vinculados a cada un dos temas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Prácticas con apoio das TIC	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de tutoría sinalado.
Traballo tutelado	Atención personalizada a demanda do alumnado, nas sesións específicas previstas para iso e mediante o horario de tutoría sinalado.
Seminario	Entrevistas que o alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvo de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe. Encamiñadas a guiar todo o proceso de aprendizaxe proporcionando documentación, resolvendo dúbidas, orientando traballos, corrixindo propostas, etc.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Presentación	Participación activa do estudantado tanto en clases teóricas como prácticas de temas relacionados cos contidos da materia como de temas proposto polo alumnado complementarios ao temario. Exponse preguntas con respostas curtas por parte do profesorado.	20	A1 B1 C10 D1 A2 B2 C13 D2 A3 B3 C14 D3 A4 B4 C25 D4 A5 B5 C28 D5 B6 C29 D6 B7 C33 D7 B8 C41 D8 B9 C50 D9 B10 C57 D12 B11 C61 D13 B12 D14 D15 D16 D17 D21
Traballo tutelado	O estudantado desenvolverá tres exercicios tutelados de forma grupal cuxo desenvolvemento supervisarase por parte do docente durante as sesións prácticas	40	A1 B1 C10 D1 A2 B2 C13 D2 A3 B3 C14 D3 A4 B4 C25 D4 A5 B5 C28 D5 B6 C29 D6 B7 C33 D7 B8 C41 D8 B9 C50 D9 B10 C57 D12 B11 C61 D13 B12 D14 D15 D16 D17 D21
Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas pechadas con diferentes alternativas de resposta (verdadeiro/falso, elección múltiple, emparellamento de elementos...). Os alumnos seleccionan unha resposta entre un número limitado de posibilidades; poden combinarse con probas de resposta curta	40	A1 B1 C10 D1 A2 B2 C13 D2 A3 B3 C14 D3 A4 B4 C25 D4 A5 B5 C28 D5 B6 C29 D6 B7 C33 D7 B8 C41 D8 B9 C50 D9 B10 C57 D12 B11 C61 D13 B12 D14 D15 D16 D17 D21

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que teranse en conta tanto os coñecementos previos do alumnado coma a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A calificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal e coma queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria se lles manterá a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquele alumnado que non asista ás clases ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ó sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Calificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensinanza do Estudantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Angulo Aguirre, L.; Chirinos Armas, D., **TIC en la educación: informática y herramientas digitales**, 1, Marcombo, 2019

Barroso Osuna J.; Cabero Almenara J. (coords.), **Nuevos escenarios digitales : las tecnologías de la información y la comunicación aplicadas a la formación y desarrollo curricular**, 1, Pirámide, 2016

Complementary Bibliography

Barroso Osuna J.; Cabero Almenara J. (coords.), **Nuevos retos en tecnología educativa**, 1, Síntesis, 2015

Cebrian de la Serna, : Gallego Arrufat, M.J., **Procesos educativos con TIC en la Sociedad del Conocimiento**, 1, Pirámide, 2011

Gallego, M.J.; Raposo, M. (coord.), **Formación para la educación con tecnologías.**, 1, Pirámide, 2016

Martinez Filgueira M.E. (coord.), **TIC para a inclusión de alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, 1, Servicio de Publicaciones de la Universidad de Vig, 2013

Raposo Rivas M. Martinez Figuera M.E. (coord), **As TIC e a suas aplicacions na aula: misión posible**, 1, Toxosoutos, 2012

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Educación: Tutoría e orientación coa familia/V51G110V01303

IDENTIFYING DATA**Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos**

Subject	Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos			
Code	V51G110V01104			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Muñoz Prieto, María del Mar			
Lecturers	Muñoz Prieto, María del Mar			
E-mail	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Coa Psicología do Desenvolvemento preténdese que o alumno poida coñecer o proceso de maduración que se produce no ser humano desde o nacemento ata o seis anos, aínda que esta disciplina abarca todos os cambios que se producen na persoa ao longo de todo o ciclo vital. A través da Psicología do Desenvolvemento, poderemos coñecer os procesos psicolóxicos e *comportamentais que afectan as persoas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.

D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Promover o traballo autónomo e colaborativo coa finalidade de mellorar os procesos de desenvolvemento que se producen na etapa de educación infantil.	A1	B1	C11	D1
	A2	B2	C12	D2
	A3	B4	C13	D3
Promover e facilitar as aprendizaxes na primería infancia.	A4	B7	C19	D4
	A5	B8	C29	D6
		B12	C44	D7
			C48	D8
			C49	D9
			C50	D13
				D14
				D16
				D17
				D18
				D21
Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais.	B2			
Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.	B8			
Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.			C1	
			C2	
			C19	
Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.	B1			
Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.			C1	
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.			C44	
Capacidade de análise e síntese				D1

Contidos

Topic	
1. PARADIGMAS E TEORÍAS FUNDAMENTAIS QUE EXPLICAN O DESENVOLVEMENTO HUMANO.	1.1. Psicología do Desenvolvemento aplicada á Educación. 1.2. Modelos e teorías explicativas do desenvolvemento.
2. DESENVOLVEMENTO FÍSICO E PSICOMOTRIZ DOS O ÓS 6 ANOS.	2.1. Desenvolvemento prenatal. 2.2. O nacemento nos primeiros meses. 2.3. O desenvolvemento físico e psicomotor ata os seis anos.
3. DESENVOLVEMENTO COMUNICATIVO.	3.1. Inicios da comunicación e a linguaxe. 3.2. Comunicación preverbal. 3.3. Intención comunicativa.
4. DESENVOLVEMENTO COGNITIVO.	4.1. Enfoque piagetiano: etapa sensoriomotriz e etapa preoperacional.
5. DESENVOLVEMENTO AFECTIVO, EMOCIONAL E DA PERSONALIDADE.	5.1. O apego. 5.2. Desenvolvemento emocional. 5.3. Coidados básicos de o corpo. 5.4. Coñecemento de si mesmo e dos outros. 5.5. Identidade de xénero e roles. 5.6. Abusos sexuais e como evitalos.
6. DESENVOLVEMENTO SOCIAL NA IDADE INFANTIL.	6.1. Desenvolvemento das normas e valores. 6.2. Relación con iguais. 6.3. Interaccións sociais. 6.4. Conduta prosocial.
7. CONTEXTOS E FACTORES DE DESENVOLVEMENTO NA IDADE INFANTIL.	7.1. Aspectos evolutivos facilitadores da socialización. 7.2. Contextos sociais na infancia. 7.3. O xogo na Etapa de Infantil

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours

Lección maxistral	18	40	58
Debate	7	10	17
Traballo tutelado	7	15	22
Presentación	11	22	33
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	6	6	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	1	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O profesor/a presentará os contidos da materia de forma oral, en ocasións apoiado por medios audiovisuais. Tentarase que o alumno/a participe de maneira activa nas explicacións, a través de preguntas ou comentarios.
Debate	Actividades nas que o alumnado poida defender posturas contrarias sobre un tema determinado. Requirirá unha preparación previa por parte do alumnado.
Traballo tutelado	O alumno entregará as actividades que propoña a maestre. Deberá entregarse na plataforma nos días establecidos.
Presentación	O alumno, deberá presentar con seu grupo de traballo una exposición oral acerca dun tema seleccionado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as mediante tutorías (a nivel grupal ou individual). Previamente as tutorías deben ser acordadas co profesor/a-titor/a.
Debate	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos para preparar a exposición dos debates. Previamente deberase realizar unha procura das fontes de información existentes sobre o tema a debater na aula.
Traballo tutelado	O alumno terá que resolver unha actividade que pida a mestre
Presentación	O alumno ten que facer unha exposición na aula de maneira oral
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos mediante *tutorías semanais (ben e nivel *grupal e/ou individual), e de forma presencial na aula.
Traballo	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos/as sobre o tema que debe traballar en grupo. As tutorías serán obrigatorias, e consistirán en guiar aos alumnos/as para que poidan realizar de maneira óptima o seu traballo teórico, que deberá ir acompañado sempre dunha presentación na aula. Para iso, concretarase día e hora.
Resolución de problemas e/ou exercicios	O alumno ten que resolver actividades que solicite a mestre.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	O estudante entregará as actividades que solicite a mestre, nos pazos establecidos.	30	A1 A2 D7
Presentación	O estudante presentará un traballo grupal de exposición na aula. Ten que ser en grupo.	30	D1 D17
Exame de preguntas obxectivas	Para superar a materia, o alumno/a deberá aprobar o exame tipo test, cunha calificación mínima de 5.	40	D1 D2 D8 D9 D16 D17

Other comments on the Evaluation

Para o alumnado que siga a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios. Requírese asistencia regular e participación activa en polo menos o 80% das sesións, tanto en horas teóricas como prácticas.

En liñas xerais buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

Seguir a modalidade de avaliación continua non garante a superación da materia. É necesario superar unha proba obxectiva, así como realizar actividades programadas na aula. Mentres non se aprobe o exame, non se valorarán as cualificacións dos traballos tutelados, así como o traballo realizado na aula.

En relación coas actividades a impartir, comunicaráse ao alumno en que días debe facelo, tanto en tarefas individuais como en grupo, en función do número de alumnos matriculados na materia.

Aqueles alumnos que non superen a materia en primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar de novo o exame e os traballos/actividades non superados.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todos os traballos copiados e plaxiados puntuaranse cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Claeys, M., **Educación emocional en la infancia y adolescencia**, Narcea, 2020

Cuetos Vega, F., González Álvarez, J., y De Vega Rodríguez, M., **Psicología del lenguaje**, Panamericana, 2015

Delval, J., **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, SIGLO XXI, 2002

Fernández- Molina, M., **Bienestar psicológico infantil**, Pirámide, 2015

Gesell, A., **El niño de 0 a 5 años**, Paidós, 1995

Myers, D., **Psicología**, Panamericana, 2006

Papalia, D., **Psicología del desarrollo**, Mc Graw Hill, 2009

Serrano, P., **La integración sensorial en el desarrollo y aprendizaje infantil**, Narcea, 2019

Trianes, M. V., y Gallardo, J. A. (Coord.), **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, Pirámide, 2006

VV.AA., **Educación Emocional en la infancia de 0 a 6 años. Reflexiones y propuestas didácticas**, Wolters Kluwer, 2011

Yáñez, G., **Neuropsicología de los trastornos del neurodesarrollo**, Manual Moderno, 2016

Complementary Bibliography

Córdoba, A. I.; Descals A., y Gil M^a. D., **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, Pirámide, 2006

Frontiñán, J., **Neurociencia, cerebro, conducta y aprendizaje**, Libsa, 2020

Gago, Greg y Marzullo, Timothy, **Cómo funciona el cerebro: experimentos de neurociencia para todos**, Anaya Multimedia, 2023

García, J. A., y Lacasa, P., **Psicología Evolutiva**, Aljibe, 1994

Fuentes, M^a. J., y González, A., **Psicología del desarrollo. Teoría y prácticas**, Aljibe, 2006

González, A., Fuentes, M. J., De la Morena H. L., y Bargas, C., **Psicología del desarrollo**, Aljibe, 1995

Holgado, J., **Educación infantil contemporánea**, Pirámide, 2017

Romera, Eva, M., **Psicología de la educación infantil**, Graó, 2022

Stassen, K., **Psicología del desarrollo**, Panamericana, 2007

Toro, J., y Ezpetela, L., **Psicopatología del desarrollo**, Pirámide, 2014

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Antropoloxía: Pensamento e cultura/V51G110V01401

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Desenvolvemento motor/V51G110V01202

IDENTIFYING DATA**Socioloxía: Socioloxía da educación**

Subject	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Code	V51G110V01105			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ciga Tellechea, Elena			
Lecturers	Ciga Tellechea, Elena			
E-mail	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Esta materia trata dunha introdución á dimensión sociolóxica da educación. Principalmente realizarase unha aproximación a este campo das Ciencias Sociais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.

C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
C67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
	A1	B12	C13	D1
Ser capaces de utilizar as achegas da socioloxía como un instrumento de análise e comprensión da realidade.	A1 A2 A3 A4 A5	B12	C13 C14 C23 C24 C25 C26 C36 C37 C62 C67	D1 D6 D13 D14 D15 D19
Analizar a educación como un feito social, como unha institución básica na sociedade actual.		B9	C4	D1
Analizar as súas funcións sociais, as súas transformacións e os seus conflitos.		B12	C13 C27 C31	D13
Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (transformacións sociais, economía e mercado de traballo, política...).	A1	B9	C13 C27 C31	
Comprender as demandas institucionais da educación no contexto actual: multiculturalidad e interculturalidad, desigualdade, segregación, discriminación, inclusión e exclusión social, impacto das linguaxes visuais, familias, relacións de xénero, relacións intergeneracionais...		B7 B9 B12	C13 C27 C28	D12
Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías.		B7 B9 B12	C13	
Coñecer a evolución da institución familiar, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e de educación no contexto familiar, todo iso para poder interactuar eficazmente coas familias.		B10	C1 C10 C14 C66	

Avaliar as accións dentro e fóra dos centros educativos destinadas á formación cidadá.	B4 B5 B11	C12 C30 C64	D14 D21
Comprender textos complexos, sintetizar e traballar con diferentes tipos de informacións. E saber expresarse correctamente por escrito e de maneira oral en público.	A2 A3 A4 A5	C43 C67	D1 D3 D6 D13 D15
Ser capaces de escoitar e comprender aos demais, de facerse entender un mesmo (de forma oral e escrita), e de asumir a responsabilidade propia e do grupo.		C29 C43	D2 D3 D5 D7 D8 D9 D11 D16 D17 D18 D20

Contidos

Topic	
A perspectiva sociolóxica, conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	- A perspectiva sociolóxica na vida cotiá. - A socioloxía como ciencia: orixes e desenvolvemento. - A socioloxía da educación: definición, obxecto de estudo e niveis de análises. - As achegas da socioloxía clásica: Comte, Durkheim, Marx e Weber.
Cultura e educación.	- Culturas familiares e cultura escolar: a reprodución cultural e os factores sociais do rendemento escolar. - Culturas xuvenís e educación.
Contexto social, cambios *sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas.	Relación entre sistema social e sistema educativo, funcións sociais da educación, e retos educativos nos novos escenarios sociais: o abandono escolar.
Educación e cidadanía.	A diversidade cultural no contexto escolar, o xénero nos procesos de interacción...
O impacto das novas Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) na educación.	A revolución do TIC e a sociedade da información: os riscos e as novas oportunidades que ofrecen.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	A escola como microsociedade, o currículo oculto, a socialización na aula, a disrupción na aula, a violencia escolar...
Socioloxía da familia.	A análise sociolóxica da familia: a rápida transformación da institución familiar na sociedade actual, diversidade de modelos fronte ao modelo tradicional, a socialización no marco da familia, os modelos de socialización familiar, a relación familia-escola...

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	0	20
Estudo previo	0	34	34
Debate	6	0	6
Resolución de problemas de forma autónoma	6	20	26
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	2	8	10
Presentación	10	8	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición e explicación por parte do profesor dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo previo	Sempre, antes de cada sesión presencial-maxistral, o alumnado deberá ler e traballar pola súa conta a documentación ou o material proposto e facilitado polo profesor.
Debate	Charla aberta entre o grupo de alumnos e o profesor. Poderá centrarse nun tema ou subtema dos contidos da materia, no comentario ou análise dalgún exemplo ou caso concreto, na posta en común dalgún exercicio ou tarefa desenvolvida previamente de maneira individual ou grupal...

Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de diversas tarefas ou informes sobre temáticas tratadas na materia.
Traballo tutelado	Realización dun traballo teórico-práctico en pequenos grupos de traballo.
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas.
Presentación	Exposición oral ante o grupo clase do traballo teórico-práctico realizado nos pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Lección maxistral	Asistencia a clase e PARTICIPACIÓN nas diferentes actividades realizadas nela: explicación de contidos, debates, postas en común...	10	A1 A2 A3 A4	B4 B5 B11	C13 C43	D1 D3 D11 D13 D15
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación da parte escrita do traballo teórico-práctico realizado nos pequenos grupos de traballo.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B10 B11	C10 C12 C13 C25 C26 C28 C29 C30 C36 C43 C62 C64	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D16 D17 D18 D20 D21
Presentación	Avaliarase a exposición oral dos traballos tutelados realizados en pequenos grupos.	25	A1 A2 A3 A4 A5		C13 C29 C43 C67	D1 D2 D3 D6 D9 D11 D13 D16 D17 D18 D20 D21
Resolución de problemas e/ou exercicios	EXAME FINAL. Poderase combinar as preguntas curtas con algunha pregunta un pouco máis longa de desenvolvemento. No entanto, isto concretarase ao longo do cuadrimestre.	40	A1 A3 A5	B7 B9 B12	C1 C4 C13 C14 C23 C24 C27 C31 C37 C43 C66 C67	D1 D2 D3 D6 D13 D15 D19

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, cómpre obter, cando menos, unha puntuación concreta esixida no exame final. Concretarase ao longo do cuadrimestre.

Os alumnos que por razóns xustificadas non poidan asistir a clase regularmente, ou aqueles que asistan a menos do 80%

das sesións, acolleranse ao seguinte plan de avaliación:

-Traballos tutelados (con exposición individual)= 40%-Exame final= 60%

Importante: estes alumnos deberán porse en contacto coa profesora durante os primeiros días de curso.

Para saber as datas e horas dos exames (tanto o da convocatoria de decembro-xaneiro como o da convocatoria de xullo), consultar o calendario oficial de exames da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Giddens, A., **Sociología**, 7ª ed., Alianza, 2014

Giddens, A. y Sutton, P.W., **Conceptos esenciales de sociología**, Alianza, 2015

Taberner Guasp, J., **Sociología y educación. El sistema educativo en sociedades modernas. Funciones, cambios y conflictos**, 4ª ed., Tecnos, 2009

Trinidad Requena, A. y Gómez, J., **Sociedad, familia y educación. Una introducción a la sociología de la educación**, Tecnos, 2012

Complementary Bibliography

Abellán, J. y Weber, M., **La ética protestante y el espíritu del capitalismo**, Alianza, 2021

Asensio, M., Corriente, A., López, J.L. y Thorpe, C., **El libro de la sociología**, Akal, 2016

Bauman, Z., **¿La riqueza de unos pocos nos beneficia a todos?**, 3ª imp., Paidós, 2017

Carbonell, J., **La escuela: entre la utopía y la realidad. Diez temas de sociología de la educación**, Octaedro, 1996

Elias, N., **Sociología fundamental**, Gedisa, 2008

Fernández Palomares, F., **Sociología de la educación**, Pearson, 2010

Friedrich, S., Miramón, I. y Palibrk, I., **La sociedad del rendimiento: cómo el neoliberalismo impregna nuestras vidas**, Katakarak, 2018

Giner, S., **Sociología**, 2ª ed., Península, 2010

Giner, S., Lamo de Espinosa, E. y Torres, C., **Diccionario de sociología**, 2ª ed., Alianza, 2006

Guerrero Serón, A., **Manual de sociología de la educación**, Síntesis, 2002

Iglesias de Ussel, J., Trinidad Requena, A. y Soriano Miras, R.M., **La sociedad desde la sociología: una introducción a la sociología general**, 2ª ed., Tecnos, 2018

Jackson, Ph.W., **La vida en las aulas**, 2ª ed., Morata, 1991

Moraes, N., Brändle, G., Fernández, A.B. y García, J.J., **Sociología de la educación para educadores**, Diego Marín, 2013

Quintana Cabanas, J. M., **Sociología de la educación**, Dykinson, 1993

Rodríguez Olaizola, J.M., **Hoy es ahora (gente sólida para tiempos líquidos)**, Sal Terrae, 2011

Rodríguez Olaizola, J.M., **Mosaico humano**, Sal Terrae, 2015

Sennett, R., **La corrosión del carácter: las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo**, 12ª ed., Anagrama, 2013

Valero Matas, J.A., **Explorando el mundo cotidiano: una introducción a la sociología**, Tecnos, 2019

Yuill, C., Riera, A., Thorpe, C. y Todd, M., **Sociología para mentes inquietas**, DK, 2018

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Comunicación: Lingua galega**

Subject	Comunicación: Lingua galega			
Code	V51G110V01201			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Caíño Carballo, Ana			
Lecturers	Caíño Carballo, Ana			
E-mail	ana.cainocarballo@ceu.es			
Web	http://https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	<p>A especialidade de Grao en Educación Infantil esixe que o futuro docente posúa, ademais dunha ampla formación en aspectos psicopedagóxicos, un dominio cabal da ferramenta básica e imprescindible na comunicación: a lingua. Tal competencia é condición sine qua non para a transmisión de coñecementos e para formar os discentes dun xeito integral. Tres son as destrezas que os profesores deben perfeccionar nas aulas para alcanzar os obxectivos inherentes á aprendizaxe desta materia: a capacidade lectora (comprensión, ritmo, dicción), a expresión oral (corrección, claridade, fluidez) e a expresión escrita (corrección, cohesión, propiedade).</p> <p>O futuro mestre de Educación Infantil deberá, polo tanto, adquirir un nivel adecuado de lingua galega que lle permita o dominio das destrezas arriba sinaladas (lectura expresiva, expresión oral e expresión escrita) para levar a cabo unha tripla tarefa: utilizar a lingua galega como lingua normal no ensino, servir de modelo de corrección lingüística aos seus alumnos e detectar e corrixir os erros que estes poidan cometer na lingua oral e na escrita.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
C46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D17	Creatividade
D18	Lideranza

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación				D3 D11 D13 D14
Falar, ler e escribir correcta e axeitadamente en galego.			C46 C48 C50	D1 D2 D3 D12 D14 D17 D18
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos	A1 A2 A3 A4	B4	C46 C48	D1 D2 D3 D9 D14 D17 D18
Coñecer a fonética e a ortografía da lingua galega.	A1 A3 A4 A5	B4	C46	D3
Coñecer a gramática da lingua galega.	A1 A2 A3 A4 A5		C46	D1 D3 D13
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua galega.	A1 A2 A3		C46 C50	D3 D18
Comprender as regras de formación de palabras polas que a lingua galega enriquece o seu vocabulario por vía interna.	A2 A3 A4 A5		C46	D1 D3 D7
Coñecer e utilizar adecuadamente un léxico suficiente para expresarse con precisión na exposición oral e na redacción de textos.	A1 A2 A3 A4 A5		C46	D3 D7 D11 D12 D13 D15

Contidos

Topic

FONÉTICA E ORTOGRAFÍA	O uso das grafías e o sistema fonético galego. A acentuación gráfica. Palabras de ortografía dubidosa. Os signos de puntuación.
MORFOSINTAXE	Substantivo e adxectivo. Artigo. Pronome persoal. Demostrativo. Posesivo. Indefinidos e numerais. Relativos, interrogativos e exclamativos. O adverbio. O verbo. O infinitivo conxugado. As perífrases verbais. Os elementos de relación: preposicións e conxuncións. A sintaxe oracional. Concordancia nominal e correlación verbal. A construción da oración.

LÉXICO E FORMACIÓN DE PALABRAS.

Palabras patrimoniais, semicultismos e cultismos.
 Grupos consonánticos.
 Sufijos e terminacións.
 Familias léxicas irregulares.
 Interferencias léxicas. Neoloxismos.
 Procesos de formación de palabras e morfoloxía léxica.
 Derivación: prefixación e sufixación.
 Parasíntese.
 Composición.
 Outros procedementos.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	24	48	72
Resolución de problemas	20	40	60
Traballo tutelado	5	10	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumando, así como a presentar a materia e o sistema de traballo. Avaliación inicial mediante un modelo de comentario.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, con especial atención á gramática do idioma.
Resolución de problemas	Actividades previstas para ser realizadas polo alumnado de maneira autónoma e fóra da aula que serán corrixiadas pola docente de xeito individual.
Traballo tutelado	Elaboración, de maneira individual, de textos escritos sobre unha temática concreta (estudo dialectolóxico e/ou análise de calquera aspecto relacionado co programa) que se especificará na aula para o cal o alumnado deberá procurar información, manexar bibliografía, redactar, etc.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou prácticas que o alumnado deberá desenvolver.
Traballo tutelado	Exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado a actividades autónomas do estudante.
Resolución de problemas	Nas clases prácticas corrixense os exercicios (iniciados na aula ou na casa tras o estudo da materia), e despois coméntanse as dúbidas que puidesen quedar. Cada novo exercicio recolle aspectos esenciais do tema recén tratado e aspectos varios dos temas anteriores para propiciar unha retroalimentación da aprendizaxe.

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	Resolución de problemas e/ou exercicios: Participación na preparación, realización e revisión dos exercicios de aplicación/profundización, de resolución de problemas ou de análises e comentarios (10%) Probas prácticas , de execución de tarefas reais e/ou simuladas: Avaliación das competencias adquiridas na aplicación práctica dos coñecementos teóricos (30%)	40	

Traballo tutelado	Elaboración dun ensaio e/ou exposición en que se dea conta dalgún aspecto concreto da materia, nos que se ofrezca a valoración sobre algunha cuestión; descriptor dun libro; análise dun texto desde o punto de vista das desviacións da lingua, nos que se terán en conta a estrutura, presentación, construción e corrección lingüística, emprego axeitado de signos de puntuación. Cada erro de ortografía, morfosintaxe ou de procedementos suporá a perda de 0,25 puntos.	20	C46 C48 C50 D7 D11 D12 D13 D14 D15 D18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame que será realizado na data oficial publicada na Secretaría do Centro. Cualificación mínima para superar a proba e facer a media co resto das actividades avaliadas: 2 puntos	40	C46 C48 D3 D7 D13 D14 D18

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha **AVALIACIÓN CONTINUA** na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados, pero terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0. Descontarase 0,25 puntos por cada erro ortográfico.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

FEIXÓ CID, X., **Gramática da lingua. Síntese práctica**, Xerais, 2004

FREIXEIRO MATO, X. R., **Gramática da lingua galega. I, II**, A Nosa Terra, 2002-2006

VVAA, **Normas ortográficas e morfolóxicas do idioma galego**, Real Academia Galega/Instituto da Lingua galega., 2005

Complementary Bibliography

Dosil López, B., **Manual de uso da lingua galega**, Xerais, 2021

DOSIL, B., **Escrita doada. Consellos para redactar ben**, Xerais, 2015

HERMIDA GULÍAS, C., **Gramática práctica**, Sotelo Blanco Edicións, 2004

MÉNDEZ ÁLVAREZ, M^a. X., **Ortografía da lingua galega**, Xerais, 2004

MUÑOZ SAA, B., **Claro e seguido. 1, 2, 3, 4.**, Xerais, 2004

PENA, X. R. e ROSALES, M., **Manual e exercicios de galego urxente**, Xerais, 2006

VV.AA, **Gramática práctica da lingua galega : comunicación e expresión**, Baía, 2018

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da lingua e a literatura infantil/V51G110V01404

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Comunicación: Lingua española/V51G110V01101

Other comments

Recoméndase:

- A asistencia continuada ás clases presenciais.
- A participación e a realización das tarefas prácticas que se propoñan.
- A dedicación responsábel e con rigor ao estudo da materia.
- O estudo continuado da materia.

- A lectura reflexiva, reparando no uso da linguaxe.
- A práctica da expresión oral para desenvolver a fluidez e corrección.

* O rendemento depende do estudo continuado da materia. É case imposible asimilar toda a materia mediante o estudo intensivo ao final do curso académico.

* Os alumnos, para a aprendizaxe significativa, deben realizar individualmente os exercicios que propón o profesor.

* É moi conveniente que as lecturas se fagan de forma reflexiva, reparando no uso da linguaxe.

IDENTIFYING DATA**Educación: Desenvolvemento motor**

Subject	Educación: Desenvolvemento motor			
Code	V51G110V01202			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	García Cajide, María Purificación			
Lecturers	García Cajide, María Purificación			
E-mail	purygarcia cajide@gmail.com			
Web	http://mariapurificacion.garcia cajide@ceu.es			
General description	As condutas motrices desempeñan un papel fundamental no desenvolvemento e a aprendizaxe durante a primeira infancia. A evolución da motricidade infantil é o factor que permite o acceso á información e ás experiencias, e por tanto a aprendizaxe natural. A importancia do estudo das características e evolución dos cambios que se producen é innegable, xa que coñecendo como se aprende, podemos ensinar dun modo máis efectivo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.

- C18 Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C36 Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
- C44 Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
- C53 Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Lideranza
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D20 Iniciativa e espírito emprendedor
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
	A1	B1	C1	D1
Comprender o proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor de 0 a 6 anos	A2	B10	C2	D2
	A5		C4	D15
			C15	D21
			C53	
Adquirir recursos e estratexias para a intervención óptima no proceso de aprendizaxe e desenvolvemento motor	A1	B1	C1	D2
	A2	B2	C21	D3
	A3	B3	C53	D5
	A4	B4		D6
		B5		D7
		B11		D8
				D9
				D11
				D12
				D13
				D14
				D15
				D16
				D17
			D18	
			D20	
			D21	

Adquirir recursos necesarios para o deseño de tarefas acordes co nivel de desenvolvemento motor dos nenos/as	A1	B3	C2	D2
	A2	B4	C4	D3
	A3	B10	C15	D7
	A4	B11	C16	D8
		C18	D12	
			D14	
			D17	
			D20	
Coñecer,interpretar e utilizar os diferentes instrumentos de medida e avaliación da aprendizaxe e desenvolvemento motor	A1	B1	C2	D1
	A2	B8	C4	D2
	A3	B12	C23	D3
	A4		C24	D5
			C25	D6
			C26	D7
			C36	D8
		C44	D13	
			D15	
			D21	
Concienciar da diversidade na aula e da necesidade de atención personalizada en función do nivel de competencia motora.	A1	B3	C21	D11
	A2	B5		D12
	A3	B9		D19
	A4			

Contidos

Topic

BLOQUE INTRODUCTORIO. Desenvolvemento e aprendizaxe motora. Conceptos xerais e modelos explicativos.	<p>TEMA 1.- ¿Que é a psicomotricidade?</p> <p>TEMA 2.- Orixe da Educación Psicomotriz e autores.</p> <p>TEMA 3.- A motricidad no currículo de Educación Infantil.</p> <p>TEMA 4.- Sistemas Sensoriais e Motores.</p> <p>4.1.- Desenvolvemento do Sistema Nervioso. Conceptos Básicos.</p> <p>4.2.- O Sistema somato-sensorial ou os sentidos corporais.</p> <p>4.2.1.- A pel e o tacto.</p> <p>4.3.- O sistema motor.</p> <p>4.3.1.- Características xerais do sistema motor.</p> <p>4.3.2.- Organización da cortiza motora.</p> <p>4.3.3.- Locomoción e equilibrio.</p> <p>4.3.4.- Déficits motores: Apraxias.</p>
BLOQUE I. Desenvolvemento cualitativo da motricidade. Cualidades perceptivas- motrices, cualidades coordinativas e habilidades motrices. Trastornos.	<p>TEMA 5.- O Esquema Corporal.</p> <p>1.1.- ¿Que é o esquema corporal?</p> <p>1.2.- A percepción do corpo.</p> <p>1.3.- O debuxo do esquema corporal.</p> <p>1.4.- Trastornos do esquema corporal.</p> <p>TEMA 6.- Psicomotricidade Grossa</p> <p>2.1.- ¿Que é a psicomotricidade grossa?</p> <p>2.2.- Partes da psicomotricidade grossa.</p> <p>2.2.1.- Lateralidad.</p> <p>2.2.2.- Ton muscular.</p> <p>2.2.3.- Independencia Motriz.</p> <p>2.2.4.- Coordinación.</p> <p>2.2.5.- Control Respiratorio.</p> <p>2.2.6.- Equilibrio.</p> <p>2.2.7.- Estructuración Espacial.</p> <p>2.2.8.- Estructuración Temporal.</p> <p>2.2.9.- Ritmo Corporal.</p> <p>2.3.- Trastornos da Psicomotricidade Grossa.</p> <p>TEMA 7.- Psicomotricidade Fina.</p> <p>3.1.- ¿Que é a Psicomotricidade Fina?</p> <p>3.2.- Partes da Psicomotricidade Fina.</p> <p>3.2.1.- Motricidad Gestual.</p> <p>3.2.2.- Coordinación Manual.</p> <p>3.2.3.- Coordinación Viso-manual.</p> <p>3.2.4.- Grafomotricidad.</p> <p>3.2.5.- Coordinación Grafo-perceptiva.</p> <p>3.3.- Trastornos da Psicomotricidade Fina.</p> <p>4. Escalas Básicas do Desenvolvemento Motriz.</p>

BLOQUE II: Instrumentos de avaliación e criterios 1.- Aplicacións Prácticas na aula.
xerais de intervención.

2.- Test Psicomotores.

3. As Clases de Psicomotricidade.

TEMARIO PRÁCTICO.

BLOQUE I

Actividades para o desenvolvemento da psicomotricidade infantil.

BLOQUE II

Xogos Motores Tradicionais.

Cancións Motrices.

Contos Motores.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	14	20	34
Estudo previo	4	10	14
Prácticas de laboratorio	22	25	47
Traballo tutelado	4	10	14
Presentación	4	5	9
Cartafol/dossier	4	20	24
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	2	4
Traballo	0	4	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos fundamentais da materia. A metodoloxía sera participativa.
Estudo previo	Actividades dirixidas a motivar e tomar contacto de face á iniciación a un bloque tematico. Se hara basicamente a traves da lectura de articulos ou outros recursos bibliograficos
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas, coa finalidade de adquisición de habilidades basicas e procedimentales relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Traballo tutelado	Traballos na aula en relación a casos practicos vinculados aos contidos dos temas
Presentación	O alumnado exporán nunha sesión participativa as principais calidades e/ou habilidades motrices

Atención personalizada

Tests	Description
Cartafol/dossier	Realización dun dossier, onde se recollerán , prácticas da materia. Na realización do mesmo, asesorátese ao alumnado nos aspectos que xurdan dúbidas, para profundar nos contidos da materia
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame de preguntas curtas
Traballo	Realización do test de Harris e a súa interpretación, que se realizase gravando un vídeo.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Cartafol/dossier	Os criterios para a avaliación do portafolios da materia seran: Descrición xogo. Identificación correcta das competencias traballadas en cada bloque tematico. Achegas persoais.	35	B2 C1 D1 B3 C2 D2 B11 C4 D3 C15 D5 C16 D6 C18 D7 C23 D8 C24 D13 C25 D15 C26 D17 C36 D21 C44

Exame de preguntas de desenvolvemento	A proba de avaliación consistirá nun exame escrito de respostas curtas	40	B1 B8 B9 B10 B12	C1 C2 C4 C15 C16 C18 C24 C44 C53	D1 D7
Traballo	Realización do test de Harris e valoración sobre o mesmo.	15			

Other comments on the Evaluation

A participación valorácese cun 10%.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumasen as notas dos traballos tutelados e do traballo de clase.

Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos /actividades non superados na segunda convocatoria.

Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do computo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolve segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. O alumnado, que se acolla ao sistema de avaliación global, deberán realizar un portafolio e proba final diferente aos que asistan a clase. O portafolio deberá entregarse o mesmo día que o resto do alumnado (día marcado na guía de traballo).

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola AI será cualificado cun 0

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Ried, B, et Hoppner, G, **Juegos y ejercicios para estimular la psicomotricidad**, Oniro, 2012

Martin Dominguez, D, **Psicomotricidad e intervención educativa**, Piramide, 2018

Bernaldo de Quiros Aragón,M, **Psicomotricidad: guía de evaluación e intervención**, Piramide, 2017

Fonseca,V.d, **Estudio y genesis de la psicomotricidad**, 2a.ed, INDE, 2000

Lorca Llinares, M et Sanchez Rodriguez, J, **Psicomotricidad y necesidades educativas especiales**, Aljibe, 2003

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación física e a súa didáctica na idade infantil/V51G110V01503

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Other comments

Asistir ao primeiro día de clase, resulta moi beneficioso para comprender e entender a materia.

IDENTIFYING DATA**Educación: Organización do centro escolar**

Subject	Educación: Organización do centro escolar			
Code	V51G110V01203			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Blanco Navarro, Marta			
Lecturers	Blanco Navarro, Marta			
E-mail	marta.blanconavarro@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	A materia de "Organización do Centro Escolar" (OCE) forma parte do módulo temático "Procesos e Contextos Educativos", de carácter básico. Pretende que os alumnos/as poidan aproximarse á realidade educativa, de maneira que vaian adquirindo as competencias demandadas polos empregadores no século XXI. Tamén pretende desenvolver aquelas competencias, habilidades e virtudes que favorecen a implicación responsable e innovadora na educación. Todo iso, con perspectivas de sustentabilidade e de achegar o mellor de si mesmo e do maxisterio, tanto en centros escolares públicos como privados, como noutras posibles realidades educativas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.

D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D18	Lideranza
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Tomar conciencia das propostas universais e Europeas en materia educativa, con espírito crítico, para poder colaborar no desenvolvemento dun mundo e unhas prácticas educativas máis sustentables, centradas no ben da persoa. Exporse a posibilidade dun Pacto Educativo Común.	A3	B12	C10 C43	D2 D6 D14 D15
Coñecer, analizar e asimilar a forma de participación dos centros educativos, como medio de desenvolvemento dunha sociedade democrática. Isto inclúe a planificación e xestión dos documentos institucionais e dos diferentes órganos de goberno e coordinación dos centros educativos de Infantil e Primaria. Recoñecer as responsabilidades e implicacións de cada un no bo facer do centro educativo.	A3 A4	B6 B9 B12	C8 C9 C64 C66	D1 D2 D6 D7 D8 D14 D15 D18 D22
Identificar as principais esixencias relacionadas cos requisitos mínimos, os servizos de atención á diversidade, complementarios e de recursos personales e físicos dos centros educativos.	A5	B6 B12	C9 C10 C21	D2 D6 D8 D15 D22
Situar a avaliación como un elemento de alta importancia, necesaria para desenvolver un proceso educativo adecuado e alcanzar a calidade e excelencia educativa. Coñecer os distintos significados, tipos, criterios, e modelos de xestión de calidade. Recoñecer o papel do liderado, de imprescindible desenvolvemento para cada futuro docente.	A1	B1 B6 B9 B10	C8 C17 C64	D1 D2 D7 D15
Abordar posibles situacións reais da vida dos centros educativos con obxectividade, cientificidade, iniciativa e espírito de colaboración entre os diferentes membros do centro. Ir adquirindo as competencias individuais necesarias para enfrontarse a unhas oposicións ou unha entrevista persoal na vida laboral, e no Traballo Fin de Grao da carreira.	A2	B6 B11	C8 C9 C10 C64	D1 D2 D3 D7 D8 D16 D18 D22
Coñecer experiencias internacionais, estatais, autonómicas e, mesmo, locais que acheguen experiencias innovadoras en Educación Infantil para aplicalas na aula. Mostrar interese pola participación en propostas investigadoras sobre estes temas.	A3 A4	B11 B12	C43 C58 C64 C66	D1 D2 D3 D7 D8 D14 D15 D16 D18

Contidos

Topic	
*Fundamentación CONCEPTUAL	Neste curso académico os contidos desenvolveranse en 5 Módulos, que estarán dispoñibles no curso correspondente da plataforma dixital *Blackboard Ultra. Cada un destes módulos contará con Contidos Base (CB), Avaliación, Prácticas e Recursos Adicionais (RA). Nesta guía docente detállanse algúns contidos a modo de exemplificación.
Localización CONTEXTUAL	Contextualización mundial, europea e estatal. Do Ministerio á Aula Centros Educativos

Concreción da PARTICIPACIÓN	Os Poderes Públicos e a educación como servizo de interese público Sistemas Educativos A Participación como dinamismo democrático Plans Institucionais Órganos de Coordinación e Goberno
Dimensións ESTRUTURAL e RELACIONAL	Organización dos axentes educativos, recursos, espazos, horarios e actividades Seguridade nos espazos infantís Potenciar unha cultura de centro que fomente a corresponsabilidade Dimensións da relación Profesor-Alumno
LIDERADO e AVALIACIÓN	Liberdade persoal: a vitoria privada como antecedente da pública Liderazgo educativo A avaliación como elemento de mellora e de aumento de calidade Avaliación de centros Tipos e técnicas de avaliación

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	23	20	43
Resolución de problemas	21	5	26
Seminario	4	4	8
Exame de preguntas obxectivas	1	24	25
Traballo	12	17	29
Presentación	4	15	19

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Os aspectos teóricos da materia Organización Escolar do Ensino levarán a cabo a través deste tipo de metodoloxía. Considerase a máis adecuada para poder desenvolver nas clases do grupo de alumnos/as completo. Dado que nos situamos nun Plan de Estudos Presencial, as achegas das clases son insubstituíbles por outros medios documentais; o alumno/a que non recibe os contidos debido á súa ausencia, ou que non ten oportunidade de practicas as habilidades practicadas en clase, é responsable de recuperalos por conta propia. Todo o que se explica en clase, forma parte da materia, xunto cos demais recursos.
Resolución de problemas	As clases seminario coa metade do grupo suporán un cambio de dinámica respecto da clase do grupo enteiro. As prácticas levadas a cabo serán variadas e, ineludiblemente, o alumno/a comprométese a participar de forma activa nelas no momento que decide cursar a materia. Os grupos serán variados, en ocasións realizados ao azar, en ocasións a elección do propio alumno/a.
Seminario	Este campo queda aberto ás posibles charlas que xurdan ao longo do cuadrimestre, relacionadas cos nosos temas de interese.

Atención personalizada

Methodologies Description

Lección maxistral	O alumno/a poderá consultar ao principio da clase calquera dúbida que lle xurda. Resulta conveniente que esgote en primeiro lugar este método, polos beneficios que se seguen para el e para os demais compañeiros/as. En calquera caso, si así o considera necesario, o alumno/a poderá facer uso da Tutoría Académica designada no horario establecido, que se atopará dispoñible na web, xunto co horario de tutorías académicas de todos os demais profesores e materias. Para evitar que o alumno/a non poida ser atendido por estar o horario xa ocupado, vese conveniente que o alumno/a interesado solicite a tutoría por mail con anterioridade. Só aténdense cuestións da materia por correo ou mensaxes institucionais.
-------------------	--

Tests	Description
Traballo	A través da investigación de textos científicos, prácticas, talleres grupales, etc. o alumno/a irase implicando gradualmente na lectura, comprensión e redacción de textos científicos que estean relacionados coa materia. De igual modo, iniciarase na procura de datos en bases bibliográficas e na citación de fontes coas súas respectivas referencias. Si ademais das explicacións e prácticas en clase, o alumno/a considérao necesario, poderá facer uso da Tutoría Académica designada no horario establecido, que se atopará dispoñible na web, xunto co horario de tutorías académicas de todos os demais profesores e materias. Para evitar que o alumno/a non poida ser atendido por estar o horario xa ocupado, vese conveniente que o alumno/a interesado solicite a tutoría por mail con anterioridade. Só aténdense cuestións da materia por correo ou mensaxes institucionais.

Avaliación			
	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	<p>Ao finalizar cada módulo, de forma presencial física no lugar que se indique, realizarase unha proba obxectiva de tipo test e respostas curtas, a través da Blackboard Ultra do curso e con sistema Respondus. Será en horario de tutorías académicas, clase ou conferencia, cuxa data e horario avisarase cunha antelación mínima de 10 días. Poderán derivarse diso as seguintes situacións:</p> <p>a) O alumno/a que supere con máis dun 6 de nota tres dos módulos ao longo do curso, e que realice o exame de polo menos catro dos módulos, terá por nota final de Exame de OCE a media das notas.</p> <p>b) O alumno/a que non realice polo menos tres exames dos módulos terá que presentarse ao exame final da materia, sen que se lle conserve ningunha nota deste apartado da avaliación, con independencia das cualificacións obtidas nos exames realizados.</p> <p>c) O alumno/a que realice polo menos catro dos exames dos módulos e que en polo menos 3 deles aprrobe cun 5 terá que presentarse ao exame final da materia con todo, sen ningunha nota acumulada, pero terase en conta a posibilidade de aprobar o exame final cunha nota entre 4,5 e 5.</p> <p>O exame final da materia para quen lle corresponda. Realizarase de forma presencial física na aula, no día e a hora publicados no calendario de exames dispoñible desde xullo de 2023 na web da Escola. Realizarase unha proba obxectiva de tipo test e respostas curtas, a través da Blackboard Ultra do curso e con sistema Respondus. O alumno/a que lle corresponda realizar esta proba final e que, por distintos motivos non poida realizala no día e a hora indicada, realizará unha proba oral no día e a hora que se conveña.</p>	35	A1 B1 C66 D1 A4 B6 D2 B9 D6 B10 D8 B12 D14 D15 D22
Traballo	<p>O alumno/a desenvolverá a redacción dun breve texto científico, que supondra a asociación de ideas de, polo menos, dous textos/artigos científicos. O seu desenvolvemento terá lugar de forma presencial física na aula, en formato papel e co instrumento bolígrafo. Levaráse a cabo o día e a hora fixada durante o curso, que se indicará con máis de 40 días de antelación. A rúbrica de avaliación deste apartado darase a coñecer a medida que avancen as prácticas presenciais dedicadas a poder desenvolver as competencias correspondentes para realizar con éxito dita tarefa.</p> <p>O alumno/a que por distintos motivos non poida realizar a proba no día e hora fixados, farao na data e hora do exame final oficial.</p>	30	A2 B9 C8 D6 A3 B11 C9 D7 A4 C10 D8 A5 C21 D18 C43 C66
Presentación	<p>O alumno/a entregará de forma individual un traballo relacionado co desenvolvemento dun tema da materia en formato PechaKucha. A data e hora de entrega acordarase o primeiro mes de clase. A forma máis detallada de como desenvolvelo estará dispoñible no curso correspondente da Blackboard Ultra e explicarase en clase.</p>	35	A2 B6 C8 D1 A3 B10 C43 D3 A5 B11 C58 D6 C64 D7 D8 D14 D15 D16 D18

Other comments on the Evaluation

Con anterioridade detalláronse as probas de avaliación que contén a materia de Organización do Centro Escolar (OCE). Todas elas son de carácter prescriptivo. O non informarse das condicións e prazos non exime de cumprilos e asumir as consecuencias quede iso poidan derivarse.

O uso incorrecto de signos de puntuación ou as faltas de ortografía restan cada un/a -0,10 puntos en calquera dos tipos de probas. Para a realización da nota final da materia será necesario obter un 5 ou máis en cada unha das modalidades de avaliación. A realización da avaliación será individual para cada alumno/a e realizarase nas condicións indicadas pola profesora, entre as que se inclúen a non consulta de materiais ou persoas non permitidas, a asistencia puntual, a entrega nas condicións e lugares indicados, etc. O non cumprimento destas normas autoriza á profesora para invalidar a proba, e o alumno/a terá que asumir as consecuencias que diso se deriven. Só aténdese as consultas realizadas polas vías institucionais das que dispón o alumno/a. A saber, son tres: mail indicado na Guía Docente, mensaxes de cada curso da BlackBoard Ultra, Teams individual e grupal (de ser o caso) de cada materia; todo iso, co fin de manter as boas prácticas de protección de datos.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Blanco-Navarro, M., **La organización escolar**, CEU Ediciones, 2013

Dialnet, <https://scholar.google.es/>, s.d.

Gento Palacios, S., González-Fernández, R. y López-Gómez, E., **Dirección de centros educativos y ampliación de autonomía con rendición de cuentas. El rol del liderazgo pedagógico**, <https://doi.org/10.22550/REP80-1-2022-07>, Revista Española de Pedagogía, 2022

Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, **Ley Orgánica de Educación (último texto consolidado)**,

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2006-7899>, BOE, 2022

RAE, **Diccionario de la Lengua Española y Ortografía**, RAE, 2010

Complementary Bibliography

Blanco-Navarro, M., **The dimension of the Teacher-Student relationship: frequent language and its conditioning factors**, doi.org/10.35765/mjse.2021.1019.02, 10 1(19), Multidisciplinary Journal of School Education, 2021

Campo, A., **Herramientas para los directivos escolares. II**, Wolters Kluwer, 2012

Constitución Española, 1978

Del Pozo, M., **Liderazgo. En Aprender hoy y liderar mañana**, Tekman Books, 2016

Google Scholar, <https://scholar.google.es/>,

Gregorio, A., **La integración de los padres en los procesos educativos escolares**, (12), 81-90, Investigación aplicada y experiencias educativas,

Esteban, R.M., Asenjo, J.T. y Prieto, L., **Procesos y contextos educativos**, Editorial Síntesis, 2021

INEE, **Boletín de Educación del Instituto Nacional de Evaluación**, MEC,

Melgarejo, X., **Gracias, Finlandia: qué podemos aprender del sistema educativo de más éxito**, Plataforma, 2015

Montero, A., **Selección y evaluación de directores de centros educativos**, Wolters Kluwer, 2012

Muñoz, A.I., **Hacia una educación inclusiva universitaria por medio del Aprendizaje-Servicio de alumnos de ingenierías**, Experiencias pedagógicas e innovación educativa: a, 2018

Pascual-Arias, C., López-Pastor, V.M. y Sonllea Velasco, M., **Buenas prácticas de Evaluación Formativa y Compartida en todas las etapas educativas**, Miño y Dávila, S.L., 2022

Ponce-Aguilar, E.E., **Auto-evaluación y coevaluación: una experiencia en el proceso de enseñanza-aprendizaje**, <http://dx.doi.org/10.23857/dc.v6i3.1216>, Dominio de las ciencias, 2020

Saint, D. y Funes, S., **Gestión eficaz de la convivencia en los centros educativos**, Wolters Kluwer, 2012

Torrego, J.C., **El plan de convivencia: fundamentos y recursos para su elaboración y desarrollo**, Alianza, 2010

Sánchez Lobato, J. (Coord.), **Saber escribir**, Instituto Cervantes. Aguilar, 2016

Sánchez, M.L., **Gestión positiva de conflictos y mediación en contextos educativos (2ª. Ed.)**, Reus, S.A., 2016

Recomendaciones

Subjects that continue the syllabus

Educación: Diseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Prácticas externas: Practicum/V51G120V01981

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe escolar/V51G120V01205

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Socioloxía: Socioloxía da educación/V51G120V01105

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Diseño e desenvolvemento do currículo da educación primaria/V51G120V01201

Other comments

Recoméndase encarecidamente a lectura detida e traballada da presente Guía Docente, consultando nas primeiras horas da mesma calquera dúbida que poida xurdir.

Tamén se recomenda -desde o momento en que o alumno ou a alumna tome conciencia de que desexa cursar dita materia- a consulta frecuente e variada dos Portais Educativos oficiais dispoñibles na web, especialmente o do Ministerio de Educación e o da Consellería Educativa de Galicia, así como a sección de Educación e Formación da Comisión Europea.

A *familiarización coa Plataforma institucional *Intranet e *Microsoft 365 da que poderán dispor, unha vez matriculados na Escola Universitaria Maxisterio *CEU de Vigo, será un requisito imprescindible para o desenvolvemento da materia. Ofreceranse indicacións *sobre a conveniencia dun medio ou outro, dependendo da xestión que se queira levar a cabo. Dita situación, inclúe a aceptación das esixencias da mesma en canto a datos, uso de micrófonos, cámaras, etc. que se consideren necesarios para o desenvolvemento da mesma.

Será de gran axuda que o alumno/a poña a súa foto nas condicións e o lugar establecido para iso, *len o primeiros sete días do inicio do cuadrimestre ou antes, dado que facilita o labor da profesora. Grazas.

IDENTIFYING DATA**Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación**

Subject	Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación			
Code	V51G110V01204			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language				
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Varela Iglesias, Miriam			
Lecturers	Varela Iglesias, Miriam			
E-mail	myriam.varelaiglesias@ceu.es			
Web				
General description	Como materia de formación básica, a denominada Educación. Teoría e Historia dá Educación ten como finalidade introducir ao futuro graduado non universo educativo a través dá análise dá educación como práctica cultural presente en todas as sociedades e estreitamente relacionada con cuestións sociais, económicas e políticas. Persegue que o futuro graduado coñeza e valore nunha perspectiva crítica ou concepto de educación e os seus procesos, axentes, institucións, xunto coa súa evolución histórica e o proceso de configuración do sistema educativo. Busca igualmente unha comprensión histórica, contextual e crítica do fenómeno educativo, que oriente finalmente a súa praxe profesional nunha perspectiva reflexiva. Tamén analízanse os aspectos básicos do desenvolvemento histórico dá educación en España e en Galicia, prestando especial atención á Educación Primaria, e ao proceso de configuración do seu profesorado, dá súa formación e dá súa lexitimación socioprofesional.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.

- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C14 Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C27 Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D17 Creatividade
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Analizar, comprender e avaliar a educación como feito e como acción-intervención desde os marcos teóricos que nos proporcionan tanto a teoría da educación como o saber facer historia da educación.	A1	B1	C1	D1
	A2	B3	C10	D2
	A3	B5	C12	D3
	A4	B9	C13	D5
		B12	C14	D6
			C19	D9
			C21	D13
			C22	D14
			C27	D15
			C28	D17
			C29	D21
			C32	
			C41	
			C66	
2. Analizar a evolución histórica das institucións educativas formais e non formais tendo en conta os condicionamentos sociais, políticos e normativos así como comprender o fenómeno educativo desde a Teoría da Educación.	A1	B1	C1	D1
	A2	B5	C13	D2
	A3	B9	C14	D3
		B11	C27	D6
		B12	C28	D7
			C41	D9
				D11
				D13
				D14
				D15
			D21	

3. Desenvolver un coñecemento reflexivo e crítico da avaliación que permita comprender a complexidade do proceso educativo.	A1 A3	B1 B5 B11 B12	C1 C6 C13 C14 C27	D1 D3 D6 D8 D9 D13 D14 D17 D21
4. Valorar a acción educativa do mestre de educación primaria como un proceso de intervención profesional, o que supón explicar, xustificar e xerar *pedagógicamente a súa intervención tanto desde os fundamentos teóricos da educación como desde os procesos históricos que a sustentan.	A1 A2 A3	B1 B5 B7 B9 B12	C1 C13 C14 C19 C20 C28 C29 C61	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D13 D14 D15 D21

Contidos

Topic	
CONCEPTO, FINALIDADES E SISTEMAS EN EDUCACIÓN	1. A educación e o fenómeno educativo. 2. Perspectivas pedagóxicas da acción educativa. 3. Ámbitos da educación.
O COÑECEMENTO CIENTÍFICO NA EDUCACIÓN	1. Introducción á investigación educativa. 2. A corrente dos Annales.
AXENTES E INSTITUCIÓNS EDUCATIVAS	1. Evolución histórica e novas perspectivas do Sistema escolar. A escola de onte.
TEORIAS EDUCATIVAS CONTEMPORÁNEAS E HISTORIA DA EDUCACIÓN INFANTIL.	1. Escola Tradicional □ Escola Nova. Escola Tradicional. Contexto social e cultural do Movemento da Escola Nova. A Escola Nova como núcleo configurador da Pedagogía Contemporánea: Primeiras experiencias do Movemento. Os principais teóricos da Escola Nova: Dewey, Kerschensteiner, Decroly, Claparède, Montessori, Ferrière. Froebel, Padre Manjón,

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	15	20.5	35.5
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	10	25	35
Traballo tutelado	14	28	42
Lección maxistral	15	22.5	37.5

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	O profesor ofertará ao alumnado unha recompilación de textos. O alumno pola súa banda elixirá entre os textos ofertados. Consistirá nunha análise crítica-reflexivo relacionado coas temáticas traballadas dentro dos contidos.
Prácticas con apoio das TIC (Repetida, non usar)	Os alumnos pola súa banda coa oportuna orientación do profesor, profundarán en cuestións concretas que non foran abordadas máis que dunha maneira moi xenérica na exposición deste e que sexan susceptibles de tratamento de estudo recorrendo aos soportes documentais e bibliográficos pertinentes. O alumno realizará procuras documentais e bibliográficas para a maior comprensión dos contidos.
Traballo tutelado	Os traballos de aula (traballos monográficos) terán como cometido a iniciación á investigación. Estes traballos versarán sobre unha temática previamente achegada polo profesor e relacionada coas temáticas dos bloques de contido.
Lección maxistral	As leccións que conforman o temario desta materia serán elaborados e presentados de maneira expositiva ao grupo de clase polo profesor, achegando a documentación necesaria para o coñecemento dos contidos da materia.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Lección maxistral	Nas horas de titorías o alumno ou alumna poderá preguntar persoalmente ao profesor e resolver as súas dúbidas, particularmente.
Resolución de problemas	Nas horas de titoría da materia o alumno ou alumna poderá preguntar as súas dúbidas sobre os traballos propostos polo profesor.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de O profesor propondrá traballos sobre contidos específicos que acheguen problemas actualidade, reflexión crítica ás temáticas traballadas nas clases. Así, mediante o traballo persoal e reflexivo, profundarase nos campos do labor educativo que mais valor teñen no seu quefacer profesional futuro.O alumno terá que presentar un dossier, *valorandose as súas achegas ao grupo nas clases.	30	A2 B5 C1 D1 A3 B11 C13 D2 A4 B12 C14 D3 C19 D6 C27 D7 D8 D9 D14 D17
Traballo tutelado O traballo monográfico consiste na investigación sobre aspectos relevantes da educación primaria. Serán avaliados tendo en conta a calidade das achegas, o seu formato axustado aos estándares científicos. Así mesmo as exposicións monográficas serán avaliadas tendo en conta a capacidade expositiva diante da clase, o contido e a preparación dos materiais pertinentes de chegar calidade á materia.	30	A1 B1 C1 D1 A2 B3 C6 D2 A3 B5 C10 D3 A4 B7 C12 D5 B9 C13 D6 B11 C14 D7 B12 C19 D8 C20 D9 C21 D11 C22 D13 C27 D14 C28 D15 C29 D17 C32 D21 C41 C61 C66
Lección maxistral As sesións maxistras serán avaliadas mediante unha proba. Dita proba avaliará as competencias adquiridas que inclúen preguntas directas sobre un aspecto concreto. Os alumnos deben responder de maneira directa e breve en función dos coñecementos que teñen sobre a materia.	40	A1 B1 C1 D1 A2 B3 C6 D2 A3 B5 C10 D3 A4 B7 C12 D5 B9 C13 D6 B11 C14 D7 B12 C19 D8 C20 D9 C21 D11 C22 D13 C27 D14 C28 D15 C29 D17 C32 D21 C41 C61 C66

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do

Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0. A Avaliación Continua da disciplina resultará da integración das distintas notas de traballos tutelados e de resolución de problemas. Deberán ser superadas todas as partes para poder obter unha cualificación positiva. O alumno que non realice todas as actividades de avaliación obterá unha cualificación final de SUSPENSO. É imprescindible a asistencia e participación activa en clase para poder acceder á avaliación continua. Si non se cumpre a asistencia someterase ao alumno á Avaliación Global. A Avaliación Global farase mediante un único exercicio escrito e a entrega dun traballo que será concretado co profesor. Tanto a cualificación dos traballos derivados da resolución de problemas, é dicir, contidos específicos como a cualificación dos traballos de aula feitos no seu momento durante o curso, seguirán vixentes en segunda convocatoria ou convocatoria extraordinaria. As datas de exame serán as publicadas oficialmente na web da facultade do mesmo xeito que os horarios de tutoría para o alumno.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

NEGRÍN FAJARDO, O, **Teoría e institucións contemporáneas de educación.**, 2005

Complementary Bibliography

AYUSTE, A. y OTROS, **Planteamientos de pedagogía crítica**, Graó, 1994

BERGOGLIO J.M., **Educación: exigencia y pasión. Desafíos para educadores cristianos.**, MADRID, CCS, 2013

COSTA RICO, A., **Historia da Educación e da Cultura en Galicia**, Edicións Xerais, 2004

COLOM, A.J. (Coord.), **Teorías e institucións contemporáneas de la educación**, Ariel, 1997

ESCOLANO BENITO, A, **La educación en la España contemporánea. Políticas educativas, escolarización y culturas pedagógicas.**, Biblioteca Nueva, 2002

FEBVRE, L., **Combates por la historia**, Ariel, 1970

GABRIEL, N. DE, **Leer, escribir y contar. Escolarización popular y sociedad en Galicia (1875-1900)**, Ed.do Castro, 1990

GABRIEL, N. DE., **Alfabetización y escolarización en España (1887-1950)**, Revista de Educación, 1997

PORTO UCHA, A.S., **La Institución Libre de Enseñanza en Galicia.**, Ed.do Castro, 1985

THUILLIER, G. y TULARD, J., **Cómo preparar un trabajo de historia. Métodos y técnicas.**, Oikos-Tau, 1989

PUELLES BENÍTEZ, M, **Educación e ideología en la España contemporánea (1767-1975)**, Labor, 1980

PUELLES BENÍTEZ, M., **Historia de la educación en España. Siglo XIX.**, Uned, 1989

PUELLES BENÍTEZ, M., **Política y Educación en la España contemporánea**, Uned, 2007

TUÑÓN DE LARA, M., **¿Por qué la historia?**, Salvat, 1981

IANA, A., OSSENBACH, G., y SANZ, F., (Coord.), **Historia de la Educación (Edad Contemporánea)**, UNED, 2002

CARCELES LABORDE, C, **Educadores cristianos en la Edad Contemporánea. Estudio y antología de textos de 7 autores. autores.**, B.A.C., 2012

BOGHSSIAN, P., **El miedo al conocimiento. Contra el relativismo y el constructivismo.**, ALIANZA, 2012

EGIDO I, SANZ FERNANDEZ, F. , CARREÑO RIVERO, M. , COLMENAR ORZAES, C., **Teorías e institucións contemporáneas de educación**, SINTESIS, 2000

NEGRIN FAJARDO, O., ALVAREZ GARCIA, MC., **La técnica del comentario de texto en educación**, UNED, 2005

DE VIGUERIE, J., **Los pedagogos. Ensayo histórico sobre la utopía pedagógica.**, Encuentro., 2011

DEL VALLE, A., **La pedagogía de inspiración católica.**, Madrid, THE, 2000

GIUSSANI, L., **Educación es un riesgo.**, Encuentro., 2006

GRANADOS J., **La alianza educativa. Introducción al arte de vivir.**, Monte Carmelo., 2009

GUARDINI, R., **Cartas sobre la formación de sí mismo.**, Palabra, 2000

GUARDINI, R., **Las etapas de la vida.**, Palabra., 2006

LECUYER, C., **Educación en la realidad.**, Plataforma editorial, 2015

MORALES, T., **Coloquio familiar**, BAC, 2013

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación/V51G110V01204

Other comments

A realización do traballo de investigación en grupo, suporá que cada un dos alumnos ou alumnas do grupo coñeza profundamente o traballo, xa que calquera deberá poder dar conta do traballo en cada momento. Será imprescindible a asistencia a clase para superar a materia. A avaliación é continua, o que supón que os alumnos e alumnas que asistisen a clase menos do 80% terán que acollerse a Evaluación Global, debido ás súas circunstancias especiais. A non asistencia non poderá superar o 20% das horas lectivas desta materia. Nesta porcentaxe inclúense as faltas xustificadas e sen xustificar.

IDENTIFYING DATA**Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil**

Subject	Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil			
Code	V51G110V01205			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	1	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Muñoz Prieto, María del Mar			
Lecturers	Muñoz Prieto, María del Mar			
E-mail	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Esta materia proporciona ao alumno un coñecemento detallado dos procesos de ensino- aprendizaxe. Considérase fundamental que o alumnado sexa capaz de adestrarse para que no futuro poida levar a cabo un papel de guía, orientador en todos os ámbitos que *conciernen ao ámbito educativo, así como desenvolver un espírito crítico e reflexivo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitán demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Razoamento crítico

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula de primaria e utilízalos para xestionar o clima da aula e a instrución.	A2	B5	C11	D1
	A3	B7	C12	D3
			C29	D4
				D7
				D8

Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	B2	C65	D1 D3 D9 D13
Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.	B3		
Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.			
Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.	B2		
Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.	B5		
Capacidade de análise e síntese			D1
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.		C44	

Contidos

Topic	
1. PARADIGMAS E CONCEPCIÓNS TEÓRICAS DOS PROCESOS DE ENSINO E APRENDIZAXE	1.1. Comportamento. 1.2. Cognitivismo. 1.3. Aprendizaxe observacional: Teoría cognitiva social. 1.4. Enfoques do Tratamento da Información. 1.5. Perspectiva constructivista da aprendizaxe escolar. 1.6. A teoría sociocultural de Vygotsky. 1.7. A teoría de Bruner e a construción do coñecemento. 1.8. A teoría de Ausubel sobre a aprendizaxe significativa
2. CONTEXTOS E FACTORES CONDICIONANTES DA APRENDIZAXE NA IDADE INFANTIL	2.1. Interacción familia-escola. 2.2. Programas de formación de pais. 2.3. O profesor: un elemento clave para a aprendizaxe dos estudantes. 2.4. O alumno: axente, protagonista e responsable de aprendizaxe. 2.5. Que aporta a neurociencia ao mundo da aprendizaxe.
3. PROCESOS DE APRENDIZAXE NA IDADE INFANTIL	3.1. Importancia da percepción e a atención, como elementos esenciais para a aprendizaxe. 3.2. A memoria. 3.3. A intelixencia e os diferentes estilos cognitivos relacionados coa aprendizaxe.
4. PROCESOS AFECTIVOS E MOTIVACIÓN ACADÉMICA NA IDADE INFANTIL	4.1. A educación emocional. 4.2. Motivación e metas académicas. As atribucións causais. 4.3. O papel do autoconceito, a autoestima e a autoeficacia no rendimento académico.
5. INTERACCIÓN PROFESOR-ALUMNO E INTERACCIÓN ENTRE IGUAIS NA EDUCACIÓN INFANTIL	5.1. A eficacia do docente. 5.2. Expectativas dos profesores e rendemento dos alumnos. 5.3. O clima positivo na aula. 5.4. Interacción entre iguais. 5.5. A aprendizaxe cooperativa.
6. CONTEXTO FAMILIAR, Tics E APRENDIZAXE NA ETAPA INFANTIL	6.1. O uso dos Tics e a aprendizaxe infantil.
7. MÉTODOS E PROCEDEMENTOS DE INVESTIGACIÓN EN PSICOLOXÍA DA EDUCACIÓN	7.1. A importancia da investigación. 7.2. O enfoque da investigación científica. 7.3. Métodos de investigación

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	40	58
Debate	7	10	17
Presentación	11	22	33
Resolución de problemas	7	15	22
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Traballo	6	6	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	6	1	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	O profesor/a presentará os contidos da materia de forma oral, en ocasións apoiado por medios audiovisuais. Tentarase que o alumno participe de maneira activa nas explicacións, a través de preguntas e/ou comentarios, cando o profesor/a o solicite..

Debate	Proporase a realización de debates, relacionados co tema proposto polo docente. Os debates deberanse preparar con antelación, co cal é imprescindible a consulta ao profesor/a.
Presentación	Resolución de actividades, traballos individuais e/ou en grupo na aula. O alumno/a deberá realizar a lectura de artigos e/ou libros, previamente indicados polo profesor/a. É un traballo grupal
Resolución de problemas	O alumno entregará á mestre a actividade que se solicite. Deberá enviar a actividade a través da plataforma nos días establecidos. É un traballo individual.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos mediante titorías (ben a nivel grupal ou individual).
Debate	A atención personalizada realizarase a través do asesoramento aos alumnos para a preparación dos apartados que deben preparar para a realización do debate.
Presentación	A atención personalizada realizarase a través da supervisión aos alumnos, nos temas que se traballarán no grupo-aula.
Tests	Description
Exame de preguntas obxectivas	A atención personalizada realizarase a través da valoración de probas realizadas na aula.
Traballo	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos achega do tema que debe traballar en grupo. As titorías serán obrigatorias, e consistirán en guiar aos alumnos para que poidan realizar de maneira óptima o seu traballo teórico, que deberá ir acompañado sempre dunha presentación na aula. Para iso, concretarase día e hora.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Resolución de problemas	O alumno ten que enviar un documento á plataforma cando o solicite a mestre. É obrigatorio e individual.	30	D1
Exame de preguntas obxectivas	Para superar a materia, o alumno/a deberá aprobar o exame tipo test con unha cualificación de 4, nunha escala 0-10. Só en ese caso sumaranse as cualificacións obtidas no resto das actividades.	40	B5 C12
Traballo	O alumno/a deberá presentar un traballo realizado en grupo sobre un tema proposto polo profesor/a. Devandito traballo presentarase na aula. É grupal.	30	B2 B5

Other comments on the Evaluation

Para o alumnado que siga a avaliación continua, os traballos serán obrigatorios. Requírese asistencia regular e participación activa en polo menos o 80% das sesións, tanto en horas teóricas como prácticas.

En liñas xerais buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

Seguir a modalidade de avaliación continua non garante a superación da materia. É necesario superar unha proba obxectiva, así como realizar actividades programadas na aula. Mentres non se aprobe o exame, non se valorarán as cualificacións dos traballos tutelados, así como o traballo realizado na aula.

En relación coas actividades a impartir, comunicaráse ao alumno en que días debe facelo, tanto en tarefas individuais como en grupo, en función do número de alumnos matriculados na materia.

Aqueles alumnos que non superen a materia en primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar de novo o exame e os traballos/actividades non superados.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de

Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todos os traballos copiados e plaxiados puntuaranse cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bisquerra, R., **Inteligencia emocional en educación**, Síntesis, 2015

Castejón, J. L., **Psicología de la Educación**, Club Universitario, 2010

Córdoba, A. I.; Descals A., y Gil M^a. D., **Psicología del desarrollo en la edad escolar**, Pirámide, 2006

González Sampascual, M., **Psicología de la educación. Tomos I y II**, UNED, 2007

Labrador, F. J., **Técnicas de modificación de conducta**, Pirámide, 2008

Myers, D. G., **Psicología**, Panamericana, 2006

Piñuel, I., y Cortijo, O., **Cómo prevenir el acoso escolar**, CEU Ediciones, 2016

Santrock, J., **Psicología de la Educación**, Mc. Graw Hill, 2006

Trianes, M. V., y Gallardo, J. A., **Psicología de la educación y el desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2004

Complementary Bibliography

Bisquerra, R., **Universo de emociones**, Palau Gea, 2015

Bona, C., **La nueva educación**, Plaza & Janés, 2015

Comellas, M. J., **Un enfoque educativo para prevenir la violencia en la escuela**, Octaedro, 2015

De la Rosa, J.M., **Aula virtual o cómo plantear las clases a distancia y no morir en el intento**, Wolters Kluwer, 2021

Gámez-Guadix, M., **Escuela de padres 3.0**, Pirámide, 2017

La Prova, A., **La práctica del aprendizaje cooperativo**, Narcea, 2017

López, C., y Valls, C., **Coaching educativo**, Ed. SM, 2013

Manzanero, Puebla, A. L., y Álvarez M. A., **La memoria humana: aportaciones desde la neurociencia cognitiva**, Pirámide, 2015

Marí Mollá, R., **Facilitar las relaciones grupales y resolver los conflictos**, CCS, 2017

Miltenberger, R. G., **Modificación de conducta. Principios y fundamentos**, Pirámide, 2013

Mora, F., **Neuroeducación**, Alianza, 2017

Navarro, J. I., y Martín, B., C., **Psicología de la Educación para Docentes**, Pirámide, 2010

Núñez C., y Varcacel, R., **El arte de emocionarte**, Nube de Tinta, 2016

Picazo, C., **Maestra de pueblo con L de novata**, Grijalbo, 2017

Prados, M. M., **Manual de Psicología de la Educación**, Pirámide, 2016

Quintanal Díaz, J., **La educación social en la escuela: un futuro por construir**, CCS, 2018

Robinson, K., **Escuelas creativas**, Grijalbo, 2015

Raspall, L., **Neurociencias para educadores**, Homo Sapiens, 2017

Vaello Orts, J., **Cómo dar clase a los que no quieren**, Graó, 2011

Urrea Portillo, J., **Redes sociales. Oportunidades y riesgos**, CEPE, 2021

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Tutoría e orientación coa familia/V51G110V01303

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

IDENTIFYING DATA**Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica**

Subject	Educación: Educación para a saúde e a súa didáctica			
Code	V51G110V01301			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Sánchez Santiago, Mónica Carmen			
Lecturers	Sánchez Santiago, Mónica Carmen			
E-mail	monica.sanchezsantiago@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Educación para a saúde en nenos e nenas de educación infantil			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.

C18 Detectar carencias afectivas, alimenticias e de bienestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.

D1 Capacidade de análise e síntese

D2 Capacidade de organización e planificación

D3 Comunicación oral e escrita

D5 Coñecemento de informática

D6 Capacidade de xestión da información

D7 Resolución de problemas

D8 Toma de decisións

D9 Traballo en equipo

D11 Habilidades nas relacións interpersoais

D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D14 Compromiso ético

D15 Aprendizaxe autónoma

D16 Adaptación a novas situacións

D17 Creatividade

D18 Lideranza

D19 Coñecemento doutras culturas e costumes

D20 Iniciativa e espírito emprendedor

D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables

A1	B1	C15	D1
A2	B2	C17	D2
A3	B3	C18	D3
A4	B4		D6
A5	B5		D12
	B6		D13
	B7		D14
	B8		D15
	B11		

Identificar trastornos no soño, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual. Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos. Detectar carencias afectivas, alimenticias e de bienestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.

A1	B1	C15	D1
A2	B3	C16	D2
A3	B4	C17	D3
A4	B5	C18	D5
A5	B8		D6
	B9		D7
	B10		D8
	B11		D9
	B12		D11
			D12
			D13
			D14
			D15
			D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21

Saber programar actividades e recursos didácticos para cada un dos aspectos relacionados coas capacidades anteriores.	A1	B2	C15	D1		
	A2	B3		D2		
	A3	B4		D3		
	A4	B5		D5		
	A5	B7		D6		
		B8		D7		
		B10		D8		
		B11		D9		
		B12		D11		
				D12		
				D13		
				D14		
				D15		
				D16		
				D17		
				D18		
				D19		
				D20		
				D21		
	Saber avaliar as programacións realizadas, tendo en conta as directrices establecidas por la Xunta de Galicia para esta etapa educativa.	A1		B1	C15	D1
		A2		B2		D2
A3		B3	D3			
A4		B4	D5			
A5		B5	D6			
		B7	D7			
		B8	D8			
		B9	D9			
		B10	D11			
		B11	D12			
		B12	D13			
			D14			
			D15			
		D16				
		D17				
		D18				
		D19				
		D20				
		D21				

Contidos

Topic	
1. Concepto de saúde	Evolución histórica do concepto de saúde. Elementos que configuran o actual concepto de saúde. Determinantes da saúde. Conceptos básicos sobre saúde, promoción e educación para a saúde.
2. Aproximación ao concepto de Educación para a saúde(EpS)	Modelos en EpS. Promoción da saúde. Estratexias didácticas para promover a EpS na escola. Obxectivos da educación para a saúde. A educación para a saúde no contexto da escola. Razóns para incorporar a educación para a saúde no proxecto educativo dun centro. Niveis de actuación. Estratexias didácticas para promover a educación para a saúde .
3. Alimentación e consumo.	Características do crecemento infantil. Revisión de aspectos básicos do desenvolvemento dos nenos de 0-6 anos. Alimentación e nutrición. A pirámide alimentaria. A roda dos alimentos. Hábitos alimentarios saudables en nenos e nenas de 3 a 6 anos. Novos alimentos. Dieta equilibrada. Problemas asociados a unha mala alimentación(Obesidade, anorexia e bulimia) . Alimentación e consumo. Celíacos. Actividades diarias.
4. Educación afectivo-sexual	O sexo e la diferencia sexual. Quen debe educar en materia sexual.
5. Orientacións sobre o consumo de drogas	Identificación de sustancias e mecanismos de adicción. Alcohol, tabaco e outras drogas.
6. Outros temas relacionados coa saúde.	Hixiene e saúde. Accidentes infantís. Primeiros auxilios infantís.

7. Alumnado con necesidades especiais	Alerxia Asma Diabetes Altas capacidades Identificación de posibles intervencións de apoios educativos.
8. Contaminación e saúde	A contaminación do medio e a súa repercusión na saúde.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	20	40
Traballo tutelado	20	20	40
Presentación	8	10	18
Seminario	5	20	25
Debate	7	16	23
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Observación sistemática	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	EXPOSICIÓN POR PARTE DO DOCENTE DOS DISTINTOS CONTIDOS DA MATERIA. Co fin de mellorar o valor didáctico deste método expositivo, introduciranse elementos motivadores que inviten ao alumnado a participar, debater razoado e xerar un ambiente de aprendizaxe dinámico e aberto. Para que isto suceda, incorporaranse paralelamente os seguintes recursos didácticos e estratexias: exploración das ideas ou coñecementos previos do alumnado, proxección de materiais audiovisuais, comentarios de textos, animacións, etc.
Traballo tutelado	O alumnado, individualmente ou en grupo, elabora documentos ou actividades sobre diferentes temas da materia. Elaborar investigacións, informes, comentarios críticos sobre lecturas, presentacións, etc. Polo xeral é unha actividade autónoma que inclúe a busca e recollida de información, lectura e xestión de bibliografía e uso das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC). En xeral, o tema e o enfoque pode ser proposto polo alumnado, aínda que sempre é necesario o acordo previo co profesor. Os traballos poden ser individuais ou en grupo a criterio do profesor.
Presentación	EXPOSICIÓN POR PARTE DO ALUMNADO DE TRABALLOS PROPOSTOS POLO DOCENTE, TANTO INDIVIDUAIS COMO EN GRUPO, SOBRE TEMAS RELACIONADOS COA SAÚDE DOS NENOS E NENAS.
Seminario	Sesións presenciais realizadas polo alumno en pequenos grupos co profesorado da materia para o asesoramento/desenvolvemento das actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Debate	DEBATES SOBRE TEMAS DE ACTUALIDADE RELACIONADOS COA SAÚDE PROPOSTOS POLO DOCENTE

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Será realizado en tutorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Traballo tutelado	O alumno, individualmente ou en grupo, elabora un documento sobre o tema da materia ou elabora seminarios, investigacións, informes, redaccións, lecturas de resumos, conferencias, etc. Polo xeral, é unha actividade autónoma do alumno ou do alumnado que inclúe a procura e recompilación de información, lectura e xestión da bibliografía, redacción.
Seminario	Será realizado en tutorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Debate	Será realizado en utorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.
Presentación	Será realizado en tutorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia, así como o apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e as actividades desenvolvidas na materia.

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results

Traballo tutelado	O alumno expón o resultado obtido na elaboración dun documento sobre o tema da materia. Valorarase a corrección lingüística así como a ortografía e a presentación.	40				D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Presentación	PRESENTACIÓN DOS TRABALLOS E RESOLUCIÓN DE PREGUNTAS REALIZADAS POLA PROFESORA.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Exame de preguntas obxectivas	Realización de probas individuais sobre contidos da materia	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5	C15 C16 C17 C18	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21

Observación sistemática	Avaliación continua a través do seguimento do alumno. Terase en conta a participación activa así como a actitude do alumno	20	A1	B1	C15	D1
			A2	B2	C16	D2
			A3	B3	C17	D3
			A4	B4	C18	D5
			A5	B5		D6
				B6		D7
				B7		D8
				B8		D9
				B9		D11
				B10		D12
				B11		D13
				B12		D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21

Other comments on the Evaluation

O cartón do alumnado entregárase ao docente nas primeiras dúas semanas de clase.

O sistema de avaliación pretende que o alumnado participe no seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais, buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das diferentes notas obtidas das actividades desenvolvidas, segundo as porcentaxes asignadas, segundo o estipulado no cadro anterior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame por separado. Será necesario acadar unha nota mínima de aprobado (5 sobre 10) en cada un dos apartados establecidos no apartado de avaliación desta guía. Mentres non se supere o exame, non se sumarán as cualificacións dos traballos supervisados e dos traballos de clase. Os alumnos que non superen a materia na primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e deberán presentarse de novo ao exame e aos traballos/actividades non superados na segunda convocatoria. AVALIACIÓN EN 2ª CONVOCATORIA: De non superar a materia na 1ª convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo: Se es alumno/a que optou pola avaliación continua na 1ª convocatoria poderás realizar as actividades pendentes dunha avaliación positiva. No caso de ser alumno/a que non cumpriu o 80% mínimo de asistencia, que non se presentou ao exame ou que non obtivese unha avaliación positiva nel na 1ª convocatoria, deberá presentarse ao exame teórico/práctico (según corresponda).

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumno, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. E será a túa responsabilidade coñecer os traballos e actividades desenvolvidas na clase. No caso de aceptar voluntariamente a avaliación global, o alumno disporá dun mes desde o inicio das clases, para poder facelo.

A asistencia só contará se se fai con aproveitamento. Calquera traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será calificado con 0.

As datas de entrega serán inamovibles. A non asistencia do alumno á data, previamente pactada, para a/s exposición/é do traballo, será considerado unha falta grave, e non se poderá aprobar a materia sen habela levado a cabo. Os estudantes que non alcancen o aprobado no curso poden presentarse na segunda convocatoria (xullo), neste caso, deberán presentar un traballo, si non o realizou e realizar o exame.

As datas dos exames publicaranse no sitio web da escola. Non se modificarán as mesmas e en caso de ser aprobado o seu cambio pola xunta do centro, tras solicitude formal e escrita, o exame que se fará será oral. Ante a sospeita fundada de prácticas pouco éticas durante a realización da/s proba/s escrita/s, retirarase o exame e iso suporá o suspenso do alumno. O contacto co docente realizarase a través do correo do CEU e manténdose sempre, as normas de cortesía e o coidado da linguaxe empregada.

A actitude do alumno en clase debe ser correcta, tanto en actitude como en vestimenta. En caso de non ser así, non terán o dereito de asistir a clase.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Piédrola Gil, G., Del Rey Calero J., Domínguez Carmona M. et col, **Medicina Preventiva y Salud Pública**, 9ª ed, Masson-Salvat, (1991)

Urmeneta M., **Alumnado con problemas de salud**, Grao, 2010

- Aranceta, J., **Como Hablar de Alimentacion y Salud a Los Ninos**, Nerea, 2012
-
- Xunta de Galicia, **Decreto 150/2022, de 8 de septiembre, por el que se establece la ordenación y el currículo de la educación infantil en la Comunidad Autónoma de Galicia**, Xunta de Galicia, 2014
-
- Complementary Bibliography**
-
- Hassink S., **Obesidad Infantil. Prevención, intervenciones y tratamiento en atención primaria**, Médica Panamericana S.A, 2010
-
- Sarponen, Sari, **El sistema inmunitario por fin sale del armario**, Aliente, 2022
-
- Sarponen, Sari, **¡ Es la microbiota idiota!**, Aliente, 2021
-
- Bilbao, Álvaro, **El cerebro del niño explicado a los padres**, Plataforma, 2015
-
- García, Marián, **El jamón de York no existe**, La esfera de los libros, 2021
-
- Rojas Estapé, Marian, **Cómo hacer que te pasen cosas buenas**, S.L.U. Espasa, 2018
-
- Aguiló, Alfonso, **Educación para la salud y el consumo en la educación infantil**, Pirámide, 2019
-
- Mora Márquez y Rubio García, **Educación para la salud y el consumo en la educación infantil**, Pirámide, 2019
-
- Marqués Molías, Sáez Cárdenas y Guaiyta Escolies, **Métodos y medios en promoción y educación para la salud**, Univeridad Oberta de Catalunya, 2004
-
- XUNTA DE GALICIA, **Medrando sans**, 1ª Ed., Xunta de Galicia,
-
- Rocamora Bonilla A., González Gil T., **El niño, la enfermedad y la familia.**, Madrid:PPC, 2009.
-
- GUERRERO R, BARROSO O., **CUENTOS PARA EL DESARROLLO EMOCIONAL DESDE LA TEORÍA DEL APEGO.**, Marcombo, 2019
-
- García Mulet O., **Crecer como niños. Crecer como niñas. La maduración integral de la masculinidad y feminidad en las primeras etapas de la vida**, 4ª Ed, Campomanes editores, 2022
-
- Plans Colomé A., **Respetar mi sexualidad. Educar en un mundo hipersexualizado**, Nueva Eva, 2020
-

Recomendaciones

IDENTIFYING DATA**Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade**

Subject	Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade			
Code	V51G110V01302			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Criado del Rey Morante, Julia			
Lecturers	Criado del Rey Morante, Julia			
E-mail	julia.criadorey@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Escolas Inclusivas son escolas para todos, sen categorizacións nin discriminacións e que se expoñen a necesidade de enfocar a diversidade como un valor enriquecedor. As formulacións inclusivas defenden que as dificultades de aprendizaxe están directamente relacionadas coa forma en que as escolas están organizadas, por iso, é imprescindible transformar a propia escola como institución para lograr unha educación de calidade para todos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova-la nos estudantes.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

1. Identificar dificultades de aprendizaxe relacionadas coa atención á diversidade en contextos inclusivos.	A2	B3	C8	D12 D13 D16
2. Estructurar e promover a aprendizaxe autónoma dos alumnos á luz dos obxectivos e contidos propios do correspondente nivel educativo, desenvolvendo estratexias que eviten a exclusión e a discriminación.	A2	B11	C19	D1 D2 D9 D12
3. Respetar as diferenzas culturais e persoais dos alumnos e demais membros da comunidade educativa.	A2	B2	C10 C22	D2 D7 D9 D14
4. Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades e realizar actividades educativas de apoio no marco dunha educación inclusiva.	A2	B3 B11	C21 C23	D9 D12 D13 D16
5. Experimentar un clima de relación positivo e de respecto que evite a exclusión ou discriminación mediante a construción de normas de convivencia democrática, afrontando e resolvendo de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersoais de diversa natureza, como modelo de relación que logo poidan aplicar á súa práctica profesional.	A2		C21 C30 C61	D1 D2 D7 D9 D12 D13 D14 D16
6. Dinamizar co alumnado a construción participada de regras de convivencia democrática, e afrontar e resolver de forma colaborativa situacións problemáticas e conflitos interpersoais de natureza diversa.	A2	B3	C10 C22	D2 D7 D9 D17
7. Adquirir habilidades básicas de deseño e aplicación didáctica adaptada, que faciliten a inclusión de estudantes con necesidades específicas de apoio educativo e desenvolver propostas de acción dentro dun enfoque comprensivo da educación diversificada.	A2	B11	C22 C23	D1 D2 D7 D9 D17
8. Diseñar e desenvolver proxectos educativos e unidades de programación, que permitan adaptar o currículo ao contexto sociocultural e ás diferentes características do alumnado.	A2	B3	C30	D2 D3 D9
9. Saber promover a adquisición de hábitos ao redor da autonomía, a liberdade, a experimentación, a imitación e a aceptación de normas e límites.	A2	B11	C22	D1 D2 D14 D16
10. Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción entre iguais e adultos, e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.	A2	B3	C21	D12 D16 D19
11. Saber informar a outros profesionais especialistas para saber abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais.	A2	B3	C8 C21	D1 D12 D14

Contidos

Topic

1- A escola Inclusiva: a escola de cada un.	1.1. Conceptos esenciais. 1.2. Orixe e sentido da educación inclusiva. 1.3. Respostas escolares ante a diversidade. 1.4. A escola inclusiva na programación didáctica.
2. Concepto de atención á diversidade	2.1. Perspectivas ao redor da atención á Diversidade. Atención individual vs atención personalizada.
3. A atención á diversidade no sistema educativo.	3.1. A atención á diversidade no sistema educativo: perspectiva histórica 3.2. A atención á diversidade no sistema educativo: comunidades autónomas 3.3. A atención á diversidade en Galicia
4. Tratamento e prevención das dificultades da aprendizaxe e da atención.	
5. Programas e estratexias educativas de atención á diversidade nos centros educativos.	5.1. Programas educativos centrados na comunidade 5.2. Programas educativos centrados na escola 5.3. Programas educativos centrados na aula
6. Diagnóstico e avaliación para a atención á diversidade.	6.1. Diferenzas entre avaliación e diagnóstico 6.2. A identificación de necesidades educativas 6.3. Modelos de asesoramento e apoio

7. Medidas de atención á diversidade.	7.1. Medidas de atención á diversidade xerais
	7.2. Medidas de atención á diversidade específicas
8. Adaptacións curriculares	8.1. O modelo de adaptación curricular a exame.
	8.2. Tipos de adaptacións segundo a normativa
	8.3. O curriculum para todos
9. Integración escolar	9.1. Da integración social á inclusión.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	18	22	40
Debate	6	10	16
Traballo tutelado	12	20	32
Seminario	2	10	12
Aprendizaxe-servizo	16	12	28
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Debate	Grupos de discusión entre estudantes. Poden centrarse nun tema, na análise dun caso, no resultado dun proxecto ou investigación, desenvolvidos previamente noutras actividades.
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afrontar ou complementar os contidos da materia. Pódense usar como complemento das clases teóricas.
Aprendizaxe-servizo	Combina procesos de aprendizaxe e de servizo á comunidade nun só proxecto articulado onde os/as participantes aprenden a traballar nas necesidades reais da contorna coa finalidade de mellorala.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Realizarase en tutorías individuais e/ou grupales sobre os contidos da materia así como apoio e orientación sobre as estratexias metodolóxicas e actividades desenvolvidas na materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Lección maxistral	Asistencia e participación activa nas clases.	5	A2 B11	D1 D3 D7 D9 D13 D14 D16 D17 D19
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.	25	A2 B2 B3 B11	C8 D1 C10 D2 C19 D3 C21 D7 C22 D9 C23 D12 C30 D13 C61 D14 D16 D17 D19

Aprendizaxe-servizo	Participar na elaboración e seguimento dun proxecto social dando apoio, formación e oportunidades para a inclusión real das persoas con discapacidade intelectual.	30	A2 B2 B3 C8 C10 C21 C22 C23 C30 C61 D1 D2 D3 D7 D9 D12 D13 D14 D16 D17 D19
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame escrito con preguntas curtas de desenvolvemento	40	A2 B3 B11 C19 C22 C23 C30 C61 D1 D2 D3 D7 D12 D13 D14 D16 D17

A data oficial do exame poderase consultar na páxina web do centro:
<https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe.

En liñas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de **AVALIACIÓN CONTINUA** será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles en caso de non ser entregadas avaliaranse cun 0.

Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.

O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso, non se gardarán notas de cursos anteriores.

As titorías da materia terán lugar no despacho A en o horario indicado na porta ao longo do curso 23/24.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Booth, T., y Ainscow, M., **Guía para la evaluación y mejora de la educación inclusiva.**, UAM, 2002

CAST, **Guía para el diseño universal del aprendizaje (DUA). Versión 1.0.**, Wakefield, MA: Author, 2008

Parrilla, A., **Acerca del origen y sentido de la educación inclusiva.**, Revista de Educación, 327, 11- 30, 2002

Elizondo Carmona, C., **Neuroeducación y diseño universal para el aprendizaje. Una propuesta práctica para el aula inclusiva.**, Octaedro, 2022

Solla Salvador, C., **Guía de Buenas Prácticas en Educación Inclusiva**, Save de Children, 2013

Booth T., y Ainscow M., **Guía para la Educación Inclusiva. Desarrollando el aprendizaje y la participación en los centros escolares.**, FUHEM y OEI, 2015

Complementary Bibliography

Ainscow, M., **Desarrollo de escuelas inclusivas**, Narcea, 2006

Ainscow, M., Beresford, J., HARRIS, A., Hopkins, D. y West, M., **Crear condiciones para la mejora del trabajo en el aula. Manual para la formación del profesorado**, Narcea, 2001

Ainscow, M., Hopkins, D., Soutworth, G. y West, M., **Hacia escuelas eficaces para todos. Manual para la formación de equipos docentes**, Narcea, 2001

Ainscow, M., y West, M., **Mejorar las escuelas urbanas: liderazgo y colaboración**, Narcea, 2008

Arnáiz, P., **Educación inclusiva: una escuela para todos.**, Aljibe, 2003

Arnáiz, P., **Atención a la diversidad. Diseño curricular.**, Euned, 2005

Aula intercultural, **El portal de la educación intercultural**,

Echeita Sarrionandia, G., **Educación para la inclusión o educación son exclusiones.**, Narcea, 2006

Echeita Sarrionandia, G., **Inclusión y Exclusión Educativa.**, Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad,, 2008

- Echeita, H. y Ainscow, M., **La educación inclusiva como derecho**, 2011
-
- Miñambres, A. y Jove, G., **La atención a las necesidades educativas especiales: De la Educación Infantil a la Universidad**, Ediciones Universidad de Lleida, 2000
-
- Parrilla, A., **A educación Inclusiva. Unha dirección a seguir localmente.**, Revista Galega de Educación, 43, 9-13, 2009
-
- Parrilla, A., **La construcción del aula como comunidad de todos**, Organización y Gestión Educativa OGE, 2, 19-23, 2004
-
- Parrilla A. y Moríña, A., **Lo que todos nos preguntamos sobre la educación incluíva**, Padres y maestros, 284, 10-14, 2004
-
- Prensky, M., **El mundo necesita un nuevo curriculum. Habilidades para pensar, crear, relacionarse y actuar.**, SM, 2015
-
- Sánchez (coord.), **La escuela infantil: observatorio privilegiado de las desigualdades.**, Graó, 2007
-
- Susinos, T., **¿De qué hablamos cuando hablamos de inclusión educativa?**, 2005
-
- Thomas, G. Y Loxley, A., **Deconstrucción de la educación especial y construcción de la educación inclusiv**, La muralla, 2007
-
- UNESCO, **Informe de seguimiento de la educación en el mundo. Superar la desigualdad. Por qué es importante la gobernanza**, 2009
-

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicoloxía: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/V51G110V01304

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Other comments

1/ Participación en clase.

2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet).

3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

IDENTIFYING DATA**Educación: Tutoría e orientación coa familia**

Subject	Educación: Tutoría e orientación coa familia			
Code	V51G110V01303			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Blanco Navarro, Marta			
Lecturers	Blanco Navarro, Marta			
E-mail	marta.blanconavarro@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	<p>A materia "Tutoría e Orientación coa Familia" (TOF) está integrada no 1er. cuadrimestre do 2º curso, correspondente ao Plan de Estudos de Educación Infantil. Esta materia pretende ser unha ferramenta eficaz, práctica e operativa para o/a estudante -futuro/a docente-, ao tratar de situar os procesos de orientación e tutoría no quefacer educativo. Así mesmo, establece plans de acción tutorial, partindo dunha formulación educativa inclusivo e altamente personalizado en colaboración coa familia.</p> <p>Cumple un papel importante no plan de estudos derivado do seu carácter formativo e trata de dar resposta ás demandas da sociedade e das familias, que reclaman á universidade profesionais preparados para abordar os novos retos, carencias e/ou necesidades dos nenos/as e as súas familias na actualidade. O obxectivo fundamental de calquera titor/a, das distintas etapas educativas e por iso da Educación Infantil, céntrase no apoio ao desenvolvemento madurativo da persoa a través do proceso de ensino-aprendizaxe. No centro a persoa.</p>			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.

C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C32	Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer a familia desde unha visión antropolóxica, as distintas realidades sociolóxicas que se dan ao redor da a familia, e os estilos de vida e educación no contexto escolar	A1	B10	C10 C11 C26	D1 D2 D3 D12 D16 D19
Coñecer e desempeñar a función tutorial e orientadora en relación coa educación familiar no período de 0-6 anos e coordinando a acción educativa referida ao seu grupo de alumnos. Promover a reflexión-acción como medio da formación do carácter, de face a un desenvolvemento resiliente da persoa	A2	B9 B10 B11	C4 C6 C11 C24	D2 D8 D14 D16 D17 D21
Promover a integración da familia e a comunidade nos programas de educación especial, así como o recoñecemento da singularidade de cada un/a como dereito fundamental da persoa		B10	C18 C19 C26 C32	D6 D8 D12 D14 D16
Abordar e resolver problemas de disciplina na aula e conflitos na familia, promovendo o traballo cooperativo e o esforzo individual. Destacar a autoridade da figura do mestre/a e do pai/nai ou responsables dos alumnos/as.		B4	C32 C60	D1 D7 D8 D15
Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo. Saber falar en público e ao público, adaptándose aos destinatarios e os contextos	A4 A5	B10	C1 C10	D3 D8 D11 D18
Que os alumnos/as sexan capaces de elaborar un texto científico de propia autoría, asociando ideas achegados por diversos autores, coas súas correspondentes citas e dando conta do bo uso da redacción, a lóxica e a ciencia para tratar temas relacionadas coa familia, a súa beleza e as súas problemáticas.	A3	B4 B5 B6 B11	C12 C23 C24 C26 C32 C62	D1 D2 D3 D13 D20 D21

Contidos

Topic

Desenvolvemento de contidos en 5 MÓDULOS	<p>Neste curso académico 2023-24 os contidos desenvolveranse por módulos, que estarán dispoñibles no curso correspondente da plataforma Blackboard Ultra. Cada un destes módulos contará cos apartados de Contidos Base (CB), Planificación do Módulo (PLANOF) e Prácticas de Clase (PROF).</p> <p>Existirá ademais un módulo específico relacionado co traballo de elaboración dun texto escrito de carácter científico, con nivel de alumnos de 2º de Grao. Este módulo incluírá a rúbrica correspondente, textos de conectores textuais, indicacións ou outras cuestións prescriptivas ou de axuda para a realización desta tarefa.</p>
Cara a un MODELO INTEGRADOR DA TUTORÍA	<p>Funcións do titor e plans institucionais de centro que recollen a acción tutorial</p> <p>O desenvolvemento da personalidade a través da acción como futuro cimento resiliente</p> <p>Sinais de alarma ante a violencia intrafamiliar</p>
Fundamentación da ACCIÓN TUTORIAL: NO CENTRO A PERSOA	<p>Persoa, matrimonio e familia: clarificación antropolóxica e lugar primario de socialización</p> <p>Relación docente-discente e o papel da autoridade dos responsables de menores</p> <p>Virtudes do Titor</p>
Influencia da FAMILIA NO PROCESO DE PERSONALIZACIÓN E DE SOCIALIZACIÓN	<p>A familia como urdimbre constitutiva e o proceso socializador</p> <p>Cultivar o carácter na familia: unha tarefa ineludible</p> <p>O complexo exercicio da autoridade</p> <p>Educar no asombro e a gratitude</p> <p>A experiencia comunicativa familiar de 0 a 6</p> <p>Familias sensatamente imperfectas</p>
METODOLOXÍAS, TÉCNICAS E INSTRUMENTOS DE RECOLLIDA DE INFORMACIÓN para a Orientación Educativa e a Acción Tutorial	<p>Clarificación, clasificación e desenvolvemento de metodoloxías, técnicas e instrumentos cualitativos</p> <p>Técnicas de oratoria e de facerse entender por diferentes tipos de público</p> <p>Avaliación formativa e compartida en Educación Infantil. Unha experiencia</p>
ORIENTACIÓNS E ESTRATEXIAS PEDAGÓXICAS DO EDUCADOR que poden axudar ás familias	<p>Sobre os medos infantís, divorcio, a xestión do duelo, as rabietas, o desenvolvemento da resiliencia, a construción dos cimentos da aprendizaxe para a lectura, plans saudables en familia, fillos con necesidades especiais, canles de TV en familia, etc.</p>

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	3	2	5
Lección maxistral	18	15	33
Seminario	10	20	30
Simulación	3	5	8
Exame de preguntas obxectivas	1	14	15
Traballo	4	20	24
Observación sistemática	15	20	35

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Presentarase a materia a través da explicación da Guía Docente. A Guía Docente constitúe un elemento informativo e prescriptivo de carácter fundamental. Por iso, considérase necesario que en cada unha das materias ao longo da carreira, o alumno/a coñézaa, téña presente, consulte dúbidas sobre ela a principio de cuadrimestre, e mesmo a archive en cartafol dixital.
Lección maxistral	Os aspectos teóricos da materia Tutoría e Orientación coa Familia levarán a cabo a través deste tipo de metodoloxía. Considerarse a máis adecuada para poder desenvolver nas clases do grupo de alumnos/as completo. Dado que nos situamos nun Plan de Estudos Presencial as achegas das clases son insubstituíbles por outros medios documentativos; o alumno/a que non recibe os contidos debido á súa ausencia, é responsable de recuperalos por conta propia. Todo o que se explica en clase, forma parte da materia, xunto cos demais recursos.
Seminario	Inclúe o traballo de todas as clases prácticas así como a posible asistencia a algunha charla/conferencia que xurda o longo do cuadrimestre. Este apartado constituirá a formación práctica para capacitar ao alumno/a para desenvolver o traballo fundamental da materia
Simulación	Durante as prácticas realizaranse talleres de oratoria coas súas correspondientes prácticas desde o comezo de cuadrimestre. Así como algunhas simulacións de situacións unha vez abanzado o curso

Atención personalizada**Methodologies Description**

Lección maxistral O alumno/a poderá consultar ao principio da clase calquera dúbida que lle xurda. Resulta conveniente que esgote en primeiro lugar este medio, polos beneficios que se poden seguir para el e para os demais compañeiros/as en relación ao mesmo. En calquera caso, si aínda así o considera necesario, o alumno/a poderá facer uso da Tutoría Académica designada no horario lectivo para cada unha das materias, no horario establecido.

Tests Description

Traballo As condicións deste traballo expóranse na aula durante o curso e estarán dispoñibles no curso da Blackboard Ultra correspondente a devandita materia. O alumno/a poderá solicitar por mail tutoría, ao longo do cuadrimestre, para consultar calquera dúbida que teña respecto da redacción do texto final, obxecto do seu traballo.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Exame de preguntas obxectivas	<p>Ao finalizar cada módulo, de forma presencial física no lugar que se indique, realizarase unha proba obxectiva de tipo test e respostas curtas. Será en horario de tutorías académicas, clase de TOF ou horario de conferencia, cuxa data e horario avisarase cunha antelación mínima de 10 días. Poderán derivarse diso as seguintes situacións:</p> <p>a) O alumno/a que supere con máis dun 6 de nota tres dos módulos ao longo do curso, e que realice o exame de polo menos catro dos módulos, terá por nota final de Exame de TOF a media das notas.</p> <p>b) O alumno/a que non realice polo menos tres exames dos módulos terá que presentarse ao exame final da materia, sen que se lle conserve ningunha nota deste apartado da avaliación, con independencia das cualificacións obtidas nos exames realizados.</p> <p>c) O alumno/a que realice polo menos catro dos exames dos módulos e que en polo menos 3 deles aprobe cun 5 terá que presentarse ao exame final da materia con todo, sen ningunha nota acumulada, pero terase en conta a posibilidade de aprobar o exame final cunha nota entre 4,5 e 5.</p> <p>O exame final da materia Realizarase de forma presencial física na aula no día e a hora publicados no calendario de exames dispoñible desde xullo de 2023 na web da Escola.</p> <p>O alumno/a que lle corresponda realizar esta proba final e que, por distintos motivos non poida realizala no día e a hora indicada, realizará unha proba oral no día e a hora que se conveña.</p>	40	A1 B9 C1 D1 A2 B10 C4 D3 B11 C10 D6 C11 D12 C32 D15 D16 D21
Traballo	<p>O alumno/a desenvolverá a redacción dun texto científico, que supoña a asociación de ideas de polo menos tres libros lidos na listaxe ofrecida como de □Nivel 1□ e 1 elemento dos ofrecidos no □Nivel 2□. A realización de devandito texto implica seguir o proceso de rexistros de lectura indicados a través do chat e cubrir os demais requisitos. O seu desenvolvemento terá lugar de forma presencial física na aula, en formato papel e co instrumento bolígrafo. Esta proba ten un tempo estimado de 4h., que se desenvolverá no día fixado cun mes mínimo de antelación durante o curso. A rúbrica de avaliación deste apartado darase a coñecer a medida que avancen as prácticas presenciais dedicadas a poder desenvolver as competencias correspondentes para realizar con éxito dita tarefa.</p> <p>O alumno/a que por distintos motivos non poida realizar a proba no día e hora fixados, farao na data e hora do exame final oficial.</p>	45	A3 B4 C6 D1 A4 B11 C10 D2 C11 D3 C26 D6 C32 D7 C60 D8 C62 D12 D13 D14 D15 D17 D18 D19 D20 D21
Observación sistemática	<p>O alumno/a poderá ter unha marxe de 1,5 puntos positivos ou negativos da nota final da materia, con relación ao modo e medida da súa participación na dinámica da aula, das prácticas de clase e das actitudes expostas na mesma.</p>	15	A4 B4 C1 D3 A5 B5 C10 D7 B6 C12 D8 B10 C18 D11 B11 C19 D12 C23 D13 C24 D14 C32 D16 D18 D19 D20

Other comments on the Evaluation

O uso incorrecto de signos de puntuación ou as faltas de ortografía restan cada un/a -0,15 puntos en calquera dos tipos de probas.&*nbsp;Para a realización da nota final da materia será necesario obter un 5 ou máis en cada unha das modalidades de avaliación.A realización da avaliación será individual para cada alumno/a e realizarase nas condicións indicadas pola profesora, entre as que se inclúen a non consulta de materiais ou persoas non permitidas, a asistencia puntual, a entrega nas condicións e lugares indicados, etc. O non cumprimento destas normas autoriza á profesora para invalidar a proba, e o alumno/a terá que asumir as consecuencias que diso se deriven.Só aténdese as consultas realizadas polas vías institucionais das que dispón o alumno/a. A saber, son tres: *mail indicado na Guía Docente, mensaxes de cada curso da *Blackboard Ultra, *Teams individual e *grupal (de ser o caso) de cada materia; todo iso, co fin de manter as boas prácticas de protección de datos.&*nbsp;É de esperar que todo alumno/a de maxisterio manteña unha actitude correcta no modo de estar, presentarse e falar na aula, ademais de aproveitar ao máximo a oportunidade que se lle ofrece de poder realizar uns estudos.&*nbsp;É de esperar que todo alumno/a de maxisterio manteña unha actitude correcta no modo de estar, presentarse e falar na aula e fóra dela. Ademais, espérase que sexa capaz de aproveitar ao máximo a oportunidade que se lle ofrece de poder realizar uns estudos, e non impedir que así poidan facelo os seus compañeiros/*as.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Ahedo, J., Caro, C. y Fuentes, J.L., **Cultivar el carácter en la familia: una tarea ineludible**, 9788413774176, Dykinson, S.L., 2021

Blanco-Navarro, M., **The dimension of the Teacher-Student relationship: frequent language and its conditioning factors**, doi.org/10.35765/mjse.2021.1019.02, 10 1(19), Multidisciplinary Journal of School Education, 2021

Blanco-Navarro, M., **"Learning to Learn" as a Way of Making the Most of Experiences of Failure**, https://doi.org/10.35765/mjse.2022.1121.01, 11(1 (21), 11-34, Multidisciplinary Journal of School Education, 2022

Cano González, R., **Orientación y tutoría con el alumnado y la familia**, Biblioteca Nueva, 2016

Cosín Fernández, P., **Para qué leer. Fomentar la lectura en jóvenes y adolescentes**, 9788418381928, 2ª ed. julio, Morata, 2022

Luri, G., **Sobre el arte de leer. 10 tesis sobre la educación de la lectura**, 9788419271792, 2ª ed. marzo, Plataforma editorial, 2023

Pro Velasco, M. y Peñacoba, A., **Influencia de familia en la personalización y socialización**, 1, 4/14/21, 546-558, Dykinson, S.L., 2021

Sánchez Lobato, J. (Coord.), **Saber escribir**, 9788403097230, 1ª, Instituto Cervantes. Aguilar, 2006

Complementary Bibliography

Alabart, M.A., **Educación emocional: el viaje empieza en casa**, Graó, 2016

Alcalá, J. Martín, L., y Ruiz, G., **La participación de las familias en el sistema educativo de sus hijos**, 2015

American Psychological Association, **Publication manual of the American Psychological Association**, 7ª, DC: American Psychological Association, 2020

Berazaluze, E., **A qué tienen miedo los niños**, Síntesis, 2008

Bellido, J., **Coaching educativo**, Ediciones Khaf, 2016

Cid, M.T., **Sociedad, familia y escuela**, CEU Ediciones, 2014

Contreras, F.J., **Debate sobre el concepto de familia**, CEU Ediciones, 2013

De Irala, J., **Nuestros hijos quieren querer. Pautas para una educación afectivo-sexual**, Universitas, S.A., 2012

Domínguez, L., **Teach children to sleep: so they don't keep you from sleeping**, CEU Ediciones, 2014

Domínguez, X.M., **Persona, matrimonio y familia**, BAC, 2007

Fernández de la Cigoña, C. y Sánchez Maíllo, C., **La familia: un lugar para nacer y morir**, 9788418463693, Ediciones CEU, 2022

Francisco PP., **Amoris Laetitia. La alegría del amor**, San Pablo, 2016

Froh, J. y Bono, G., **Educación en la gratitud**, 978-84-9061-421-1, Palabra, 2016

Gallardo, S., **La familia y sus retos**, Tomo II, UCAV, 2016

García Marcos, L., **Familias sin filtro: 15 preguntas para 15 mujeres**, Ediciones CEU, 2022

Gómez, M.J., **8 ideas claves: la tutoría en los centros educativos**, Graó, 2014

Guardini, R., **Cartas sobre la formación de sí mismo**, 2017

Hernández, M.A., Gomáriz, M.A., Parra, J. y García, M.P., **El sentimiento de pertenencia en la relación entre familia y escuela. Participación educativa**, Revista del Consejo Escolar del Estado, 2015

Intxausti, M.J., **La entrevista: construir la relación con las familias (0-6)**, Graó, 2013

Jiménez, L., **Educación y familia**, FUE, 2017

L'Ecuyer, C., **Educación en el asombro**, Plataforma actual, 2015

- L'Ecuyer, C., **Conversaciones con mi maestra**, Editorial Espasa, 2021
- Luri, G., **La escuela no es un parque de atracciones. Una defensa del conocimiento poderoso**, 9788434435698, 1ª, Ariel, 2020
- Martínez, R.A., **Programa-guía para el desarrollo de competencias emocionales, educativas y parentales**, 2009
- Martínez Domínguez, L.M., Gómez Gómez, M. y Romero-Iribas, A., **Sociedad, familia y educación**, 9788491711162, Editorial Síntesis, 2018
- Méndez, L., **La tutoría en educación infantil**, Wolters Kluwer, 2007
- Ministerio de Educación Cultura y Deporte, **La participación de las familias en la educación escolar**, Secretaría General Técnica, 2014
- Polaino-Lorente, A., **Diez principios relevantes para la mejora de la familia en el siglo XXI**, CEU Ediciones, 2007
- RAE, **Diccionario de la Lengua Española y Ortografía**, RAE, 2010
- Ramos, M. y Escribano, K.S., **Enseñar a pensar: Talleres educativos para niños (Aprendiendo a Ser Maestros)**, EUM Fray Luis de Leon, 2020
- Reparaz, R. y Jiménez, E., **Padres, tutores y directores ante la participación de la familia en la escuela**, Revista del Consejo Escolar del Estado, 2015
- Ricci, A., **Separados pero siempre padres**, CCS, 2015
- Ruiz, H., **¿Cómo aprendemos? Una aproximación científica al aprendizaje y la enseñanza.**, Graó, 2021
- Serra, A., **Un pellizo en la barriga**, Babidi-dú, 2016
- Silberman, M., **101 actividades para la formación dinámica**, Ed. Universitaria Ramón Areces, 2012
- Torralba, R., **Pasión por educar**, Ediciones Khaf, 2015
- Urra, J., **Educación con criterio, criterios para educar**, Salvat, 2018
- Zbigniew, F. y Ricci, A., **Educación juntos**, CCS, 2016

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Antropoloxía: Pensamento e cultura/V51G110V01401

Prácticas externas: Practicum/V51G110V01981

Traballo de Fin de Grao/V51G110V01991

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Other comments

Recoméndase encarecidamente a lectura detida e reflexionada da presente Guía Docente, coas súas correspondentes consultas nas horas introductorias da materia.

Igualmente, recoméndase -desde o momento que o alumno/a tome conciencia de que desexa cursar dita materia- a lectura frecuente e variada de artigos científicos, capítulos de libros e libros, relacionados co tema das oportunidades, beleza, importancia e dificultades da familia. Así como a lectura e práctica de estratexias para falar en público.

A familiarización coa plataforma insitucional Blackboard Ultra a través da Intranet Microsoft 365, cos seus correspondentes equipos, resultará imprescindible para o desenvolvemento da materia.

Será de gran axuda que o alumno/a poña a súa foto nas condicións e o lugar establecido para iso, no primeiros sete días do inicio do cuadrimestre ou antes, dado que facilita o labor da profesora. Grazas.

IDENTIFYING DATA**Psicología: Fundamentos psicológicos da intervención temperá**

Subject	Psicología: Fundamentos psicológicos da intervención temperá			
Code	V51G110V01304			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	García Cajide, María Purificación			
Lecturers	García Cajide, María Purificación			
E-mail	purygarcia cajide@gmail.com			
Web	http://www.escolamagisterioceuvigo.es/			
General description	Esta materia inclúe competencias básicas para o futuro exercicio profesional do Mestre/a de Educación Infantil e competencias máis instrumentais, especialmente relacionadas co coñecemento das achegas da psicología evolutiva ao coñecemento das situacións que necesitan intervención temperá no desenvolvemento do infante, por ser discapacitados ou porque unha intervención temperá evitará deficiencias non desexadas, ou potenciará capacidades *innatas			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicológicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova nos estudantes.
C3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D15	Aprendizaxe autónoma
D17	Creatividade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Identificar as características cognitivas, psicomotrices, comunicativas, sociais e afectivas na infancia temperá.	A1 A2	B8	C3 C4	D15
Identificar disfuncións nestes ámbitos do desenvolvemento temperán en nenas/vos.				
Adquirir estratexias básicas para valorar, intervir e modificar os principais factores de risco no desenvolvemento temperán.	A1 A2	B11	C8	D7 D17
Implementar programas de intervención temperá a través do traballo cooperativo con outros docentes e profesionais, para a mellora do desenvolvemento e aprendizaxe infantil.	A1 A2 A4	B10	C8	D7

Analizar de maneira crítica os coñecementos provenientes da psicoloxía da educación e do desenvolvemento para construír unha visión propia, integradora e articulada que permita a mellora da aprendizaxe e desenvolvemento temperán.	A1	B11	C3	D9
	A2		C4	D15
	A3			D17

Contidos

Topic	
Tema 1. Marcos teórico-conceptuais da intervención temperá.	Tema 1 a. Antecedentes b. Historia c. Concepto d. Marco teórico
Tema 2. Ámbitos da intervención temperá.	Tema 2 a. Sanitario b. Social c. Educativo
Tema 3. Procedementos de avaliación psicoeducativa no ámbito da intervención temperá.	Tema 3. a. Avaliación prenatal b. Avaliación sensoriomotora c. Avaliación na competencia social d. Avaliación nos trastornos do desenvolvemento
Tema 4. Procedementos de intervención temperá baseados en procesos cognitivos	Tema 4. Métodos Intervención a. Intervención Temperá nas diferentes áreas b. Programas de Estimulación Temperá

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	6	0	6
Estudo de casos	10	20	30
Resolución de problemas	4	20	24
Lección maxistral	20	25	45
Exame de preguntas obxectivas	2	10	12
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	10	15
Traballo	2	1	3
Estudo de casos	5	10	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo docente acerca dos contidos da materia para profundar coñecementos ou aclarar conceptos básicos
Estudo de casos	Identificación e descrición das características cognitivas e educativas de diferentes casos de trastornos do desenvolvemento e dificultades de aprendizaxe para deseñar actuacións preventivas e de intervención
Resolución de problemas	Resposta eficaz a situacións problema expostas en relación ao desenvolvemento e intervención temperá en base a distintas metodoloxías e sistemas de actuación educativa
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a de os contidos sobre a materia obxecto de estudo e discusión guiada sobre devanditos contidos

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Nas tutorías individuais establecidas oficialmente, asesorarase ao alumnado en todos aqueles aspectos nos que xurdan dúbidas ao desenvolver os distintos traballos propostos na aula e no estudo e profundización dos contidos da materia. A hora da tutoría académica comunicarase ao comezo de curso.
Tests	Description
Estudo de casos	Traballo de investigación sobre o desenvolvemento evolutivo do neno e nena.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	Resolución de tarefas dirixidas e propostas polo/a docente acerca dos contidos da materia.	5	A1 B8 D7 B10 D15 B11 D17

Exame de preguntas obxectivas	Probas para avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas de resposta curta.	40	A1 A2 A4	B8 B10 B11	C3 C4 C8	D7 D15
Resolución de problemas e/ou exercicios	Lectura da guía de Atención temperá. Resumen valoración e vídeo, onde se recollerán todos os aspectos sobre ela. (Para a súa realización seguiranse as pautas do traballo que poderán ser consultadas en lle campus virtual)	20	A1 A2 A3 A4		C3 C4	D7 D9 D17
Traballo	Realización dun método de estimulación empregado na actualidade nos centros educativos.	15	A1 A2 A3	B8 B11	C3 C4	D9 D17
Estudo de casos	Realización dun traballo de investigación sobre o desenvolvemento evolutivo do neno e nena. Desta maneira poderase identificar os posibles trastornos ou dificultades e deseñar actuacións preventivas ou de intervención	20	A1 A3 A4		C3 C4	D7 D9

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurábase unha Avaliación Continua na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumasen as notas dos traballos tutelados e do traballo de clase. Aquel alumnado que non aprobe a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria. Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do computo total das horas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolvese segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Brito de la Nuez, A., **Manual de atención temprana**, Pirámide, 2004

Buceta, M. J., **Manual de atención temprana**, Síntesis, 2011

Gómez, A.; Cantero, M.J. y Viquer, P., **Intervención temprana: desarrollo óptimo de 0 a 6 años**, Pirámide, 2005

Vidal, M., **Estimulación temprana de 0 a 6 años: desarrollo de capacidades, valoración y programas de intervención**, CEPE, 2007

Vidal, M., **Atención temprana. Guía práctica para la estimulación del niño de 0 a 3 años**, CEPE, 2002

Complementary Bibliography

Alcantud, F., **Mi hija tiene parálisis cerebral infantil**, Síntesis, 2008

American Association on Intellectual and Developmental Disabilities, **Mental retardation: definition, classification, and systems of supports**, 11th, Autor, 2010

Aranda, R., **Atención temprana en Educación Infantil**, Wolters Kluwer, 2011

Asociación para el tratamiento de niños y jóvenes con Síndrome de Down, **Programa de Atención Temprana. Intervención en niños con Síndrome de Down y otros problemas de desarrollo**, CEPE, 2007

Botías, F., Higuera, A. M. y Sánchez, J. F., **Necesidades Educativas Especiales: planteamientos prácticos**, Wolters Kluwer Educación, 2012

Brazelton, T., **Las necesidades básicas de la infancia**, GRAO, 2012

Doman, G., **Cómo multiplicar la inteligencia de su bebé: la revolución pacífica**, Edaf, 2007

Doman, G., **Cómo enseñar a leer a su bebé: la revolución pacífica: una experiencia apasionante cuya recompensa es dar a sus bebés el maravilloso regalo de la lectura**, Edaf, 2010

Doman, G., **Cómo enseñar matemáticas a su bebé: la revolución pacífica**, Edaf, 2011

Gardner, H., **Inteligencias múltiples: la teoría en la práctica**, Paidós, 2013

Gardner, H., **Mentes creativas: una anatomía de la creatividad**, Paidós, 2013

Gardner, H., **La mente no escolarizada: cómo piensan los niños y cómo deberían enseñar las escuelas**, Paidós, 2013

Gardner, H., **La inteligencia reformulada: las inteligencias múltiples en el siglo XXI**, Paidós, 2010

Gardner, H., **Educación artística y desarrollo humano**, Paidós, 2010

Grupo de Estudio de los Trastornos del Espectro Autista del Instituto de Salud Carlos III, **Guía de Buena Práctica para el diagnóstico de los Trastornos del Espectro Autista**, 2005

Joselevich, E., **Síndrome de déficit de atención con o sin hiperactividad ADHD en niños, adolescentes y adultos**, Paidós, 2003

Latorre, A. y Bisetto, D., **Trastornos del desarrollo motor**, Pirámide, 2009

Martos, J., Llorente, M, González, A., Ayuda, R. y Freire, S., **Los niños pequeños con autismo. Soluciones prácticas para problemas cotidianos**, CEPE, 2008

Miranda, A. (Coord.), **Manual práctico de TDAH**, Síntesis, 2011

Nicasio García Sánchez, J. (Coord.), **Intervención Psicopedagógica en los trastornos del desarrollo**, Pirámide, 2005

Robles, M.A y Sánchez-Teruel, D., **Evaluación e intervención en atención infantil temprana. Hallazgos recientes y casos prácticos**, Universidad de Jaén, 2011

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/V51G110V01302

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G110V01955

Proceso lecto-escriptor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G110V01953

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Other comments

IDENTIFYING DATA**Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil**

Subject	Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil			
Code	V51G110V01305			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ramos Garrido, Paula			
Lecturers	Ramos Garrido, Paula			
E-mail	paula.ramosgarrido@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Tratamos de prever a aparición de dificultades de aprendizaxe infantil, intervindo nos procesos e habilidades que poden estar afectados. Para iso desenvolvemos unha intervención grupal, que sexa estimuladora tanto para o estudante que non presenta problemas como para o especialmente vulnerable.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C16	Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C18	Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D17	Creatividade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results
------------------------------------	-------------------------------

Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas, problemas de percepción visual, auditiva e atención.	A4	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe	A3	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7 D17
Aplicar os coñecementos adquiridos para favorecer a aprendizaxe e o desenvolvemento en contextos diversos e plurais.	A3 A4	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7 D17

Contidos

Topic

I. Sistemas de optimización dos procesos de aprendizaxe e desenvolvemento infantil. As dificultades da aprendizaxe.	1. Introducción ás Dificultades de Aprendizaxe. a. Concepto de dificultades de aprendizaxe b. Evolución do concepto c. Clasificación das dificultades de aprendizaxe 2. Teorías explicativas das dificultades específicas de aprendizaxe.
II. Intervención mediada baseada nos procesos cognitivos.	Avaliación das dificultades de aprendizaxe: recollida de información, aplicación de probas e elaboración de conclusións.
III. Implementación de programas para a mellora da aprendizaxe infantil.	1. Programas para a mellora dos procesos cognitivos. 2. Programas de mellora das habilidades perceptivas. 3. Programas de mellora das habilidades socio-afectivas. 4. Programas de reforzo das aprendizaxes básicas.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2.5	0	2.5
Lección maxistral	25	69.5	94.5
Traballo tutelado	15	7	22
Aprendizaxe colaborativa	9	8	17
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, conferencias, etc. Xeralmente trátase dunha actividade autónoma de/dos estudante/s que inclúe a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción...
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de titoría. A hora da titoría académica será comunicada ao inicio do curso.
Aprendizaxe colaborativa	Resolución de dúbidas e preguntas durante as horas de traballo e nas horas de titoría. A hora da titoría académica será comunicada ao inicio do curso.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Tarefas propostas pola profesora para cada tema.	30	A3 A4	B1 B2	C7 C8 C9 C19 C22 C60	D1 D2 D7
Exame de preguntas obxectivas	Exame de preguntas curtas de desenvolvemento	40	A3 A4	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7 D17
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización de tarefas de cada tema de maneira individual. Participación activa nas clases teórico-prácticas.	30	A3 A4	B1 B2 B4 B8 B10	C7 C8 C9 C16 C17 C18 C19 C22 C60	D1 D2 D7 D17

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende que o alumnado participe no seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais, buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das diferentes notas obtidas das actividades desenvolvidas, segundo as porcentaxes asignadas, segundo o estipulado no cadro anterior. Para aprobar a materia hai que superar cun mínimo de 5 sobre 10 tanto a parte práctica como o exame. Mentres non se supere o exame, non se sumarán as cualificacións dos traballos supervisados e dos traballos de clase. Aqueles alumnos que non superen a materia na primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e deberán presentarse de novo ao exame e aos traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Calquera traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será calificado con 0.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da escola na sección de exames.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo do alumnado na materia; Polo tanto, pode sufrir leves modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Concretamente o tipo de exame pode cambiar por circunstancias especiais da aula).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Carmona, C., Buisán, N. , et al, **El niño incomprendido: TDAH, Discalculia, TANV, Trastorno del lenguaje, Dislexia, Trastorno de Asperger**, Amat Ediciones, 2014

Couso, M., **Cerebro, infancia y juego: cómo los juegos de mesa cambian el cerebro**, Destino, 2022

García Vidal, J. y González Manjón, D., **Dificultades de aprendizaje e Intervención Psicopedagógica. Lectura y Escritura (Vol. II)**, EOS, 2000

Gallego, J.R., **Nuevo manual de logopedia escolar**, Aljibe, 2019

González Valenzuela, M.J., **Prevención de las Dificultades de Aprendizaje**, Pirámide, 2010

Jarque, J., **Dificultades de Aprendizaje en Educación Infantil**, CCS, 2011

Lebrero, M.P. y Fernández M.A, **Lectoescritura. Fundamentos y estrategia didáctica**, Síntesis, 2015

Selles Nohales, P., **Batería de inicio a la lectura para niños de 3 a 6 años**, ICCE, D.L., 2019

Suro, Judith, **Prelec: prueba de precursores lectores**, GEU, 2013

Veiga, M., **Dificultades del Aprendizaje. Detección Prevención y Tratamiento**, Ideas Propias, 2006

Complementary Bibliography

American Psychiatric Association, **Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders**, (5ª. ed.), Author, 2013

Doman, G., **Como enseñar a leer a su bebé**, Edaf, 2010

Doman, G. y Doman, J., **Cómo enseñar matemáticas a su bebé**, Edaf, 2011

Donoso, J., **Veo, Comprendo, Hablo. Programa de entrenamiento en habilidades lingüísticas para niños pequeños**, CEPE, 2002

Ibañez, J.J., **Tratamiento completo basado en imágenes**, 2016

Portellano, J.A., **La Disgrafía. Concepto, Diagnóstico y Tratamiento de los Trastornos de Escritura**, CEPE, 2001

Rigo, E., **Dificultades de Aprendizaje Escolar: Manual práctico de estrategias y toma de decisiones**, Ars Médica, 2006

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Psicología: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Escola inclusiva e atención á diversidade/V51G110V01302

Psicología: Fundamentos psicolóxicos da intervención temperá/V51G110V01304

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Desenvolvemento motor/V51G110V01202

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

IDENTIFYING DATA**Antropoloxía: Pensamento e cultura**

Subject	Antropoloxía: Pensamento e cultura			
Code	V51G110V01401			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	2c
Teaching language				
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ayuso Manso, María Jesús			
Lecturers	Ayuso Manso, María Jesús			
E-mail	mjayuso@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisteriovigo.com			
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code				
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.			
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.			
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.			
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.			
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.			
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.			
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.			
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.			
D1	Capacidade de análise e síntese			
D7	Resolución de problemas			
D13	Razoamento crítico			

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
- Capacidade para analizar, valorar e discutir argumentos alleos.	A1	B5	C37	D1
	A2			D7
	A3			D13
	A4			
	A5			
- Capacidade para interpretar críticamente os textos	A1		C13	D1
	A2			D7
	A3			D13
	A4			
	A5			

Contidos

Topic				
1- A filosofía como pensamento que se ocupa de problemas específicos.	1. Introducción: filosofía, historia e problemas específicos.			
2- As diversas respostas que se deron ao longo da historia dos problemas expostos.	1. A modernidade como unha forma concreta de civilización. 2. A filosofía nun mundo global.			

3- os esquemas de pensamento que configuraron 3. Filosofías do século XX.
o que somos. 4. A posmodernidad.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	3	15	18
Cartafol/dossier	17	32	49
Foros de discusión	2	1	3
Lección maxistral	18	36	54
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	4	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Seminario	Exise a lectura dun libro a elixir entre varios dos que propón a profesora e a participación activa en dúas sesións de seminario.
Cartafol/dossier	Ao longo do curso, o profesor ofrece a posibilidade de realizar traballos individuais en relación cos temas impartidos. Tamén se avalía a participación positiva na aula
Foros de discusión	Baixo este nome inclúiranse toda a participación oral que se propón.
Lección maxistral	A sesión maxistral será desenvolvida polo profesor. Servirase de películas, power point, cuestionarios iniciais ou finais.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Sesión maxistral Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo. Todas as sesións maxistras teñen que estar vinculadas ás prácticas. Estas prácticas poden ser: debates, diálogos, etc
Seminario	O traballo do seminario esixe unha lectura e comprensión dun libro para despois presentar e discutir o que leron. O profesor orienta nesta lectura, resolve dúbidas e profundiza no contido.

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Seminario	Seminario por pequenos grupos (máximo 10 alumnos) sobre un dos libros propostos	20	C13	D13
Cartafol/dossier	Traballos individuais	20	C13	D7 D13
Foros de discusión	Participación oral nos diferentes temas.	20	B5 C13	D7
Exame de preguntas de desenvolvemento	O exame final é unha proba de desenvolvemento de preguntas de resposta aberta.	40	C13	D1 D7

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de **AVALIACIÓN CONTINUA** será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. Nesta vía é necesario facer a lectura de dous libros e realizar o exame final obtendo unha cualificación mínima de 5 puntos.

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles en caso de non ser entregadas avalíaranse cun 0.

Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.

O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso, non se gardarán notas de cursos anteriores.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Burgos, J. M., **Antropología, una guía para la existencia.**, Palabra, 2003

Fayos Febrer, R., **La tarea de ser hombre**, CEU Ediciones, 2018

García Morente, M., **Lecciones preliminares de Filosofía**, Encuentro, 2007

Gevaert, J., **El problema del hombre**, Sígueme, 2003

Marías, J., **Antropología Metafísica**, Alianza, 1983

Yepes Stork R. y Aranguren Echevarria, J., **Fundamentos de Antropología**, EUNSA, 2003

Valverde, C., **Antropología Metafísica**, EDICEP, 1995

Complementary Bibliography

Guerra, M., **El enigma del hombre**, EUNSA, 1999

Recomendacións

Other comments

Non hai materias que sexan requisito para cursar esta. Esta materia non é requisito para ningunha outra.

IDENTIFYING DATA**Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta**

Subject	Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta			
Code	V51G110V01402			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Basic education	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Criado del Rey Morante, Julia			
Lecturers	Criado del Rey Morante, Julia			
E-mail	julia.criadorey@ceu.es			
Web	http://www.esuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Esta materia aborda as principais dificultades nos trastornos do desenvolvemento e da conduta durante a etapa infantil. Trátase de que o alumno coñeza os principais trastornos do desenvolvemento no neno, os principais trastornos da conduta, a súa clasificación, as súas características e implicacións educativas.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico

- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C15 Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
- C16 Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
- C17 Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C40 Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
- C59 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D14 Compromiso ético
- D16 Adaptación a novas situacións
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1/ Coñecer os trastornos do desenvolvemento e a conduta máis comúns na infancia que poidan interferir no desenvolvemento normal do neno	A1	B10	C4	D1
	A2	B11	C16	D8
	A3		C17	D9
	A4		C22	D16
	A5		C23	
			C24	
2/ Prever e tratar estas desordes desde a infancia para favorecer o seu desenvolvemento integral	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C15	D2
	A3	B3	C16	D3
	A4	B4	C17	D6
	A5	B8	C19	D7
		B9	C20	D8
		B10	C21	D9
		B11	C22	D11
			C24	D14
			C32	
			C59	
		C60		
3/ Diseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes.	A1	B1	C21	D8
	A2	B2	C22	D11
	A3	B3	C59	
	A4	B4		
	A5	B9		
		B11		
		B12		

4/ Promover estratexias adecuadas para que na súa futura práctica docente as alumnas e alumnos poidan reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais.	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B12	C13 C15 C29 C32 C40 C65	D2 D9 D14 D16
5/ Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B8	C4 C5 C19 C22	D8 D9 D11 D14 D16 D21
6/ Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida	A1 A2 A3 A4 A5	B9 B11	C19	D2 D6 D8 D9 D16 D21
7/ Traballar as habilidades nas relacións interpersoais	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B10	C21 C32 C60	D6 D11 D14 D16
8/ Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias Adaptación a novas situacións	A1 A2 A3 A4 A5	B10	C22 C32	D3 D6 D7 D11

Contidos

Topic

1. Marcos e concepcións teóricas referentes aos trastornos do desenvolvemento e da conduta en educación infantil.	
2. Identificación dos trastornos do desenvolvemento na etapa de educación infantil	<p>2.1. Alumnos con discapacidade visual: intervención educativa e adaptacións curriculares.</p> <p>2.2. Alumnos con discapacidade auditiva: intervención educativa e adaptacións educativas</p> <p>2.3. Alumnos con discapacidade intelectual: características do seu desenvolvemento. Principios xerais e criterios para adaptar o currículo</p> <p>2.4. Os alumnos con discapacidade motora.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Barreiras de acceso ao currículo - Criterios para a adaptación curricular - Sistemas de comunicación alternativa <p>2.5. O autismo e as alteracións da comunicación na infancia. Intervención Educativa</p> <p>2.6. Alumnos con altas capacidades intelectuais</p>
3. Intervención psicoeducativa nos trastornos do desenvolvemento durante a educación infantil.	
4. Identificación dos trastornos de conduta na etapa de infantil.	<p>4.1. Criterios de definición</p> <p>4.2. Alteracións comportamentais e da conduta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trastornos por déficit de atención e comportamentais perturbador. - A agresividade - Trastornos do sono - Trastornos da eliminación - Trastornos da inxestión e da conduta alimentaria da infancia - Trastornos relacionados coa ansiedade - Trastornos do estado de ánimo
5. Prevención e intervención psicoeducativa nos trastornos de conduta durante a educación infantil.	<p>5.1. Prevención</p> <p>5.2. Intervención educativa</p> <p>5.3. Programas de tratamento individual</p>

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
--	-------------	-----------------------------	-------------

Lección maxistral	16	8	24
Presentación	10	10	20
Traballo tutelado	10	20	30
Seminario	2	1	3
Aprendizaxe-servizo	10	20	30
Traballo	10	25	35
Exame de preguntas obxectivas	2	2	4
Cartafol/dossier	0	4	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Presentación	Exposición por parte do alumno ante o docente e o grupo de clase dun tema asignado polo profesor con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción etc.
Seminario	Entrevistas que o alumno manteñen co profesor da materia para asesoramento e desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Aprendizaxe-servizo	Realización de actividades que permiten a cooperación de varias materias e enfrontan aos alumnos/*as, traballando en equipo, a problemas abertos. Permiten adestrar, entre outras, as capacidades de aprendizaxe en cooperación, de liderado, de organización, de comunicación e de fortalecemento das relacións persoais.

Atención personalizada

Methodologies Description

Lección maxistral Proporcionáeselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, *tutoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia.As *tutorías académicas terán lugar no despacho A.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
			A2	B2	C5	D1
Aprendizaxe-servizo	Elaboración de un proxecto de ocio para educación especial en grupos de catro y su puesta en práctica.	25		B2 B3 B11	C5 C13 C15 C17 C20 C21 C22 C23 C24 C40	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16 D21
Traballo	Traballo en grupo sobre unha discapacidade, visita a centro e recursos didácticos aplicados	25	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B11	C5 C16 C17 C19 C21 C32 C59 C60	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16

Exame de preguntas obxectivas	Exame presencial tipo test.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12	C4 C5 C15 C16 C17 C19 C21 C22 C23 C24	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D11 D14 D16
Cartafol/dossier	Nel deberase recoller a información dos traballos de investigación do resto dos seus compañeiros.	10	A1 A2 A3 A4 A5		C32 C59 C60	D1 D2 D3

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe.

En liñas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de **AVALIACIÓN CONTINUA** será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles en caso de non ser entregadas avaliaranse cun 0.

Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.

O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso, non se gardarán notas de cursos anteriores.

As titorías da materia terán lugar no despacho A en o horario indicado na porta ao longo do curso 23/24.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Marchesi, A., Coll, C. y Palacios, J., **Desarrollo psicológico y educación, volumen 3. Trastornos del desarrollo y necesidades educativas especiales.**, Alianza Editorial, 2002

Complementary Bibliography

Buendía, J., **Psicopatología en niños y Adolescentes. Desarrollos Actuales.**, Pirámide, 2004

Caballo, V. E., y Simon, M.A., **Manual de Psicología Clínica infantil y del adolescente.**, Pirámide, 2005

Cornago, A., **Manual del Juego para niños con Autismo. Del cucutras al juego simbólico.**, Psycom, 2005

cornago, A., **Manual de Teoría de la Mente para niños con Autismo. Las personas percibimos, sentimos, pensamos o creemos distinto.**, Psycom, 2013

Giménez-Dasi, M., y Mariscal, S., **Psicología del Desarrollo. Desde el nacimiento a la primera infancia.**, McGraw Hill, 2008

González, R., **Psicopatología del niño y del adoescesnte.**, Pirámide, 2003

González E., **Necesidades Educativas Especiales.**, CSS, 2007

Gutierrez, J.R., y Rey F., **Planificación terapéutica de los trastornos psiquiátricos del niño y del adolescente.**, Smitkline-Beecham, 2000

Labrador, J. et al., **Manual de Técnicas de Modificación y Terapia de Conducta.**, Pirámide, 2004

Lemos, S., **Psicopatología General.**, Síntesis, 2000

Mardomingo, M.J., **Psiquiatría para Padres y Educadores.**, Narcea, 2002

Méndez, F.X., y Maciá, D., **Modificación de conducta con niños y adolescentes. Libro de Casos.**, Pirámide, 2002

Pérez Álvarez, M., **Guía de Tratamientos Psicológicos Eficaces** Tomo III. **Infancia y Adolescencia.**, Pirámide, 2003

Rodríguez Sacristán, S., **Psicopatología Infantil Básica.**, Pirámide, 2002

Trianes, M.V. y Gallardo, J.A. (coord.), **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares.**, Pirámide, 2004

<http://www.portaldidactico.org>,
<http://www.brujulaeducativa.com/>,
<http://www.orientaeduc.com/>,
<http://www.riojainternet.com/garantiasocial/recursos/tutoria/> <http://www.jccm.es/educacion/orientaci>,
http://www.cnice.mecd.es/recursos2/atencion_diversidad/06_00.htm - <http://www.educaweb.com/>,
<http://www.orientared.com/>,
<http://www.cnice.mecd.es/>,

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Psicología: Fundamentos psicológicos da intervención temperá/V51G110V01304

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicología: Psicología da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Other comments

1/ Asistencia continuada a clase.

2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet.

3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

IDENTIFYING DATA**Aprendizaxe das ciencias da natureza**

Subject	Aprendizaxe das ciencias da natureza			
Code	V51G110V01403			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Lecturers	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
E-mail	sandra.fragueirobarreiro@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Con esta materia preténdese que o futuro profesorado, ademais de adquirir unhas nocións xerais relativas ás Ciencias da Natureza, necesarias para a interpretación dos fenómenos máis cotiáns, coñeza o currículo escolar e as metodoloxías de ensino-aprendizaxe máis apropiadas para Educación Infantil. Para iso, é importante ofrecer aos futuros/as mestres/as espazos de reflexión sobre as prácticas de aula e experiencias enriquecedoras de ensino-aprendizaxe das ciencias, que fagan posible o exercicio e o desenvolvemento das capacidades e actitudes necesarias para a súa futura actividade docente.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira

D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Comprender, razoar e sintetizar contidos de diversos ámbitos de coñecemento das ciencias da natureza.	A2 A3 A4		D1 D2 D3
Xestionar e organizar información adquirida durante o proceso de aprendizaxe.	A3 A4		D2
Adquirir estratexias de colaboración e habilidades que favorezan o traballo colaborativo.	B11		D9 D11
Comprender o valor do respecto e coidado do medio ambiente.		C40	D22
Coñecer os fundamentos teóricos sobre os que se articula o coñecemento das ciencias.	B9	C33	D13 D14
Deseñar, desenvolver e avaliar actividades relacionadas coa ciencia desde un enfoque globalizado.	B1 B2 B3 B6 B12	C39 C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Dar resposta científica a problemas e situacións da vida cotiá.	B9	C33 C36 C40	D1 D2 D17 D22

Xeneralizar as aprendizaxes adquiridas no laboratorio e relacionarlos con acontecementos e fenómenos da vida diaria.	A2	C36	D1
	A4	C39	D2
	A5		D3
			D7
			D8
			D9
			D11
		D13	
		D16	
		D17	
Incorporar recursos educativos innovadores e específicos na ensinanza das ciencias.	B2	C39	
	B4	C40	
	B5		
	B7		
	B11		

Contidos

Topic

1. A Didáctica das Ciencias Experimentais para futuros mestres/as de Educación Infantil.	- Importancia das ciencias na Educación Infantil. - As Ciencias da Natureza no decreto do currículo.
2. Fundamentación, obxectivos, metodoloxía e avaliación do descubrimento e exploración do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador.	- O alumnado de infantil e a aprendizaxe das ciencias. - A ciencia e o seus métodos. - A ciencia escolar. - Implicacións didácticas.
3. Estudio crítico das orientacións do currículo oficial para o descubrimento e exploración do medio natural na Educación Infantil.	- Análise de modelos de ensino-aprendizaxe das Ciencias da Natureza e de propostas didácticas.
4. Os contidos do descubrimento e exploración do medio natural na Educación Infantil dende un enfoque globalizador.	- Recursos para o ensino das Ciencias da Natureza na Educación Infantil. - Elaboración de propostas didácticas de ciencias na Educación Infantil.
5. Os recursos e deseño de actividades para a ensinanza do descubrimento e exploración do medio natural na Educación Infantil.	

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	2	8	10
Traballo tutelado	3	0	3
Prácticas de laboratorio	25	0	25
Lección maxistral	10	0	10
Presentación	10	22	32
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	34	34
Traballo	0	34	34

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Entrevistas que o/a alumno/a mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Traballo tutelado	O alumnado, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Presentación	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.
Seminario	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.
Prácticas de laboratorio	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de titorías individuais e/ou grupais: sesións con pequenos grupos, dentro da aula, para procurar o asesoramento e acompañamento do alumnado nos traballos principais.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Presentación	-Claridade expositiva e capacidade de transmisión das ideas principais do traballo - Capacidade de síntese - Presentación multimedia - Creatividade e innovación	10	B2 B7 B11	C33 C40	D1 D2 D3 D16 D17
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba para avaliación das competencias adquiridas que inclúen reflexións, xustificacións e/ou preguntas directas.	30	B1	C33 C36 C39 C40	D1 D3 D7
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Elaboración dun documento por parte do alumnado no que se reflicten as características do traballo levado a cabo. Os alumnos e as alumnas deben describir as tarefas e procedementos desenvolvidos, mostrar os resultados obtidos ou observacións realizadas, así como a análise e tratamento de datos.	40	B11	C33 C36 C39 C40	D2 D7 D8 D9 D11 D13 D16 D18 D22
Traballo	O estudiantado presenta o resultado obtido na elaboración dun documento sobre a temática da materia, na preparación de seminarios, investigacións, memorias, ensaios, resumos de lecturas, etc. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo, de forma oral e escrita...	20	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B9 B11 B12	C33 C36 C39 C40	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Other comments on the Evaluation

O alumnado poderá superar a materia mediante **avaliación continua** coa realización das actividades previstas na aula. Para acollerse a esta modalidade é obrigatorio asistir polo menos ao 80% das horas presenciais.

O alumnado que se acolla a modalidade de **avaliación global** deberá entregar **todos os traballos** solicitados e realizar un **exame teórico-práctico** específico nas datas establecidas oficialmente. As porcentaxes, neste caso, serán: presentación (10%), resolución de problemas e/ou exercicios (20%), informe de prácticas (30%), traballo (20%) e exame (20%).

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán dispostos en tempo e forma segundo os prazos programados.

Para obter unha avaliación positiva é preciso obter a cualificación de aprobado en cada un dos traballos e probas de avaliación. A cualificación final será obtida mediante a acumulación porcentual de cada unha das cualificacións singulares.

De non ter superada a materia na primeira oportunidade de avaliación (continua ou global), as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes e das estudantes na materia; polo que poden sufrir lixeiras modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

As datas dos exames e as titorías determinaranse oficialmente e publicaranse na web:
<http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Arias, A., **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia, 2009

Blanchard, M., **Cómo trabajar con proyectos de aprendizaje en educación infantil**, Narcea, 2020

Bravo, M. P., **Los proyectos de trabajo: tejiendo sueños, construyendo vida en la escuela infantil**, Pirámide, 2016

Chard, S.; Kogan, Y. y Castillo, C., **El aprendizaje por proyectos en educación infantil y primaria**, Morata, 2019

Domínguez, G., **Proyectos de trabajo: una escuela diferente**, La Muralla, 2013

Mérida, R.; Torres-Porras, J. y Alcántara, J., **Didáctica de las ciencias experimentales en educación infantil**, Síntesis, 2017

Ramiro, E., **La maleta de la ciencia**, Graó, 2010

Valls Corrochano, R., **Programación didáctica y situaciones de aprendizaje desde la LOMLOE**, Universo de Letras, 2022

Vega, S., **Ciencia 0-3. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2010

Vega, S., **Ciencia 3-6. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2012

VV.AA., **El aprendizaje cooperativo en educación infantil**, Anaya, 2017

Xunta de Galicia, **Decreto 150/2022, de 8 de septiembre, por el que se establece la ordenación y el currículo de la educación infantil en la Comunidad Autónoma de Galicia**, 2022

Complementary Bibliography

Brugarolas Criach, I. y Cantons Palmitjavila, J., **Ciencia en la primera infancia. 49 + 1 propuestas de libre elección**, Grao, 2019

Domènech Casal, J., **Mueve la lengua, que el cerebro te seguirá: 75 acciones lingüísticas para enseñar a pensar ciencias**, Graó, 2022

Englehart, D., Mitchell, Albers-Biddle, J., Jennings-Towle, K. y Forestieri, M, **Juegos STEM en los rincones de aprendizaje integrando la investigación de los más pequeños**, Narcea, 2020

Fernández, A. y Gutiérrez, X., **Viajeros. Animales extraordinarios**, Faktoria, 2019

Garrido, J. M.; Perales, F. J. y Galdón, M., **Ciencia para educadores**, Pearson Educación, 2008

Izquierdo, M., **Química en infantil y primaria: una nueva mirada**, Graó, 2012

Labajos, L. y Moreno, K., **Árboles de tu ciudad**, Reservoir, 2021

Minhós Martins, I. y Carvalho, B., **Un año entero. Almanaque de la naturaleza**, Fulgencio Pimentel, 2022

Oihaneder, A. y Fuentes, J., **La cocina es tuya**, Reservoir, 2021

Pontalti, B., **Taller de mapas conceptuales y mentales para aprender a pensar y organizar las ideas**, Narcea, 2018

Pozo, J. I. y Gómez, M. A., **Aprender y enseñar ciencia**, Morata, 2000

Quijano, R. (coord.), **Enseñanza de las Ciencias de la Naturaleza en Educación Infantil**, Pirámide, 2016

Zariquiey Biondi, F. y Manso Baeza, O., **Cooperar para crecer: el aprendizaje cooperativo en educación infantil**, SM, 2021

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Coñecemento do medio natural/V51G110V01901

IDENTIFYING DATA**Didáctica da lingua e a literatura infantil**

Subject	Didáctica da lingua e a literatura infantil			
Code	V51G110V01404			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ciga Tellechea, Elena			
Lecturers	Ciga Tellechea, Elena			
E-mail	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web				
General description	A materia trata de aproximarse ó coñecemento do proceso de adquisición da linguaxe, e aprender a crear e programar estratexias didácticas que acompañen o desenvolvemento da linguaxe oral como medio de expresión e de comunicación, así como tamén a aproximación á lingua escrita a partir da maduración neuromotora e da exercitación dos mecanismos que interveñen no acto de ler e de escribir, atendendo ó papel da literatura infantil nos seus aspectos oral e escrito.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results	
Coñecer os fundamentos lingüísticos, psicolingüísticos e didácticos da aprendizaxe da lingua.	B1	C42
	B2	
Coñecer a literatura infantil.	B1	
	B3	
Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente nas linguas da comunidade autónoma.	B3	
Coñecer o currículo escolar das linguas	B1	
	B3	
Coñecer o proceso da aprendizaxe da linguaxe escrita e da súa ensinanza.	B1	
	B2	
	B6	
	B7	

Organizar e planificar estratexias metodolóxicas para a ensinanza da comunicación oral.	A2	B1
	A3	B2
	A4	B6
		B9
Ser capaz de identificar os nenos con problemas de linguaxe oral e escrita e saber, así mesmo, orientar os seus pais.		B11

Contidos

Topic	
O DESARROIO DA COMUNICACIÓN (ORAL)	- A complexidade da linguaxe coma instrumento de comunicación. - Diferenzas individuais na adquisición da linguaxe. - A adquisición da linguaxe dos 3 aos 6 anos. -...
A FALA E CONCIENCIA FONOLÓXICA	- O uso e a reflexión sobre a lingua. - Actividades que facilitan a reflexión metalingüística.
A LINGUAXE ESCRITA	- Escritura e lingua escrita. - A lingua escrita, sistema de comunicación. - A lingua oral e a lingua escrita. -...
A APRENDIZAXE DA LECTURA E A ESCRITURA	- Que é ler? Que é escribir? - Descrición evolutiva do coñecemento da lectura e da escritura: fases da aprendizaxe da lectura e fases da aprendizaxe da escritura.
A ENSIANZA DA LECTOESCRITURA	Os métodos de ensinanza da lectura e escritura: - Métodos sintéticos. - Métodos analíticos.
A LITERATURA INFANTIL	- Por que a literatura? - Que literatura para as primeiras idades? - Unha escola habitada pola literatura. - Selección de libros infantís.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	16	32	48
Seminario	10	20	30
Traballo tutelado	16	32	48
Traballo tutelado	6	0	6
Traballo	5	10	15
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Introducción xeral sobre a materia, a metodoloxía e o desenvolvemento do curso, e sobre a avaliación.
Lección maxistral	Exposición evolutiva dos contidos que constitúen o "corpus" da materia por parte do profesor no contexto da aula, así como o establecemento das bases ou directrices das actividades que deben desenvolver os estudantes.
Seminario	Nos seminarios se ampliarán os contidos tratados nas sesións maxistrais, propoñendo e comentando actividades que ilustren os temas con maior profundidade o con novas perspectivas.
Traballo tutelado	O estudante realiza exercicios ou proxectos no contexto da aula baixo a supervisión e dirección do profesor. As actividades ou exercicios poden ser realizados en pequenos grupos e a súa corrección poderase levar a cabo ben de forma oral, ben de forma escrita sobre o correspondente material de apoio.
Traballo tutelado	O estudante realiza exercicios no contexto da aula baixo a supervisión e dirección do profesor. As actividades ou exercicios poden ser realizados en pequenos grupos e a súa corrección poderase levar a cabo ben de forma oral, ben de forma escrita.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	O profesor prestará atención personalizada ós alumnos tanto no tempo de tutoría establecido no seu despacho (de forma presencial ou por medio do teléfono) como a través do correo electrónico, e igualmente nos traballos de aula. Nesta atención personalizada, o profesor escoitará as opinións e suxerencias do alumno, orientará as súas propostas e esclarecerá as dúbidas que surxan sobre as tarefas nas que está a traballar ou sobre un asunto calquera relacionado coa materia.
Traballo tutelado	O profesor prestará atención personalizada ós alumnos tanto no tempo de tutoría establecido no seu despacho como a través do correo electrónico, e igualmente nos traballos de aula. O profesor orientará e esclarecerá as dúbidas que surxan sobre as tarefas nas que está a traballar ou sobre un asunto calquera relacionado coa materia.

Avaliación				
	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Lección maxistral	Terase en conta a actitude e interese dos alumnos durante as sesións maxistrais sobre os respectivos puntos evolutivos de contido da materia.	10	A4	
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación dos traballos realizados nos pequenos grupos de traballo.	25		
Traballo	Consistirá na avaliación dos traballos realizados nos pequenos grupos de traballo.	25	A2 A3 A4	B6 B11 C42
Exame de preguntas obxectivas	A avaliación farase por un examen escrito, que constará dun número de preguntas sobre os temas tratados na aula ou contidos no programa da materia. A cada pregunta atribuiráselle unha calificación proporcional ó número total de preguntas. Para a calificación final, terase así mesmo en conta o traballo obrigatorio realizado polo alumno ó longo do curso, a asistencia e a participación no tempo lectivo.	40	B1 B2 B3 B6 B7 B11	

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, cómpre obter, cando menos, unha puntuación concreta esixida no exame final. Concretarase ao longo do cuadrimestre.

Aquello alumnos que no alcancen el porcentaje de calificación mencionado anteriormente serán evaluados en la segunda edición del mes de julio. Asimismo, aquellos alumnos que, por causas justificadas al inicio del curso académico, no puedan asistir regularmente a las clases teóricas y prácticas deberán, obligatoriamente, realizar las mismas actividades y tareas que sus compañeros de asistencia, y en el mismo plazo señalado o fijado para ese propósito. Las ausencias injustificadas que superen el 20% del total de la asistencia docente darán lugar a la realización de una prueba escrita de dificultad específica con carácter compensatorio. La prueba escrita final tendrá lugar en la fecha oficialmente establecida por el Centro.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Bigas, M. y Correig, M., **Didáctica de la lengua en la educación infantil**, Síntesis, 2008
 Corroero, C. y Real, N., **La formación de lectores literarios en la Educación Infantil**, Octaedro, 2019
 Fons, M. y Palou, J., **Didáctica de la lengua y la literatura en educación infantil**, Síntesis, 2016
 Guzmán, F., Navarro, M. y García, E., **Escritura y lectura en educación infantil. Conceptos, secuencias didácticas y evaluación**, Pirámide, 2015

Complementary Bibliography

- Álvarez Mellado, E., **Anatomía de la lengua: historias, curiosidades y porqués del idioma**, Vox, 2016
 Aparici, M. e Igualada, A., **El desarrollo del lenguaje y la comunicación en la infancia**, Editorial UOC, 2018
 Centelles, J., **El abrazo de la literatura. Itinerarios lectores para infantil y primaria**, GRAÓ, 2020
 Cerrillo Torremocha, P.C. y Sánchez Ortiz, C., **El cancionero popular infantil en educación**, Síntesis, 2018
 Colomer, T., **Andar entre libros. La lectura literaria en la escuela**, Fondo de cultura económica, 2006
 Duran, T., **Álbumes y otras lecturas. Análisis de los libros infantiles**, Octaedro, 2009
 López Valero, A. y Encabo Fernández, E., **Fundamentos didácticos de la lengua y la literatura**, 2ª edición actualizada y revisada, Síntesis, 2013
 Martín Vegas, R.A., **Recursos didácticos en lengua y literatura. Volumen 1: El desarrollo del lenguaje en la educación infantil**, Síntesis, 2015
 Rodarí, G., **Gramática de la fantasía. Introducción al arte de contar historias**, Planeta, 2020
 Vicente Mateu, J.A. y Vicente Ruíz, P.A., **Enseñar y aprender lengua**, Síntesis, 2013

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Subjects that it is recommended to have taken before

Comunicación: Lingua española/V51G110V01101

Comunicación: Lingua galega/V51G110V01201

Other comments

Os estudantes desta materia de Educación Infantil deberán dominar o feito esencial da articulación de fonemas (fonética articulatória), as bases que sustentan as gramáticas do castelán e do galego, así como tamén as súas normas de correcta expresión oral (ortoloxía) e de corrección e intelixibilidade escritas (ortografía e caligrafía).

IDENTIFYING DATA**Foreign Language 1: English**

Subject	Foreign Language 1: English			
Code	V51G110V01406			
Study programme	Grado en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	2nd	2nd
Teaching language	English			
Department				
Coordinator	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
Lecturers	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
E-mail	sandrateresa.alvarezledo@ceu.es			
Web				
General description	The very aim of this subject is for our students to acquire the ELEMENTARY-TO-PRE-INTERMEDIATE level of knowledge and competence of the English language by means of theoretical and practical class work, and the auxiliary use of some bibliographic and audiovisual material.			

Training and Learning Results

Code	
B1	To know the goals, curricular contents and assessment criteria in Preschool Education.
B2	To promote and facilitate learning in early infancy, from a comprehensive perspective that includes different dimensions □ cognitive, emotional, psychomotor and volitional.
B3	To design and regulate learning spaces in contexts of diversity, paying attention to the singular educational needs of students, to gender equality, to fairness and respect for human rights.
B4	To promote peaceful coexistence within and outside the classroom and contribute to the peaceful resolution of conflicts. To be able to systematically observe situations of learning and peaceful coexistence and to be able to reflect on them.
B5	To reflect in a group about observance of norms and respect for others. To promote the autonomy and singularity of each student as relevant factors in the education of emotions, feelings and values in early childhood.
B7	To be familiar with the repercussions for education of technologies of information and communication, in particular, television in early childhood.
C5	To be able to promote the acquisition of habits of autonomy, freedom, curiosity, observation, experimentation, imitation, acceptance of norms and limits, symbolic and heuristic play.
C6	To know the pedagogical dimension of interaction with peers and adults and to be able to promote participation in collective activities, cooperative work and individual effort.
C8	To be able to inform other professional specialists to get the cooperation of the school and the teacher to meet the special education needs that might arise.
C13	To analyze critically and incorporate the most relevant developments of present-day society that have a bearing on family and school education: the impact of audiovisual languages and screens on society and education; changes in gender and intergenerational relationships; multiculturalism and interculturalism; social inclusion and discrimination and sustainable development.
C21	To be able to work in a team with other professionals from the school or from other institutions to provide individual attention to every student, as well as to participate in the planning of activities for the classroom and for the play areas, identifying the specific characteristics of the 0-3 and 3-6 age range.
C22	To understand student needs and convey confidence, calmness and warmth.
C28	To be familiar with international experiences and examples of innovative practices in preschool education.
C29	To appreciate the importance of teamwork.
C30	To participate in the developing and monitoring of educational projects of preschool education in the context of school projects in cooperation with the milieu and with other professionals and social agents.
C41	To promote experiences of introduction to information and communication technologies.
C42	To know the syllabus of language and literacy for this stage as well as the theories of acquisition and development of the relevant learning contents.
C43	To develop speaking and writing skills.
C44	To know and master techniques of oral written expression.
C45	To know the oral and folk traditions.
C46	To understand the transition from speech to writing and to learn the different registers and uses of language.
C47	To know the process of learning/teaching to read and write.
C48	To approach situations of language learning in multilingual contexts.
C49	To recognize and appreciate the appropriate use of verbal and non-verbal language.
C50	To know and use appropriate resources for promotion of reading and writing habits.
C51	To acquire literary training, in particular, knowledge of children's literature.
C52	To be able to promote a first approach to a foreign language.

- C54 To be familiar with and use songs to foster auditory, rhythmic and vocal education.
- C55 To be able to use gameplaying as a teaching resource, as well as designing learning activities based on principles.
- C56 To develop teaching activities that foster musical perception and expression, motor skills, drawing and creativity.
- C57 To analyze audiovisual languages and their implications for teaching.
- C60 To know and apply the processes of interaction and communication in the classroom, and master the social skills and abilities that are necessary to create an atmosphere in the classroom conducive to facilitating learning and respectful coexistence.
- C61 To control and monitor the education process, in particular the teaching-learning process, through the mastery of the appropriate techniques and strategies.
- C62 To establish links between theory and practice and the classroom and school contexts.
- C63 To participate in teaching activities and learning from them, reflecting on practices and acting accordingly.
- C64 To participate in the different proposals for improvement in the different areas of activity existing in a school.
- D1 Analytical and synthetic skills.
- D2 Organization and planning skills.
- D3 Oral and written communication skills.
- D4 Mastery of a foreign language.
- D5 Computing skills.
- D6 Information-management skills.
- D7 Problem-resolution skills.
- D8 Decision-making skills.
- D9 Teamwork skills.
- D10 Work in an international context.
- D11 Interpersonal relations skills.
- D12 Appreciation of diversity and multiculturalism.
- D13 Critical-thinking skills.
- D14 Ethical commitment.
- D15 Independent-learning skills.
- D16 Ability to adapt to new situations.
- D17 Creativity.
- D18 Leadership skills.
- D19 Knowledge of other cultures and customs.
- D20 Entrepreneurship.
- D21 Striving for quality.

Expected results from this subject

Expected results from this subject		Training and Learning Results	
1. Comprise texts written drafted in a tongue of usual and daily use or related with the work.		C41	D1
		C42	D3
		C43	D4
		C44	D5
		C46	D6
		C47	D13
		C48	D15
		C50	D19
		C51	
		C52	
	2. Be able to write simple texts and very related on subjects that result known or of personal interest.	B3	C29
		C42	D2
		C43	D3
		C44	D4
		C46	D5
		C47	D6
		C50	
		C52	
3. Comprise the main ideas of the speech spoken when this is clear and normal and treat daily subjects of the personal fields and educational.		C22	D3
		C43	D4
		C44	D15
		C46	D19
		C49	
		C52	
	C54		

5. Know build and relate sentences of simple form with the end to describe experiences and facts of personal character.		C22	D3
		C43	D4
		C44	D9
		C46	D11
		C49	D12
		C52	D16
			D20
4. Can participate spontaneously in a conversation in which they treat daily subjects of personal interest or that result pertinent for the daily life.		C22	D3
		C43	D4
		C44	D16
		C46	D19
		C49	D20
		C52	
6. Can tackle orally in English, with some fluidity and security, subjects that result interesting for the students of childish education.	B1	C22	D3
	B5	C43	D4
		C44	D12
		C46	
		C49	
		C52	
7. Be able to explain and justify in brief the opinions and personal projects.		C22	D3
		C29	D4
		C43	D9
		C44	D11
		C46	D12
		C49	D16
		C52	D20
8. Know narrate a short history or relate, or describe the plot of a book or film.	B7	C22	D3
		C43	D4
		C44	D12
		C46	D13
		C49	D16
		C51	D20
		C52	
		C57	
9. Develop the necessary communicative competition to tackle in English, with some fluidity and security, subjects that result of interest for the students of childish education.	B1	C22	D3
	B5	C43	D4
		C44	D12
		C46	
		C49	
		C52	
			C62
10. Develop strategies of autonomous learning and of cooperative work, favouring the analysis and the observation of the own processes of learning.		C5	D9
		C6	D13
		C22	D14
		C29	D15
		C30	D16
		C55	D20
		C60	
		C63	
		C64	
11. Know forms and means to continue and enrich his own cultural training and linguistic.	B1	C6	D3
		C8	D4
		C13	D6
		C21	D7
		C28	D8
		C29	D10
		C30	D16
		C41	D17
		C45	D18
		C47	D20
		C51	D21
		C56	
		C61	
		C63	
		C64	

12. Develop some affective attitudes that they are very desirable in the learning of a foreign tongue, such as: the solidarity, the sense of the cooperation, the interest and the tolerance with the different..., and consider the foreign tongue like an instrument of real communication and not merely like a subject more.	B2	C5	D4
	B3	C6	D9
	B4	C22	D11
	B5	C28	D12
		C29	D14
		C43	D19
	C44		
	C47		
	C60		

Contents

Topic	
1. Linguistic aspects	1. Lexicon, grammar, semantic, correction phonetics, spelling.
2. Sociolinguistic aspects.	2. The linguistic markers of social relations, the norms of courtesy, the expressions of popular wisdom, differences of register.
3. Discursive aspects.	3. Order prayers in function of the natural "sequence", relations of cause and effect (or vice versa), and structuring of the speech; order the speech in function of the thematic organisation, coherence and cohesion.
4. Strategic aspects.	4. Verbal strategies that use to prevent the lack of communication: application of repetition, paraphrasing, use of general words, approximation, explanation, application of help.
5. Intercultural aspects.	5. The daily life, the personal relations, values, beliefs and attitudes, corporal language, social conventions, ritual behaviours.

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Mentored work	14	15	29
Presentation	10	14	24
Mentored work	8.5	0	8.5
Introductory activities	2	0	2
Problem solving	11	5	16
Autonomous problem solving	5	19	24
Practices through ICT	0	21.5	21.5
Objective questions exam	2	23	25

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Mentored work	Preparation of a document from the reading and analysis of sources.
Presentation	Oral exhibition of the works developed.
Mentored work	Realisation of exercises related with the communicative skills in the classroom under the guidelines and supervision of the professor.
Introductory activities	Presentation of the matter to the students and general orientation on her.
Problem solving	Formulation, analysis and resolution of practical exercises related with the grammatical contents and lexica and the communicative skills.
Autonomous problem solving	These exercises will make to evaluate the assimilation of the linguistic contents given and the main communicative skills.
Practices through ICT	Activities of application of the knowledges to concrete situations and of acquisition of basic skills and procedimental related with the matter object of study through the TIC of autonomous form.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Mentored work	The professor will attend to the students during the development of the distinct tasks of the subject, clearing possible doubts during the practical sessions or in the schedule of personal attention.
Presentation	The professor will attend to the students during the development of the distinct tasks of the subject, clearing possible doubts during the practical sessions or in the schedule of personal attention.
Autonomous problem solving	The professor will attend to the students during the development of the distinct tasks of the subject, clearing possible doubts during the practical sessions or in the schedule of personal attention.

Assessment

Description		Qualification	Training and Learning Results		
Mentored work	Preparation of documents from the reading and analysis of sources. The students will have to exercise his capacity of understanding reader and expression written.	35	B1	C8 C29 C41 C42 C43 C44 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D8 D9 D11 D13 D15 D20
Presentation	Exhibition of the works developed to evaluate the capacity of oral expression in English tongue.	25	B1 B2	C13 C21 C29 C41 C43 C44 C46 C52	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D8 D9 D11 D13 D15 D20
Objective questions exam	Proof to evaluate the acquisition of the contents related with the grammar and the lexicon.	40			

Other comments on the Evaluation

The final examination will take place in the date established officially. The official date can be consulted in the web page of the School: <https://www.esuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

The "objective questions exam" will not compute in the assessment if the student does not obtain at least 2 points. Participation and effort in the development of the activities of the classroom will be valued positively. The students who do not reach the 80% of the attendance will be assessed through a global method.

The students who want to be assessed through a global method have to contact with the teacher during the first month of the term, as it is regulated in 19th article of the Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (aprobado no claustro do 18 de abril de 2023).

Sources of information

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Murphy, R., **English Grammar in use**, 2ª, Cambridge University Press, 1994

Roach, P., **English Phonetic and Phonology**, 4ª, Cambridge University Press, 2009

Swan, M., **Practical English usage**, 3ª, Oxford University Press, 2005

Gran diccionario de Oxford. Español-inglés. Inglés-español, Oxford University Press, 2003

www.bbclearnign.english.com,

learnenglish.britishcouncil.org,

Recommendations

Subjects that continue the syllabus

Foreign language learning: English/V51G110V01501

Subjects that it is recommended to have taken before

Communication: Spanish language/V51G110V01101

Communication: Galician language/V51G110V01201

Other comments

The schedule of personal attention will be indicated by the beginning of the term.

IDENTIFYING DATA**Foreign language learning: English**

Subject	Foreign language learning: English			
Code	V51G110V01501			
Study programme	Grado en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3rd	1st
Teaching language	English			
Department				
Coordinator	Peláez Torres, Marta			
Lecturers	Peláez Torres, Marta			
E-mail	martapelaez@uvigo.es			
Web				
General description	(*)Consideración das principais cuestións didácticas para o ensino da lingua inglesa na Educación Infantil desde un enfoque teórico-práctico.			

Training and Learning Results

Code	
A3	Students will be able to gather and interpret relevant data (normally within their field of study) that will allow them to have a reflection-based considered opinion on important issues of social, scientific and ethical nature.
A4	Students will be able to present information, ideas, problems and solutions both to specialist and non-specialist audiences.
A5	Students will acquire the learning skills that are required to pursue further studies with a high degree of independence.
B2	To promote and facilitate learning in early infancy, from a comprehensive perspective that includes different dimensions □ cognitive, emotional, psychomotor and volitional.
B3	To design and regulate learning spaces in contexts of diversity, paying attention to the singular educational needs of students, to gender equality, to fairness and respect for human rights.
B4	To promote peaceful coexistence within and outside the classroom and contribute to the peaceful resolution of conflicts. To be able to systematically observe situations of learning and peaceful coexistence and to be able to reflect on them.
B5	To reflect in a group about observance of norms and respect for others. To promote the autonomy and singularity of each student as relevant factors in the education of emotions, feelings and values in early childhood.
B7	To be familiar with the repercussions for education of technologies of information and communication, in particular, television in early childhood.
B8	To be familiar with the fundamentals of children□s dietetics and hygiene. To know the fundamentals of early care and the basic essentials and developments allowing an understanding of the psychological and learning processes, and the construction of personality in early childhood.
B9	To know the organization of preschool education nursery schools and the diversity of actions its functioning comprises. To be aware that the practice of the teaching profession will be permanently subject to improvement and adaptation to scientific, pedagogical and social changes throughout one□s life.
B10	To play the role of adviser with parents and families in the 0-6 age range and to master social skills to deal with the family of each individual student and with all the families as a whole.
B11	To reflect on classroom practices with the aim of innovating and improving teaching. To acquire habits and skills for independent and cooperative learning and to promote it among students.
B12	To understand the function, possibilities and limits of education in present-day society and the fundamental competences impinging on preschool education nursery schools and their professionals. To know models of quality improvement that can be applied in schools.
C37	To be familiar with the development of thought, customs, beliefs and social and political movements throughout history.
C42	To know the syllabus of language and literacy for this stage as well as the theories of acquisition and development of the relevant learning contents.
C43	To develop speaking and writing skills.
C51	To acquire literary training, in particular, knowledge of children□s literature.
C53	To know the fundamentals of music, plastic art and self-expression through movement of the syllabus of this stage, as well as the theories about the acquisition and development of the relevant learning contents.
C61	To control and monitor the education process, in particular the teaching-learning process, through the mastery of the appropriate techniques and strategies.
D1	Analytical and synthetic skills.
D2	Organization and planning skills.
D3	Oral and written communication skills.
D4	Mastery of a foreign language.
D5	Computing skills.
D6	Information-management skills.

D7	Problem-resolution skills.
D8	Decision-making skills.
D9	Teamwork skills.
D10	Work in an international context.
D11	Interpersonal relations skills.
D12	Appreciation of diversity and multiculturalism.
D13	Critical-thinking skills.
D14	Ethical commitment.
D15	Independent-learning skills.
D16	Ability to adapt to new situations.
D17	Creativity.
D19	Knowledge of other cultures and customs.
D20	Entrepreneurship.
D21	Striving for quality.
D22	Awareness about environmental issues.

Expected results from this subject

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
(*)Diseñar, planificar y evaluar procesos de enseñanza y aprendizaje, tanto individualmente como en colaboración con otros docentes y profesionales del centro.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D3
	A5	B4	C51	D4
		B5	C53	D6
		B7	C61	D8
		B9		D11
		B11		D12
		B12		D14
(*)Diferenciar entre competencias lingüísticas, socioculturales y pragmáticas.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D2
	A5	B4	C51	D3
		B5	C53	D4
		B7	C61	D5
		B9		D7
		B11		D8
		B12		D9
				D11
				D13
				D14
				D15
				D17
				D19
(*)Diferenciar entre las actividades comunicativas (interacción oral y comprensión oral) adecuadas al nivel B1 del Marco Europeo Común de Referencia para el Aprendizaje de las lenguas.	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D3
	A5	B5	C53	D4
		B10		D6
				D10
				D11
				D12
				D13
				D19
(*)Ser capaz de preparar y aplicar una unidad didáctica.	A3		C37	D1
	A4		C43	D3
	A5			D4
				D7
				D11
				D12
				D13
				D19

(*)Ser capaz de llevar a cabo distintos tipos de evaluación.

A3 B2 C42 D1
 A4 B3 C43 D2
 A5 B4 C51 D3
 B5 C53 D4
 B7 C61 D7
 B8 D8
 B11 D9
 B12 D11
 D12
 D13
 D14
 D15
 D16
 D17
 D19
 D20
 D21
 D22

New	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D2
	A5	B5	C51	D3
		B7	C61	D4
		B9		D5
		B11		D6
		B12		D7
				D8
				D13
				D14
				D15
				D19
				D21

New	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D3
	A5	B4	C51	D4
		B5	C53	D13
		B7	C61	D14
		B8		D15
		B9		D21
		B10		
		B11		
		B12		

New	A3	B2	C42	D1
	A4	B3	C43	D2
	A5	B7	C51	D3
		B11	C53	D4
			C61	D11
				D12
				D13
				D19

Contents

Topic

(*)1. Modelo teórico da lingua como comunicación(*)1.1. Aprendizaxe de linguas estranxeiras: procesos e variables.

1.2. A competencia comunicativa.

1.3. Metodoloxías de ensino de linguas estranxeiras.

1.4. A aprendizaxe do inglés como lingua estranxeira en idades temperás.

(*)2. Enfoque didáctico por tarefas e competencias

(*)2.1. Destrezas lingüísticas.

2.2. O Marco Común Europeo de Referencia para as Linguas (MCERL).

2.3. O enfoque por tarefas.

(*)3. O currículo de linguas estranxeiras	(*)3.1. Lexislación referente ó ensino das linguas estranxeiras en Educación Infantil. 3.2. O currículo de Educación Infantil e a aprendizaxe das linguas estranxeiras.
(*)4. Elaboración de unidades didácticas	(*)4.1. Propostas didácticas para a Educación Infantil: temporalización de obxectivos, contidos e actividades. 4.2. Contos, cancións e xogos para a aprendizaxe da lingua inglesa en Educación Infantil. 4.3. Recursos e materiais didácticos.
(*)5. Métodos de avaliación global e analítica	(*)5.1. Avaliación de contidos e destrezas lingüísticas. 5.2. O Portafolios Europeo das Linguas (PEL).

Planning

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentation	11.5	23	34.5
Introductory activities	3	1	4
Mentored work	5	45	50
Project based learning	9	9	18
Lecturing	23	17	40
Essay questions exam	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies

	Description
Presentation	(*)Explicación oral de traballos desenvolvidos individualmente ou en grupo.
Introductory activities	(*)Presentación da materia e realización de diversas tarefas para valorar os coñecementos previos do alumnado sobre os contidos básicos do programa.
Mentored work	(*)Elaboración dunha unidade didáctica para o ensino da lingua inglesa en Educación Infantil.
Project based learning	(*)Realización de diferentes proxectos de aula para pór en práctica os coñecementos teóricos adquiridos nas leccións maxistrais.
Lecturing	Exposición de los contenidos teóricos de la materia. Se trabajarán también algunos aspectos lingüísticos de la lengua inglesa.

Personalized assistance

Methodologies	Description
Lecturing	

Assessment

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Presentation	(*)Exposición oral do traballo escrito e realización na clase das actividades propostas na unidade didáctica.	20	A4 A5	B2 B3 B4 B5 B7 B9 B11 B12	C42 C43 C51 C53 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D15 D17 D19 D20 D21 D22

Mentored work	(*)Elaboración dunha unidade didáctica para o ensino da lingua inglesa en Educación Infantil.	20	A3 A4 A5	B2 B3 B4 B7 B9 B10 B11	C42 C43 C51	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20 D21 D22
Project based learning(*)	Realización de diferentes proxectos de aula.	20	A3 A4 A5	B2 B3 B4 B7 B9 B11 B12	C42 C43 C51 C53 C61	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D15 D16 D17 D19 D21
Essay questions exam(*)	Realización dunha proba de preguntas de desenvolvemento coa que se avaliarán os coñecementos adquiridos.	40	A3	B9	C42 C43 C61	D1 D2 D3 D4 D7

Other comments on the Evaluation

Sources of information

Basic Bibliography

- Andúgar Soto, A. y Cortina-Pérez, B., **Didáctica de la lengua extranjera en Educación Infantil**, Pirámide, 2018
- Cameron, L., **Teaching Languages to Young Learners**, Cambridge University Press, 2003
- Cortina Pérez, B., **Didáctica de la lengua extranjera en educación infantil: inglés**, Pirámide, 2021
- Council of Europe, **Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment**, Cambridge University Press, 2001
- Garrote Salazar, M., **Didáctica de segundas lenguas y lenguas extranjeras en Educación Infantil y Primaria**, Paraninfo, 2019
- Murado Bouso, J. L., **Didáctica del inglés en educación infantil. Métodos para la enseñanza y el aprendizaje de la lengua inglesa**, Ideaspropias, 2010

Complementary Bibliography

- Herrera López, R., **Working with Tales Level 2, 3.**, Edelvives, 2005
- Lewis, G., **Games for Children**, Oxford University Press, 1999
- McKay, P. y Guse, J., **Five-Minute Activities for Young Learners**, Cambridge University Press, 2008
- Méndez Santos, M. y Duñabeitia Landaburu, J., **Factores afectivos y cognitivos en la enseñanza del español como LE/L2**, Thomson Reuters, 2021
- Moon, J., **Children Learning English**, Oxford University Press, 2005
- Mur Lope, O., **Cómo introducir el inglés en educación infantil**, Praxis, 2002
- Murphy, R., **English Grammar in Use**, 4th, Cambridge University Press, 2012

Pastor Cesteros, S., **Aprendizaje de segundas lenguas. Lingüística aplicada a la enseñanza de idiomas**,
Publicaciones Universidad de Alicante, 2006

Reilly, V., **Very Young Learners**, Oxford University Press, 1997

Swan, M., **Practical English Usage**, 3rd, Oxford University Press, 2014

<http://www.bbc.co.uk/schools/laac/index.shtml>,

<http://www.topenglishteaching.com>,

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Foreign Language 1: English/V51G110V01406

IDENTIFYING DATA**Didáctica da expresión plástica e visual**

Subject	Didáctica da expresión plástica e visual			
Code	V51G110V01502			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Santos Hermo, Alberto			
Lecturers	Santos Hermo, Alberto			
E-mail	alberto.santoshermo@ceu.es			
Web				
General description	Esta materia está enfocada para que os alumnos adquiran unha serie de competencias, saberes e capacidades para impartir as artes plásticas e visuais en educación infantil.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.

C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer as características psicoevolutivas e formais da linguaxe plástica infantil así como os aspectos fundamentais da súa sintaxe e semántica. Saber concretar e transmitir todas as características da linguaxe plástica e estimular a aprendizaxe mediante metodoloxías didácticas adecuadas.	A2 A4 A5	B1 B11	C1 C2 C4 C7 C9 C58 C59 C61 C62	D5 D8 D13 D15 D16 D21
Ser capaces de identificar recursos e metodoloxías propios das artes plásticas. Saber recoñecer os distintos métodos e medios adecuados a cada técnica para unha expresión plástica favorable así como utilizar os distintos recursos procedimentais e conceptuais idóneos para a execución da obra na súa dimensión compositiva e estética.	A2		C5 C9 C34 C53 C55 C56 C57 C58 C63	D1 D2 D5 D7 D8 D9 D11 D13 D17 D21
Poder valorar os fundamentos e ámbitos de actuación das distintas formas de expresión artística, así como o patrimonio artístico.	A3	B2	C41 C53 C56 C58	D8 D12 D13 D15 D16 D19 D21
Facilitar a representación e a expresión a través das linguaxes plásticas, visuais e audiovisuais profundando nos novos medios e estratexias plásticas para transmitir os coñecementos e proporcionar espazos e modos expresivos que sirvan ao alumno como ferramenta de linguaxe e espazo de construción plástica.	A3 A4	B2	C34 C41 C53 C55 C56 C57 C58 C62	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D17

Ser capaces de mellorar a capacidade de comprender, ler, visionar, crear e producir dentro das linguaxes artístico visuais e plásticos promovendo metodoloxías para facer que a apreciación estética sexa mais alcanzable para o alumnado.	A4	B11	C5 C7 C9 C23 C25 C29 C41 C53 C55 C56 C57 C58 C61	D1 D2 D5 D7 D8 D12 D13 D16 D17 D21
Ser capaz de producir imaxes e propostas obxectivas en dúas ou tres dimensións ben estruturadas conceptualmente acoutadas con calidade compositiva e detalladas sobre temas e proxectos no ámbito dos coñecementos típicos e característicos da área artística visual.	A2 A3		C5 C53 C55 C56 C58 C63	D1 D5 D7 D8 D13 D17 D19 D20 D21
Coñecer e avaliar o currículo escolar da didáctica da expresión artística	A5	B1 B7	C1 C2 C4 C7	D1 D2 D8 D9 D11 D13
Adquirir e consolidar hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma creativo e cooperativo e promovelos nos estudantes desde a participación e o esforzo individual.	A3 A5	B11	C5 C7 C9 C12 C29 C60 C61 C65 C66	D1 D9 D11 D15 D19
Ter dominio e comprender adecuadamente toda a densidade e complexidade das imaxes e producións visuais: as obras de arte, os símbolos e sinais visuais, a publicidade e os medios de comunicación de masa. Os obxectos, as pezas, construcións e edificios que constitúen a cultura material e conceptual antiga e contemporánea.	A2 A3		C5 C23 C58	D1 D13 D19

Contidos

Topic	
Desenvolvemento perceptivo e características psicoevolutivas do neno na área de plástica	Expresión Plástica Infantil como estrutura do coñecemento e novas perspectivas A Expresión Plástica na escola Etapas do Desenvolvemento Gráfico Infantil
Desenvolvemento curricular nas Artes Plásticas en Educación Infantil	O currículo na Educación Infantil A área da Expresión Plástica: obxectivos, contidos, metodoloxía e avaliación O papel do docente
Elementos básicos da linguaxe plástica	Linguaxe e comunicación audiovisual Lectura de imaxes Punto, liña e plana Cor, textura, composición e volume
Procesos de creación plástica en Educación Infantil	Técnicas e materiais Procedementos expresivos, cromáticos, pictóricos e tridimensionais A creatividade Pensamento converxente e diverxente Intelixencias múltiples
Recursos audiovisuais, dixitais e tecnoloxías da información aplicadas á Educación Artística	Arte actual e as redes sociais O novo papel do espectador Desenvolvemento de proxectos e metodoloxías

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	25	0	25
Traballo tutelado	25	40	65
Resolución de problemas de forma autónoma	15	30	45
Foros de discusión	5	10	15

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor/a de os contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio que o/a estudante ten que desenvolver.
Traballo tutelado	Planificación e elaboración de materiais e recursos didácticos específicos (plástica) para a Educación Infantil.
Resolución de problemas de forma autónoma	O/a estudante buscará solución a aquelas cuestións que se lle expoñan durante a formulación, desenvolvemento e exposición dos traballos propostos, de maneira autónoma.
Foros de discusión	O/a estudante achegará información e opinións a través dos foros de discusión da materia, por medio da plataforma online.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Nas sesións prácticas observarase a evolución do traballo tutelado, resolvendo aquelas cuestións que se lle poidan expor ao alumnado. Ademais, resolveranse as dúbidas en horas de tutoría baixo a modalidade de concertación previa, a través do e-mail e por medio dos foros da plataforma online.
Resolución de problemas de forma autónoma	levará a cabo un seguimento do alumnado, e resolveranse particularmente as dúbidas nas sesións prácticas ou en horario de tutoría baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas, que serán avaliadas mediante unha proba escrita.	40	A2 A3 A4	B1 B2 B11	C53 C56 C57 C58	D1 D2 D12 D13 D17 D19 D21
Traballo tutelado	Elaboración de tres traballos con sentido didáctico baseados no ámbito das Artes Plásticas, preferentemente de modo grupal.	40	A2 A3 A4	B1 B2	C4 C53 C56 C57 C58 C65	D1 D2 D7 D8 D9 D11 D13 D17 D19 D20 D21
Resolución de problemas de forma autónoma	O alumno debe desenvolver tarefas procedimentais nun tempo/condicións establecidos polo profesor	10	A2 A3	B11	C56 C57 C58	D1 D7 D16 D17 D20 D21

Foros de discusión	O alumnado deberá achegar información e opinións sobre os temas propostos nos foros de discusión da materia seguindo as instrucións do profesor.	10	A3	B7 B11	C41 C57 C58	D1 D2 D5 D8 D11 D12 D13 D15 D19 D20 D21
--------------------	--	----	----	-----------	-------------------	---

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que teranse en conta tanto os coñecementos previos do alumnado coma a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A calificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal e coma queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aprobe a materia na primeira convocatoria se lles manterá a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista ás clases ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ó sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Calificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensinanza do Estudantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

- Belloq, G., **Tocar el arte: educación plástica en infantil, primaria y ...**, Kaleida Forma, 2014
- Blanco, V., Cidrás, S., **Educación a través da arte**, Kalandraka, 2019
- Carrascal, S., **Didáctica de la Expresión Plástica y Visual en Educación Infantil**, Universitas, 2016
- Fontal, O., Gómez, C. y Pérez, S., **Didáctica de las artes visuales en la infancia**, Paraninfo, 2015
- Gardner, H., **Inteligencias múltiples: La teoría en la práctica**, Paidós, 2013
- Gilbert, L.M., **La educación artística y la expresión plástica infantil: Qué y cómo enseñar**, Dykinson, 2016
- Hargreaves, D., **Infancia y educación artística**, Morata, 2020
- Kandinsky, V., **Punto y línea sobre el plano**, Paidós, 1996
- Kellogg, R., **Análisis de la expresión plástica del preescolar.**, Cincel, 1.989
- Lowenfeld V., Brittain L., **Desarrollo de la capacidad creadora**, Kapelusz, 1.980
- Piaget, J., **Psicología del niño.**, Morata, 2008
- Quiroga, M.P., **Etapas gráficas de desarrollo del dibujo infantil, entre el constructivismo y el ambientalismo**, Papeles Salmantinos de Educación, 2007

Complementary Bibliography

- Caja, J. (coord.), **La educación visual y plástica hoy**, Graó, 2001
- Gallardo, J.A., Trianes, M.V., **Psicología de la educación y del desarrollo en contextos escolares**, Pirámide, 2008
- Gayford, M., Hockney, D., **Historia de las imágenes para niños**, Blume, 2021
- Marín, R. (coord.), **Didáctica de la educación artística**, Pearson, 2.003
- Quiroga, M.P., **Estructura y temática en el dibujo infantil, aportaciones fundamentales.**, Papeles Salmantinos de Educación, 2007
- Read, H., **Educación por el arte.**, Paidós, 1.982
- Reynolds, P.H., **El punto**, Serrés, 2015
- Sánchez, M.I., **Jean-Michel Basquiat**, Alba, 2021

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Educación física e a súa didáctica na idade infantil**

Subject	Educación física e a súa didáctica na idade infantil			
Code	V51G110V01503			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Reguera López de la Osa, Xoana			
Lecturers	Reguera López de la Osa, Xoana			
E-mail	xreguera@uvigo.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Materia Didáctico Disciplinar obrigatoria de Grao en Educación Infantil.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expressarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.

- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C15 Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
- C16 Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
- C17 Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
- C18 Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidade na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender criticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C27 Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C40 Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C43 Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
- C44 Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
- C45 Coñecer a tradición oral e o folclore.
- C53 Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
- C54 Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
- C55 Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
- C56 Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
- C57 Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D5 Coñecemento de informática
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Lideranza
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Coñecer os fundamentos de expresión corporal e da motricidade na etapa escolar, así como as teorías sobre a adquisición e o desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B6 B8 B12	C1 C2 C4 C13 C55 C56	D1 D3 D5 D7 D11
Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.		B5 B9 B11	C1 C7 C9 C12 C16 C17 C18 C21 C22 C29 C55 C62 C63 C64	D1 D2 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D21
Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión, as habilidades motrices e a creatividade.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B10	C3 C20 C26 C27 C29 C32 C40 C41 C56 C66	D1 D2 D13 D14 D16 D17 D18 D21
Deseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices.	A1 A2 A3 A4		C13 C15 C19 C21 C53	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D17 D18 D21
Promover a sensibilidade relativa á expresión e á creación.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B11 B12	C15 C24 C25 C26 C43 C44 C45 C53 C54 C57	D1 D14 D15 D16 D17 D21

Contidos

Topic

Bloque 1: Terminoloxía e conceptos básicos das actividades motrices na idade escolar	1.- Concepto de Educación Física e outros conceptos claves. 2.- A didáctica da Educación Física. 3.- Achegas da Educación Física na educación escolar.
Bloque 2: Evolución histórica das actividades físicas e motrices no contexto educativo	1.- Evolución histórica da Educación Física. 2.- As escolas ximnásticas. 3.- Tendencias actuais na educación física escolar.
Bloque 3: Coñecemento e aplicación dos elementos do currículo vinculados á motricidade e á educación física.	1.- Elementos do currículo e lexislación educativa vinculada á educación física. 2.- Os niveis de concreción curricular. 3.- A programación. 4.- Metodoloxía de ensino. 5.- Avaliación.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Prácticas de laboratorio	30	15	45
Traballo tutelado	0	16	16
Resolución de problemas de forma autónoma	0	10	10
Lección maxistral	19.5	29.5	49
Resolución de problemas e/ou exercicios	1	9	10
Traballo	1	9	10
Exame de preguntas obxectivas	1	9	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Prácticas de laboratorio	Elaboración e exposición dunha intervención didáctica na aula.
Traballo tutelado	Seguimento por parte da profesora de cada un dos traballos que teña que hacer o estudantado. A tutela farase durante as horas de clase e en horario de tutoría.
Resolución de problemas de forma autónoma	Traballos curtos que levarán a cabo na aula. Dinámicas de grupo, debates.
Lección maxistral	Exposición por parte da docente os contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballos, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudantado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Resolución de problemas de forma autónoma	Durante as clases, presenciais ou telemáticas, faranse actividades de reflexión, recensións, debates e análises de contidos traballados. Partindo do coñecemento do estudantado e baixo os principios de coevaluación e avaliación formativa e compartida.
Traballo tutelado	Realizarase un seguimento constante de cada un dos traballos que teña que realizar o estudantado. Seguindo os principios de tutelación dos procesos de avaliación formativa y compartida durante o cuatrimestre.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Prácticas de laboratorio	Posta en práctica dunha unidade didáctica na que se traballarán contidos específicos do currículo de Educación Infantil.	20	A1 A2 A3 A4 A5 D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21

Resolución de
problemas e/ou
exercicios

Participación en diferentes dinámicas e actividades propostas ao longo do curso. Serán aquelas actividades realizadas durante o desenvolvemento das clases maxistras e prácticas.

20

A1 B1 C1
A2 B2 C2
A3 B3 C3
A4 B5 C4
A5 B6 C7
B8 C9
B9 C12
B10 C13
B11 C15
B12 C16
C17
C18
C19
C20
C21
C22
C24
C25
C26
C27
C29
C32
C40
C41
C43
C44
C45
C53
C54
C55
C56
C57
C62
C63
C64
C66

Traballo

Deseño e elaboración dunha intervención didáctica na que se traballen os contidos da materia relacionándoos co currículo de Educación Infantil.

20

A1 B1 C1
A2 B2 C2
A3 B3 C3
A4 B5 C4
A5 B6 C7
B8 C9
B9 C12
B10 C13
B11 C15
B12 C16
C17
C18
C19
C20
C21
C22
C24
C25
C26
C27
C29
C32
C40
C41
C43
C44
C45
C53
C54
C55
C56
C57
C62
C63
C64
C66

Exame de preguntas Preguntas tipo test ou de verdadeiro/falso sobre as competencias
obxectivas teórico-prácticas da materia.

40

A1 B1 C1
A2 B2 C2
A3 B3 C3
A4 B5 C4
A5 B6 C7
B8 C9
B9 C12
B10 C13
B11 C15
B12 C16
C17
C18
C19
C20
C21
C22
C24
C25
C26
C27
C29
C32
C40
C41
C43
C44
C45
C53
C54
C55
C56
C57
C62
C63
C64
C66

Other comments on the Evaluation

Para superar a materia será necesario alcanzar o 50% da cualificación en cada un dos traballos realizados durante as clases, o traballo da materia, a exposición da intervención didáctica e na proba de competencias.

Durante as clases teóricas e prácticas:

- Unha vez que a docente entrase na aula, pechado a porta e comezado a explicación da materia, non se poderá entrar na clase.
- Unha vez comezada a clase o alumnado avisarán á profesora se tivese que ausentarse.
- Abandonar a aula sen que finalice a clase implicará a anulación da asistencia, considerándose que o alumno/a faltou a parte da clase.
- A non realización da clase práctica e asistir a mesma sen roupa deportiva será considerada como falta de asistencia.
- Calquer discente que empregue o teléfono móbil durante o transcurso das clases, teóricas ou prácticas, será expulsado inmediatamente da aula.
- Contarase a asistencia por cada hora de clase, non considerándose as clases que duran dúas horas como unha única falta de asistencia, senón dúas.
- **As faltas de asistencia non serán xustificadas. Terase en conta o regulamento sobre a avaliación, a cualificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado.**
- Aquel alumnado que por motivos persoais ou laborais, non vaia a asistir ás clases deberá porse en contacto coa profesora para concertar unha titoría.
- **Para que un correo electrónico sexa lido debe cumprir os seguintes requisitos: debe estar enviado dende o correo do CEU ou da UVigo, a dirección de correo debe ser seria, no asunto detallarase o contido principal do correo, terá unha presentación correcta, formal e ben redactada coidando o ton, o vocabulario e sen faltas de ortografía. O alumno/a presentarase debidamente indicando o seu curso, especialidade e materia.**

- Non se responderá a correos electrónicos durante as fins de semana nin no período vacacional.
- Non se realizan titorías fora do horario establecido nin durante o período vacacional.
- Non se responderán dúbidas; por correo electrónico durante o día previo á realización do exame.
- Recórdase a todo o estudiantado que opte polo proceso de avaliación global que non se lle facilitará ningún material diferente ao que se lle entrega ao estudiantado que segue un proceso de avaliación continua.
- En coherencia con el carácter inclusivo que caracteriza a la Escuela Universitaria CEU de Vigo, esta guía podrá ser adaptada para atender a las necesidades específicas de apoyo educativo que presente el estudiantado adscrito al programa PIUNE (PAT).

Aspectos sobre a avaliación da materia:

- Todo estudiantado, asista ou non ás aulas, ten dereito a ser avaliado segundo os criterios establecidos na guía docente.
- A través da ficha de itinerario o estudiantado coñecerá as súas cualificacións ata 5 días antes da proba de competencias teórico-prácticas.
- Todo estudiantado que supere o 10% de insistencia ás clases (só poderá faltarse a un máximo de 6h), teóricas e prácticas, perderá a opción de avaliación continua. Sendo avaliado según o proceso de avaliación global.
- A avaliación global constará de dúas partes: unha proba obxectiva (tipo test ou verdadeiro/falso) de competencias teóricas cuxo valor será do 50%, e a realización de supostos prácticos sobre as competencias teórico-prácticas, cuxo valor será do 50%. Para superar a materia, ambas partes deberán estar aprobadas.
- O estudiantado que asista a totalidade das clases (só poderá faltar a un máximo de 3h), terá a opción de cursar a materia seguindo un itinerario "continuo e formativo". Neste, o valor da proba de contidos terá un peso do 20% sobre a nota final, as prácticas de laboratorio un 30%, o traballo un 30% e a resolución de problemas e/ou exercicios un 20%.
- De realizarse a proba teórica a través de medios telemáticos, se existira algún problema informático a proba faríase oralmente nunha vez finalice esta. Procederáse á gravación da mesma.

Aspectos sobre a avaliación dos traballos:

- Respetaranse rigorosamente as datas de entrega dos traballos. Non se recollerá nin entregará ningún fóra da mesma.
- Non se lerá nin corrixirá ningún traballo no que o parágrafo de texto non estea [xustificad].
- Entregar un traballo que estea plaxiado parcial ou completamente será anulado.
- Terase en conta as faltas de ortografía para a avaliación de cada un dos traballos presentados en clase, traballo obrigatorio e exame final da materia. Por cada falta de ortografía descontarase 0,2 da nota final.
- A non superación dun traballo implicará perder o proceso de avaliación continua, sendo avaliado segundo a avaliación global.

Datas oficiais de exames:

- Haberá un único día de revisión de exame, fóra do mesmo non se revisará nin modificará ningunha nota.
- Respetaranse rigorosamente as datas oficiais establecidas pola Universidade para a realización dos exames (<http://www.escolamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/escola-maxisterio-vigo-ceu-examenes.php>), non sendo posible realizalo en calquera outro día. En caso de enfermidade ou operación do estudiantado, vítimas de violencia de xénero ou deportistas de alto rendemento, solicitarase por escrito en secretaría un posible cambio, posteriormente será valorado polo profesorado da materia e a dirección do centro se é procedente ou non a súa modificación.
- No caso de modificación da data de exame a proba podería realizarse oralmente. Seguindo un procedemento de gravación.
- De non ter superada a materia na primeira convocatoria, as competencias non adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xuño-xullo. As condicións de avaliacións serán as mesmas que na primeira convocatoria.
- No caso de ter a materia pendente de anos anteriores. Conservaranse as cualificacións obtidas un único curso académico. Pasado este tempo, o estudiantado cursará a materia de novo.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

- Arribas, H.F., y Fernández, D., **Deporte adaptado y escuela inclusiva**, Graó, 2015
- Batalla, A., **Habilidades Motrices**, Inde, 2000
- Batalla, A., y Duran, C., **1000 Ejercicios y juegos de gimnasia rítmica deportiva**, Paidotribo, 2015
- Blández, J., **Programación de unidades didácticas según ambientes de aprendizaje**, Inde, 2000
- Blázquez, D., y Sebastiani, E. M., **Enseñar por competencias en educación física**, Inde, 2009
- Del Valle, S., **Cómo programar en Educación Física paso a paso**, Inde, 2007
- Fernández, E., Gardoqui, M.L., y Sánchez Bañuelos, F., **Evaluación de las habilidades motrices básicas**, Inde, 2007
- Galera, A., **Manual de didáctica de la educación física I y II**, Paidós, 2001
- García Núñez, J.A., **Psicomotricidad y Educación Infantil**, Cepe, 2007
- González, C., y Lleixá, T., **Didáctica de la educación física**, Graó, 2010
- Joyce, B., y Weil, M., **Modelos de enseñanza**, Gedisa, 2012
- López-Pastor, V.M. (Coord.), **La evaluación en educación física**, Miño y Dávila, 2014
- López-Pastor, V.M., Pedraza, M., Ruano, C., y Sáez, J. (coord.), **Programar por dominios de acción motriz en educación física en primaria**, Miño y Dávila, 2016
- Loscher, A., **Juegos predeportivos en grupo**, Paidotribo, 2013
- Mingo, R., **Educación Física. Contenidos conceptuales, nuevas bases metodológicas**, Paidotribo, 2012
- Monjas, R. (coord.), **La iniciación deportiva en la escuela desde un enfoque comprensivo**, Miño y Dávila, 2012
- Ruiz, J., **Desarrollo de la Motricidad a través del juego**, Gymnos, 2004
- Ruiz, J., **Juegos cooperativos y educación física**, Paidotribo, 2013
- Sáez, F., **Habilidades Gimnástico-Acrobáticas**, ESM, 2015
- Sánchez Bañuelos, F., **Didáctica de la educación física**, Pertice Hall, 2002
- Velázquez, C., **Aprendizaje cooperativo en Educación Física**, Inde, 2010
- Consellería de Educación e Ordenación Universitaria, **Decreto 330/09, Curriculum de Educación Infantil**, Diario Oficial de Galicia, 2009

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da expresión plástica e visual/V51G110V01502

Xogo na educación infantil/V51G110V01912

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Xogo na educación infantil/V51G110V01912

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Desenvolvemento motor/V51G110V01202

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

Didáctica da expresión plástica e visual/V51G110V01502

Other comments

Sobre todo, recoméndase estar motivado, ter ganas de aprender, de implicarse e de mostrar e ter interese por traballar dentro e fóra do ámbito académico con nenos das idades comprendidas entre os 0 e 6 anos.

A formación permanente é fundamental no ámbito da educación, polo que se vos recomenda que asistades a cursos de innovación educativa, a congresos e calquera conferencia que se vos poida ofertar.

IDENTIFYING DATA**Expresión musical e a súa didáctica**

Subject	Expresión musical e a súa didáctica			
Code	V51G110V01504			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Holgado Pena, José Luís			
Lecturers	Holgado Pena, José Luís			
E-mail	holgado@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Introdución aos elementos da lectura e linguaxe musical e as formas de expresión na música adaptadas para acción docente na educación infantil: a canción e a interpretación con instrumentos Orff.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C45	Coñecer a tradición oral e o folklore.
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C54	Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C57	Analizar as linguaxes audiovisuais e as súas implicacións educativas.
C58	Promover a sensibilidade relativa á expresión plástica e á creación artística.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético

D15 Aprendizaxe autónoma

D16 Adaptación a novas situacións

D17 Creatividade

D18 Lideranza

D19 Coñecemento doutras culturas e costumes

D20 Iniciativa e espírito emprendedor

D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Comprender os principios que contribúen á formación histórica, cultural, persoal e social desde a educación musical en infantil.	A1	B1 B11 B12	C45	D1 D19 D21
2. Coñecer as posibilidades e limitacións da educación musical en infantil.	A2	B1 B2	C53 C54 C55 C56	D1 D2 D5 D6 D16 D17 D21
3. Coñecemento do currículo escolar infantil, relacionado coa educación musical.	A1 A2	B1 B2	C53 C56	D1 D2 D6 D9 D17 D21
4. Adquisición de recursos para fomentar a participación ao longo da vida en actividades musicais dentro e fóra da escola.	A3 A4	B2 B11 B12	C53 C54 C55 C56 C58	D1 D2 D5 D6 D8 D9 D11 D17 D21
5. Educación artística: coñecemento e organización dos elementos musicais e pautas de traballo para a creación de actividades artísticas relacionadas coa música.	A4	B11	C53 C56	D1 D2 D6 D9 D12 D15 D16 D17 D21
6. Habilidade de liderado, capacidade de relación interpersoal e traballo en equipo.	A2	B11		D2 D6 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D16 D18 D21
7. Adaptación a novas situacións, a resolución de problemas e a aprendizaxe autónoma.	A5	B11 B12	C56 C58	D13 D15 D21

8. Hábitos de excelencia e calidade no exercicio profesional.	A2 A3 A4 A5	B1	C55 C56 C58	D1 D2 D6 D11 D13 D15 D17 D18 D21
9. Actuación dentro dos principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional.	A4	B11	C58	D1 D2 D7 D8 D9 D13 D14 D18 D20 D21
10. Capacidade para aplicar os principios técnicos e pedagóxicos á educación musical.	A1 A2 A5	B1 B11	C45 C53 C55 C56 C57 C58	D1 D2 D5 D6 D12 D15 D17 D20 D21
11. Elaboración de contidos musicais de diferentes estilos e xénero para a educación musical.	A1 A2	B1 B8	C45 C53 C54 C55 C56	D1 D2 D5 D6 D11 D12 D14 D17 D21

Contidos

Topic	
1. Coñecer os elementos da música, para a súa aplicación didáctica e pedagóxica.	1.1. Valor formativo da música. 1.2. Desenvolvemento musical dos nenos entre os 0 e os 6 anos.
2. Aprender as grafías convencionais e non convencionais básicas da linguaxe musical.	2.1. As cualidades do son: altura, intensidade, duración e timbre. 2.2. Figuras e silencios. Compases. Tempo. Pulso. Acento. Combinacións rítmicas. Lectura e interpretación de esquemas rítmicos. 2.3. O corpo como instrumento. 2.4. Expresión corporal
3. Saber crear actividades musicais para solucionar problemas de comprensión e destreza musical.	3.1. Linguaxe musical: notación, claves, alteracións, signos de prolongación e repetición, signos de expresión. 3.2. Novas tecnoloxías.
4. Saber adaptar unha peza musical a actividades lúdicas.	Lectura fácil de partituras.
5. Saber utilizar un repertorio vocal e instrumental para infantil.	5.1. Formación auditiva: percepción e análise dos parámetros do son na audición: altura, intensidade, duración, timbre. 5.2. Expresión vocal: A canción como eixo da educación musical. Entoación de cancións e fragmentos melódicos. Cancións con xestos. 5.3. Formación instrumental: Clasificación dos instrumentos: familias e subfamiliar. 5.4. Os instrumentos dispoñibles nas aulas de música: coñecemento e práctica.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	20	40
Traballo tutelado	18.5	31.5	50
Traballo tutelado	6	17	23

Resolución de problemas	2	0	2
Seminario	2	2	4
Presentación	3	12	15
Exame de preguntas obxectivas	2	6	8
Cartafol/dossier	1	6	7
Observación sistemática	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos teóricos da materia e das directrices para a elaboración dos traballos previstos.
Traballo tutelado	Prácticas instrumentais e vocais. Desenvolvemento das técnicas de ensino, ensaio e montaxe de obras musicais para o nivel.
Traballo tutelado	Presentación e execución dos traballos elaborados polo alumnado con carácter individual ou colectivo.
Resolución de problemas	
Seminario	

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	Atención personalizada nas sesións na aula e no horario das titorías.
Traballo tutelado	Atención personalizada nas sesións na aula e no horario das titorías.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
			A1	B2	C45	D1
Presentación	Exposición dunha actividade, segundo un guión de actividades realizadas na clase	25	A1 A2 A4	B2 B11	C45 C54 C55 C56	D1 D2 D8 D9 D11 D12 D13 D16 D17 D18 D20
Exame de preguntas obxectivas	Exame escrito con preguntas curtas e/ou tipo test e/ou resposta ponga.	40	A1 A3 A5	B1	C53	D7 D15
Cartafol/dossier	Presentación dun traballo no que aparezan todas as actividades realizadas na clase.	25	A4	B12		D5 D6 D19
Observación sistemática	Asistencia e participación	10			C57 C58	D1 D11 D14

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para superar a materia será necesario alcanzar o 50% da calificación en todos os apartados de avaliación (tamén en cada unha das partes do exame). Non cumprir este requisito implica ter que recuperar a parte correspondente na convocatoria de xullo. En convocatorias posteriores se tendrá que recuperar toda a materia. A data de exames pode consultarse no calendario oficial de exames dispoñible na páxina web e na secretaría do centro.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. O exame constará de preguntas curtas, tipo test e/o a

desenvolver sobre o libro; Cremades, R. (2017) *Desenvolvemento da Expresión Musical en Educación Infantil*. Madrid: Paraninfo. Neste caso, a nota do exame pasará a ser do 100% da cualificación xeral.

Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Como criterios de avaliación considerarase a corrección na realización dos traballos, a súa claridade explicativa, a estruturación e sistematización dos mesmos, a corrección ortográfica, a orixinalidade e creatividade, a capacidade crítica e autocrítica, a incorporación de bibliografía, a organización e estruturación da información, a adecuación ao contexto, a justificación dos aspectos pedagóxicos dos recursos deseñados, a implicación do alumnado na realización e desenvolvemento das actividades prácticas, a claridade expositiva, a estruturación de ideas e o espírito crítico na presentación dos contidos.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Agudo Brigidano, Dorotea, **Juegos de todas las culturas**, Inde, 2002

Albert Blaster, James y Phyllis Weikart, **Música y movimiento**, Graó, 2001

Bernal Vázquez, J. - Calvo Niño, Mª Luisa, **Didáctica de la música**, Aljibe, 2000

Cremades, Roberto, **Desarrollo de la Expresión Musical en Educación Infantil**, Paraninfo, 2017

Espejo Aubero, Alicia, **Juegos musicales en la escuela**, CCS, 2011

Montoro Alcubilla, María Pilar, **44 juegos auditivos**, 3^a, CCS, 2015

Pascual Mejía, Pilar, **Didáctica de la música en Infantil**, Pearson, 2010

Storms, Ger., **101 Juegos Musicales**, Graó, 2003

Tafari, Johannella, **¿Se nace musical? : cómo promover las aptitudes musicales de los niños**, Graó, 2010

Complementary Bibliography

Bozzini, Fernando, **El juego y la música : juegos musicales en la escuela**, Novedades Educativas, 2000

Conde Caveda, J.L. - Martín Moreno, C, **Las canciones motrices**, Inde, 2002

Crandall, Joanne, **Musicoterapi**, Neo Person, 2005

Frega, Ana Lucía, **Didáctica de la música**, Bonum, 2005

Froseth, James, **Música y movimiento**, Graó, 2001

Giráldez Hayes, Andrea,, Díaz, Maravillas, **Aportaciones teóricas y metodológicas a la educación musical**, Graó, 2014

Pérez, Susana, **Juegos de música y expresión corporal**, Parramón, 2005

Rodrigo, María Soledad, **Musicoterapia**, Musicalis, 2000

Vaillancourt, Guylaine, **Música y musicoterapia**, Narcea, 2017

Recomendacións

Other comments

Dada a importante carga práctica da materia, é altamente recomendable a asistencia regular ás sesións presenciais.

IDENTIFYING DATA**Lingua e literatura: Galego**

Subject	Lingua e literatura: Galego			
Code	V51G110V01505			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Caíño Carballo, Ana			
Lecturers	Caíño Carballo, Ana			
E-mail	ana.cainocarballo@ceu.es			
Web				
General description	Preténdese que o futuro docente posúa un dominio amplo de diversos aspectos da lingua e a literatura galegas. Ademais dun dominio lingüístico tamén se incide na formación literaria. A materia concíbese para profundar nos coñecementos lingüísticos impartidos en cursos anteriores e para achegar coñecementos sobre a literatura infantil e xuvenil galega, buscando fornecer o alumnado cos rudimentos necesarios para a comprensión e análise de textos literarios prosísiticos e poéticos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C45	Coñecer a tradición oral e o folklore.
C46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes

Resultados previstos na materia			
Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.		C46	D1 D3
Favorecer as capacidades da fala e da escrita.		C43	D1 D3 D11 D13 D15 D16 D17
Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita para mellorar as competencias orais e escritas e, especialmente, para mellorar a redacción de textos académicos.	A1 A2 A3 A4	C43 C44 C46	D1 D2 D3 D9 D13 D15 D16 D17
Falar, ler e escribir correcta e adecuadamente en galego		C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D9 D13 D15 D16 D17
Coñecer os diferentes rexistros e usos da lingua		B3 B6	C46 D1 D3 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Coñecer as liñas xerais da historia da lingua galega.	A1 A2 A3 A4 A5		D1 D2 D3 D13 D15
Coñecer os rudimentos teóricos para analizar a relación entre lingua e sociedade.	A1 A3 A4 A5	B3 B6	C48 D1 D2 D3 D7 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17

Coñecer a situación lingüística mundial multilingüe e multicultural.	A1 A3 A4 A5	B3 B6	C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Coñecer a tradición oral e o folclore	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C45	D1 D3 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Adquirir formación literaria	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C51	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D15 D17 D21
Comprender o feito literario		B3 B6	C50 C51	D1 D3 D13 D15 D17 D21
Formar cara á lectura comprensiva, analítica e profunda dende a capacitación literaria e lectora			C43	D1
Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.	A2	B3	C48	D1 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Relacionar a situación lingüística de Galicia coa situación lingüística mundial.	A2	B1 B3 B6	C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19

Coñecer a situación legal, a normalización e a normativización do galego.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3 B6	C48	D1 D2 D3 D7 D8 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Fomentar a eliminación dos prexuízos lingüísticos tanto da escola como da sociedade.	A2 A3 A4	B3 B6	C48	D1 D7 D8 D9 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19
Coñecer os rudimentos do comentario de texto.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D13 D15 D16 D17 D21
Aplicar os conceptos lingüísticos e literarios á análise da realidade galega atendendo á súa especificidade.	A2 A3 A4	B3 B6	C43 C48 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D21
Coñecer a historia da literatura galega para saber contextualizar os textos que se comenten.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6	C50 C51	D1 D2 D3 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D21

Contidos

Topic

1. Historia da lingua galega	1.1. A lingua galega na Idade Media. 1.2. A lingua galega nos Séculos Escuros. 1.3. A lingua galega no século XIX. 1.4. A lingua galega no século XX. 1.5. A lingua galega no século XXI. 1.6. Comentario de textos lingüísticos.
------------------------------	--

2. Lingua e sociedade

- 2.1. A linguaxe e a comunicación.
- 2.2. Unidade e variedade da lingua galega.
- 2.3. Lingua oral e lingua escrita.
- 2.4. A situación lingüística no mundo.
- 2.5. Os prexuízos lingüísticos.
- 2.6. Linguas en contacto: o caso galego
- 2.7. Bilingüismo e diglosia.
- 2.8. Interferencias lingüísticas
- 2.9. Normalización e normativización.

3. Tradición oral e folclore

- 3.1. A literatura popular de tradición oral.
- 3.2. Da tradición oral á escrita de autor.

4. Literatura

- 4.1. A linguaxe e a literatura.
- 4.2. A literatura galega na Idade Media.
- 4.3. A literatura galega nos Séculos Escuros.
- 4.4. A literatura no século XIX.
- 4.5. A literatura no século XX.
- 4.6. A literatura no século XXI.
- 4.7. O comentario de texto. Exemplos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Resolución de problemas	22	34	56
Traballo tutelado	14	34	48
Lección maxistral	14	30	44
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Resolución de problemas	Corrección de actividades iniciadas na aula. Orientacións sobre os criterios para a elección de traballos que deben realizar. Aclaración de todas as dúbidas que expoña o alumnado. Exposición de traballos.
Traballo tutelado	Elaboración de textos orais e/ou escritos sobre algún aspecto concreto que se especificará na aula para os cales o alumnado deberá procurar información, manexar bibliografía, etc.
Lección maxistral	Exposición por parte da profesora dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices de traballos, exercicios ou proxectos a desenvolver polo estudiantado.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou resolución de calquera dúbida referida aos exercicios e/ou traballos que se realicen. O estudiantado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría que estarán publicadas no taboleiro do despacho da profesora (despacho B) como nas horas de traballo na aula.
Resolución de problemas	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou resolución de calquera dúbida referida aos exercicios e/ou traballos que se realicen. O estudiantado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría que estarán publicadas no taboleiro do despacho da profesora (despacho B) como nas horas de traballo na aula.
Traballo tutelado	Aclaracións relativas ao programa, a algún tema explicado na aula ou resolución de calquera dúbida referida aos exercicios e/ou traballos que se realicen. O estudiantado disporá de atención personalizada tanto nas horas de titoría que estarán publicadas no taboleiro do despacho da profesora (despacho B) como nas horas de traballo na aula.

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results
-------------	---

Resolución de problemas	Resolución das actividades e prácticas propostas no desenvolvemento das leccións maxistrals. - Comentarios de textos literarios - Prácticas relacionadas cos contidos teóricos dos bloques 1 e 2.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B3	C43 C44 C46 C48 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19
Traballo tutelado	Elaboración de traballos orais/escritos orixinais a partir de lecturas de libros, de artigos, de conferencias realizadas por poñentes de prestixio, etc. que permitan afondar ou complementar os contidos da materia. Estes traballos, así como a súa cualificación específica, serán indicados nas diferentes sesións de traballo.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1	C43 C44 C46 C48	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D16 D17 D18
Exame de preguntas de desenvolvemento	Exame oficial. Proba escrita.	40		B3	C46 C50	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D14 D16 D17 D18

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha **AVALIACIÓN CONTINUA** na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobo o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados, pero terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0. Descontarase 0,25 puntos por cada erro ortográfico.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bernárdez, C. L. et al., **Literatura galega. Século XX**, Edicións A Nosa Terra, 2001

Mariño, R., **Historia da lingua galega**, Sotelo Blanco, 1998

Roig Rechou, B. A (coord.), **Historia da Literatura Infantil e Xuvenil Galega**, Xerais, 2015

Tarrío Varela, A., **Historia da literatura galega. Aportacións para unha historia crítica**, Xerais, 1994

Villanueva, D., **El comentario del texto narrativo: cuento y novela**, Nosturm, 2006

Complementary Bibliography

Blanco, D., **Historia da literatura popular galega**, Publicacións da Universidade de Santiago de Compos, 1994

Costas, X. H. (coord.), **55 mentiras sobre a lingua galega**, Laivento, 2009

Feixóo, X., **Gramática da lingua galega. Síntese práctica**, Xerais, 2004

FORMOSO, V, **Do estigma á estima: propostas para un novo discurso lingüístico**, Xerais, 2013

Monteagudo Romero, H., **Estudios de sociolingüística galega**, Xerais, 1995

Muriano Rodríguez, M., **Habitando historias : 10 experiencias arredor do libro e da lectura**, Galaxia, 2019

Núñez Singala, M., **En galego, por que non? Contra os prexuízos e simplificacións sobre a lingua galega**, Galaxia, 2009

Rodríguez Fer, C., **Comentario de textos contemporáneos**, Xerais, 1992

Vilavedra, D., **Historia da literatura galega**, Galaxia, 1999

Estas fontes serán ampliadas nas diferentes sesións de traballo,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Didáctica da lingua e a literatura infantil/V51G110V01404

Subjects that it is recommended to have taken before

Lingua e literatura: Galego/V51G110V01505

Other comments

En canto ao estudo da materia recoméndase:

- A asistencia continuada ás clases presenciais.
- A participación e a realización das tarefas prácticas que se propoñan.
- A dedicación responsábel e con rigor ao estudo da materia.

O horario de titorías da profesora poderá consultarse na porta do despacho B (segundo andar).

Cómpre que o alumnado colgue unha foto súa na plataforma CEUBlackboard.

IDENTIFYING DATA**Lingua e literatura: Español**

Subject	Lingua e literatura: Español			
Code	V51G110V01507			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	1c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
Lecturers	Álvarez Ledo, Sandra Teresa			
E-mail	sandrateresa.alvarezledo@ceu.es			
Web				
General description	Aproximación aos aspectos estéticos e retóricos da lingua española a través das obras literarias e da análise textual.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C51	Adquirir formación literaria e en especial coñecer a literatura infantil.
D1	Capacidade de análise e síntese
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D7	Resolución de problemas
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e cooperativo, e promoverlos en os estudantes desde a participación e o esforzo individual.	A3 A4	B4 B11	C29	D7 D9 D15
Comprender os principios básicos de as ciencias de a linguaxe e de a comunicación.	A1 A2	B1 B2	C28	D7 D13 D15 D16
Coñece as bases teóricas de os currículos de excelencia educativa e é capaz de unha valoración crítica de os deseños curriculares españois.	A3	B11	C28	D7 D9 D13 D15 D16
Coñece, respecta e promove a diversidade lingüística e cultural de España e de Europa e é capaz de contribuír a a planificación e xestión críticas de tal diversidade.	A1 A2 A4	B11	C48	D7 D12 D16
Recoñece a identidade de a etapa de Educación Infantil e as súas características cognitivas e comunicativas.	A1 A3	B1 B2 B6	C4 C42	D7
Valora a importancia de o traballo en equipo e asume o seu cota de responsabilidade.			C29	D7 D9 D13 D16
Mellora as destrezas básicas de lectura, escritura e, especialmente, de comunicación oral, en canto a compoñentes esenciais á beira de o cálculo de as competencias crave e ferramentas precisas para reforzar a educación e o rendemento de o profesorado.	A4	B11	C43 C44 C46 C49	D3 D15
Sabe expresarse en español con fluidez e precisión e pode facer un uso flexible de devandito idioma para fins sociais, académicos e profesionais.	A4	B11	C43 C44 C46 C49	D3 D15
Comprende o paso de a oralidad a a escritura e coñece e sabe usar os diferentes registros e usos de a lingua.		B6	C43 C44 C46 C49	D3 D15
É capaz de comprender unha ampla variedade de textos extensos, así como de recoñecer en eles sentidos implícitos e facer valoracións críticas.	A2 A3	B11	C43 C44 C51	D1 D7 D13 D15
É capaz de interpretar e de construír textos sobre temas de certa complexidade desde o respecto ás normas de xénero de discurso, de tipos de texto e desde as esixencias de claridade, de coherencia, de cohesión e cunha elocutio adecuada ao contexto.	A4	B6 B11	C43 C44 C51	D1 D7 D13 D15 D16
Adquire formación literaria, con especial atención ao papel e uso da literatura na Educación Infantil.		B2	C46 C51	D1 D13 D15
Coñece e aplica creativamente os conceptos básicos de análise literaria aos xéneros máis utilizados na Educación Infantil.	A2 A3	B11	C28 C46 C51	D7 D13 D15
Utiliza, se a situación requíreo, soportes non verbais que complementa a súa exposición (TIC, audiovisuais...).	A4	B2 B6 B7 B11	C28 C49	D5 D7 D16

Contidos

Topic

1. Principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación, con especial atención á comunicación oral.	1.1. As competencias lingüísticas: comprensión, expresión e interacción oral e escrita.
2. Unidade e variedade do español: estándar, sociolectos e rexistros.	2.1. Norma e uso do español. 2.2. Os rexistros lingüísticos.
3. Interpretación e construción de textos desde o español, sobre todo de textos nos medios de comunicación social, do ámbito académico.	3.1. Interpretación e construción do texto literario: o comentario de texto. 3.2. Interpretación e construción de texto académico.

Planificación			
	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Presentación	10	42	52
Traballo tutelado	8	14.5	22.5
Resolución de problemas	10.5	41	51.5
Lección maxistral	22	0	22
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Presentación	Explicación oral de exercicios e traballos.
Traballo tutelado	Resolución en grupo de diversas tarefas de análise textual.
Resolución de problemas	Durante as sesións prácticas, o alumnado contará coa orientación da profesora.
Lección maxistral	Explicación teórico-práctica dos contidos da materia. Durante o desenvolvemento desta metodoloxía fomentárase a participación do estudantado.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Resolución de problemas	Durante as sesións prácticas, o alumnado contará coa orientación da profesora.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Presentación	Nestas actividades, destinadas a defender os traballos realizados, a claridade e a capacidade de síntese na organización do discurso serán especialmente valoradas, así como a creatividade e o desenvolvemento das destrezas comunicativas.	20	A1 A2 A3	B6 B11	C43 C44 C49	D1 D7 D9
Traballo tutelado	Traballos de aula encamiñados á investigación sobre os contidos teóricos da materia.	40	A1 A2 A3 A4	B6 B11	C42 C44	D1 D3 D7
Exame de preguntas de desenvolvemento	Comentario de texto literario.	40			C44 C51	D1 D3 D13

Other comments on the Evaluation

O exame final terá lugar na data establecida oficialmente. Pode consultarse na páxina web da Escola: <https://www.escolamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

A proba "exame de preguntas de desenvolvemento" non computará na avaliación se non se obtén na mesma, como mínimo, a calificación de aprobado (2 puntos).

A participación e o esforzo no desenvolvemento das distintas actividades valoráranse positivamente.

O alumnado que non cumpra co 80% da asistencia será avaliado pola modalidade global.

O alumnado que desexe ser avaliado mediante a modalidade global ha de poñerse en contacto coa profesora durante o primeiro mes do cuadrimestre, conforme ao estipulado no artigo 19 do Regulamento sobre a avaliación, a calificación e a calidade da docencia e do proceso de aprendizaxe do estudantado (aprobado no claustro do 18 de abril de 2023).

Bibliografía. Fontes de información
Basic Bibliography
Complementary Bibliography
Bravo-Villasante, C., Historia de la literatura infantil española , 4ª, Doncel, 1983
Cerrillo, P. C., El cancionero popular infantil en educación , Síntesis, 2017
Colomer, T., Introducción a la literatura infantil y juvenil actual , Síntesis, 2010
Díez Borque, J. M., Comentario de textos literarios. Método y práctica , Playor, 1988

García Padrino, J., **Libros y Literatura para niños en la España contemporánea**, Fundación Germán Sánchez Ruipérez/Pirámide, 1992

Garrido Gallardo, M. A. (dir.), **El lenguaje literario: vocabulario crítico**, Síntesis, 2009

Gómez Redondo, F., **El lenguaje literario: teoría y práctica**, Edaf D. L., 1996

Gómez Torrego, L., **Hablar y escribir correctamente**, 4ª, Arco Libros, 2011

Montolio, E. (coord.), **Manual práctico de escritura académica**, Ariel, 2000

Real Academia Española, **Nueva gramática básica de la lengua española**, Espasa, 2017

Real Academia Española, **Ortografía de la lengua española**, Espasa Libros, 2010

Villanueva, D., **El comentario de textos narrativos**, Marenostrum, 2006

www.cervantesvirtual.com,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Comunicación: Lingua española/V51G110V01101

Didáctica da lingua e a literatura infantil/V51G110V01404

Other comments

Horario de titorías: indicarse a comezos do cadrimestre.

IDENTIFYING DATA**Aprendizaxe das ciencias sociais**

Subject	Aprendizaxe das ciencias sociais			
Code	V51G110V01601			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Rúa Fernández, Montserrat			
Lecturers	Rúa Fernández, Montserrat			
E-mail	montserrat.ruafernandez@ceu.es			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	O obxectivo esencial da materia Aprendizaxe das Ciencias Sociais é conseguir que os futuros docentes manexen os conceptos básicos e as ferramentas para transmitir as nocións de espazo e tempo aos alumnos da etapa de Educación Infantil.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.

- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C23 Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C28 Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C30 Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C36 Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
- C37 Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
- C38 Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
- C39 Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.
- C40 Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
- C41 Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
- C44 Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D21 Motivación pola calidade
- D22 Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
	A1	B1	C22	D2
Nova	A2		C28	D3 D13 D21
Coñecer as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes sobre o medio social.	A2 A4	B2 B9	C1 C2 C13 C44	D3 D13 D15 D21
Coñecer as estratexias didácticas para desenvolver as nocións espazo-temporais.	A2 A5	B2 B3	C1 C2 C4 C32 C36	D6 D11 D12 D15
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.	A1 A2 A3	B3 B4 B12	C5 C12 C14 C26 C37 C38 C40	D3 D8 D14 D19

Elaborar propostas didácticas en relación coa aprendizaxe do medio social na Educación Infantil.	A3 A4 B7 B9 B11	B2 B3 C24 C26 C29	C5 C23 C24 C26 C29 C30 C39 C40 C41	D2 D3 D5 D9 D17 D21 D22
Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados.	A3 A4 A5 B12	B2 B4 B11 B12	C5 C6 C23 C24 C26 C29 C40 C41	D2 D3 D5 D9 D16 D17 D22
Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación na aprendizaxe do medio social.	A5	B7 B12	C21 C24 C29 C41	D2 D5 D6 D7 D9 D15 D21 D22

Contidos

Topic	
1. BLOQUE 1. Desenvolvemento de experiencias educativas e materiais didácticos da área	1.1. O coñecemento do medio social e cultural no currículo de Educación Infantil. 1.2 A análise do contexto social e cultural no proxecto educativo de centro 1.3. A programación didáctica e programación de aula enfocada ao estudo da contorna social e cultural na Educación Infantil. 1.4. Liñas de innovación na Aprendizaxe das Ciencias Sociais. Metodoloxías activas. Situacións de aprendizaxe. 1.5 Avaliación.
2. BLOQUE 2. Epistemoloxía e contido da área de Ciencias Sociais	2.1. Concepto e alcance epistemolóxico das Ciencias Sociais. 2.2. As Ciencias Sociais e o seu papel na Educación Infantil.
3. BLOQUE 3. A construción dos conceptos e nocións para o coñecemento do medio social	3.1. Ensino - aprendizaxe do espazo en Educación Infantil. 3.2. Tipoloxías de organización do espazo no período de 0 a 6 anos 3.3. A aprendizaxe do tempo na etapa de Educación Infantil. 3.4. A organización do horario escolar 3.5. Ensinar a pensar historicamente. 3.6. Tratamento didáctico das obras de arte. 3.7. O coñecemento do medio sociocultural e o patrimonio de Galicia na Educación Infantil

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	26	40	66
Traballo tutelado	10	22	32
Traballo tutelado	10	20	30
Traballo tutelado	2	8	10
Eventos científicos	2	2	4
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	6	8

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	- Explicación, por parte da profesora, de cada punto do programa, con apoio bibliográfico e de medios audiovisuais.
Traballo tutelado	- Resolución de exercicios prácticos propostos pola docente ao longo do curso escolar. Potenciácese a súa resolución a través do emprego de metodoloxías cooperativas.
Traballo tutelado	- Realización e exposición dun proxecto de aula grupal seguindo algunha das metodoloxías traballadas durante o cuadrimestre .

Traballo tutelado	-Realización individual de 2 esquemas ou mapas conceptuais de introdución á materia por parte do alumnado.
Eventos científicos	- Asistencia a conferencias de interese para a materia, visitas a museos e/ou bibliotecas.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos da realidade.
Traballo tutelado	Resolución de dúbidas e problemas que poden ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo. Isto realizarase mediante sesións presenciais na aula ou no despacho .
Traballo tutelado	Realización e exposición dun proxecto de aula grupal seguindo algunha das metodoloxías traballadas durante o cuadrimestre . Resolución de dúbidas e problemas que poden ir xurdindo ao realizar os traballos propostos, así como realizar un seguimento máis personalizado das actividades de aprendizaxe. Orientación sobre a presentación dos resultados do traballo. Isto realizarase mediante sesións presenciais na aula ou no despacho .
Traballo tutelado	Realización individual de 2 esquemas ou mapas conceptuais de introdución á materia por parte do alumnado. Resolución de dúbidas e problemas que poden ir xurdindo ao realizar os traballos propostos.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	- Deseño e planificación dunha saída escolar e/ ou período de adaptación.	30	A2 A4	B3 B11	C24 C29 C36 C39	D2 D6 D9 D15
Traballo tutelado	- Realización e exposición dalgún proxecto de aula *grupal seguindo algunha das metodoloxías activas traballadas durante o cuadrimestre .	20	A2 A3 A4	B11	C24 C29 C36 C39 C44	D2 D6 D9
Traballo tutelado	-Resolución de supostos prácticos e/ou mapas mentais relacionados co contido da materia.	10				
Exame de preguntas de desenvolvemento	- Esta proba poderá combinar preguntas tipo test con preguntas de desenvolvemento e de resposta curta. - O alumnado deberá desenvolver, organizar, relacionar e presentar os coñecementos que ten sobre a materia nunha resposta extensa no caso das preguntas de desenvolvemento. - Esta proba avaliará coñecementos e habilidades.	40		B12	C37	D3 D7 D13 D19 D22

Other comments on the Evaluation

- Para aprobar a materia en primeira convocatoria é necesario entregar en prazo e expor debidamente os traballos estipulados e superar as probas obxectivas sobre o contido da materia cunha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos casos. - Considérase alumnado non asistente aquel que non asiste con regularidade ao 80% das clases presenciais; devandito alumnado deberá entregar en prazo os traballos prescritos e superar un exame específico sobre o contido da materia. - Para superar a materia esíxese unha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos apartados suxeitos a avaliación. - A cualificación dos traballos, en caso de ser positiva, terase en conta na convocatoria de xullo, non nas posteriores. - As datas dos exames ordinarios e extraordinarios están dispoñibles na páxina web do centro. - Respectarase rigorosamente a data de entrega dos traballos. Non se recollerá ningún fóra da mesma. - Non se responderán a correos electrónicos durante o período vacacional. - Unha vez que a docente entre na aula, pechado a porta e comezado a explicación da materia, non se poderá entrar na clase. - O alumnado que por motivos laborais non vaia a asistir ás clases deberá porse en contacto coa profesora na primeira quincena de curso. - O alumnado que empregue o teléfono móbil durante o transcurso de calquera clase, teórico-práctica, será expulsado inmediatamente da aula salvo que por motivos pedagóxicos sexa autorizado polo profesorado para a realización dalgún traballo aínda que neste caso priorizarase o uso de computadores ou tabletas. - O alumnado repetidor axustarase ao establecido na guía didáctica vixente neste curso 2023/24.- Nas clases virtuais terá que estar conectada a cámara para que conte a asistencia a clase.

Observacións:

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado participe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha **AVALIACIÓN CONTINUA** na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobo o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do *Estudiantado, aprobado polo Claustro da *UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

ARANDA HERNANDO, Ana M^a, **Didáctica del conocimiento del medio social y cultural en Educación Infantil**, Madrid, Síntesis, 2003

COOPER, H., **Didáctica de la historia en la educación infantil y primaria**, MEC-Ediciones Morata, Madrid,

HERNÁNDEZ CARDONA, F. Xavier, **Didáctica de las ciencias sociales, geografía e historia**, Graò, Barcelona,

PRATS, Joaquín (coord.), **Didáctica de la Geografía y la Historia**, Graò, Barcelona,

RIVERO GRACIA, Mª Pilar (coord.), **Didáctica de las Ciencias Sociales para Educación Infantil**, Mira Editores, Zaragoza,

TREPAT, Cristófol A. y COMES I SOLÉ, Pilar, **El tiempo y el espacio en la didáctica de las ciencias sociales**, Graò, Barcelona,

Complementary Bibliography

ARBONÉS VILLAVARDE, Gloria et al., **Ciencias sociales y educación infantil (3-6 años). Cuando despertó, el mundo estaba allí.**, Barcelona, Graó, 2015

Arufe Giráldez, Víctor, **Situaciones de Aprendizaje**, Educa, 2022

Decreto 150/2022, del 8 de septiembre, **por el que se establece el currículo de educación infantil en la Comunidad Autónoma de Galicia**, Galicia, DOG, 2022

Díaz Tenza, Pablo J., **Situaciones de Aprendizaje. Fundamentos y estrategias para su diseño**, 2023

Jiménez Vaquerizo, E., **Metodologías activas de aprendizaje en el aula: Apuesta por un cambio de paradigma educativo**, España, Aula Magna, 2019

Puig Gutiérrez María y Rodríguez Marín, Fátima, **La enseñanza del entorno en Educación Infantil**, Madrid, Pirámide, 2018

QUINTO BORGHI, Battista, **Los talleres en Educación Infantil. Espacios de crecimiento**, Graò, Barcelona,

Real Decreto 95/2022, de 1 de febrero, **por el que se establece la ordenación y las enseñanzas mínimas de la Educación Infantil**, Galicia, DOG, 2022

TONDA MONLLOR, Emilia M^a, **La Didáctica de las Ciencias Sociales en la formación del profesorado de Educación Infantil**, Universidad de Alicante, Alicante,

Uruñuela, Pedro M., **Metodología del Aprendizaje Servicio**, Madrid, Narcea, 2018

ZABALZA, Miguel Ángel, **Didáctica de la Educación Infantil**, Madrid, Narcea, 2002

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prácticas externas: Practicum/V51G110V01981

Traballo de Fin de Grao/V51G110V01991

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Aprendizaxe da lingua estranxeira: Inglés/V51G110V01501

Xeografía para mestres/V51G110V01907

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Other comments

O alumnado pode asistir ás titorías semanais que se anuncian no taboleiro do departamento e facer as consultas académicas que estime necesarias por correo electrónico en todo momento.

IDENTIFYING DATA**Matemáticas para mestres: Educación infantil**

Subject	Matemáticas para mestres: Educación infantil			
Code	V51G110V01602			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Álvarez Lago, Susana			
Lecturers	Álvarez Lago, Susana			
E-mail	salvarez@ceu.es			
Web				
General description	Na Educación Infantil as matemáticas deben entenderse como unha aprendizaxe primordial onde o neno/a empeza a observar, manipular e reparar nas características do mundo que lle rodea. Por iso, é importante que o mestre/a busque a mellor maneira de favorecer devandita aprendizaxe, coñecendo o proceso de adquisición e como poder traballar na aula, partindo de metodoloxías baseadas na manipulación e a experimentación por parte do alumno/a.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.

C35 Comprender as matemáticas como coñecemento sociocultural.

D1 Capacidade de análise e síntese

D2 Capacidade de organización e planificación

D3 Comunicación oral e escrita

D5 Coñecemento de informática

D6 Capacidade de xestión da información

D7 Resolución de problemas

D8 Toma de decisións

D9 Traballo en equipo

D10 Traballo nun contexto internacional

D11 Habilidades nas relacións interpersoais

D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D15 Aprendizaxe autónoma

D16 Adaptación a novas situacións

D17 Creatividade

D19 Coñecemento doutras culturas e costumes

D20 Iniciativa e espírito emprendedor

D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Adquirir a formación matemática necesaria que permita dominar os conceptos matemáticos básicos que configuran o currículo da Educación Infantil.	A1	B1	C33	D1
	A2	B3	C34	D3
	A3	B5	C35	D5
	A4	B6		D6
	A5	B11		D7
				D8
				D13
				D15
				D16
				D21
Comprender as matemáticas como un coñecemento sociocultural e a súa utilidade.	A1	B1	C33	D1
	A2	B3	C34	D3
	A3	B5	C35	D6
	A4			D7
	A5			D12
				D13
Desenvolver o espírito crítico e investigador e a capacidade de expresión e comunicación en matemáticas.	A1	B1	C33	D1
	A2	B2	C34	D2
	A3	B3	C35	D3
	A4	B4		D5
	A5	B5		D6
		B6		D7
		B7		D8
		B9		D9
		B11		D11
				D12
				D13
			D15	
			D16	
			D17	
			D21	

Capacidade para consultas e traballo documental sobre o currículo e os aspectos xerais da Didáctica da Matemática.

A1 B1 C33 D1
 A2 B2 C34 D2
 A3 B3 C35 D3
 A4 B4 D5
 A5 B6 D6
 B7 D8
 B8 D9
 B9 D10
 B11 D11
 D13
 D15
 D16
 D20
 D21

Desenvolver as competencias de *autoformación e traballo cooperativo.

A1 B1 C33 D1
 A2 B2 C34 D2
 A3 B3 C35 D3
 A4 B4 D6
 A5 B5 D8
 B7 D9
 B9 D11
 B11 D12
 B12 D13
 D15
 D16
 D17
 D20
 D21

Contidos

Topic

1. A área das Matemáticas no currículo da Educación Infantil.

2. Lóxica.

Lóxica elemental.
 Conxuntos. Operacións e propiedades.
 Relacións de equivalencia e relacións de orde. Clasificacións e seriacións.

3. O número.

Caracter cardinal e ordinal do número natural.
 Construción e comprensión do número.
 Adquisición da secuencia numérica. Subitización, conteo.
 Sistema de numeración decimal.
 Operacións con números naturais. Propiedades.
 Conxuntos numéricos.

4. O espazo.

Construción do espazo.
 Historia da Xeometría.
 Conceptos fundamentais de Xeometría.
 Estudo de figuras planas.
 Movementos no plano: simetrías, traslacións e xiros.
 Corpos xeométricos: poliedros e corpos redondos.

5. As magnitudes e a medida.

Magnitude e cantidade de magnitude.
 Medida de magnitude e unidade de medida.
 O sistema métrico decimal.
 Estudo de diferentes magnitudes: lonxitude, peso, capacidade e tempo.
 Dificultades na aprendizaxe das magnitudes.
 Estimación de medidas. Erros.

6. Os contidos matemáticos no currículo da Educación Infantil.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	1	0	1
Lección maxistral	27	45	72
Obradoiro	13	10	23
Resolución de problemas de forma autónoma	4	18	22
Traballo tutelado	8	23	31
Exame de preguntas obxectivas	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Actividades introductorias	Presentación da materia. Recollida de información sobre coñecementos do alumnado.
Lección maxistral	Presentación e explicación dos contidos do temario. Síntese e reflexión sobre os contidos.
Obradoiro	Presentación de exemplos, problemas e actividades con materiais manipulativos que contribúen a mellorar a aprendizaxe matemática.
Resolución de problemas de forma autónoma	Formulación, análise, resolución e debate de actividades e problemas relacionados coa materia que o estudante traballará de maneira individual e autónoma.
Traballo tutelado	Os discentes traballarán en grupo para elaborar un documento sobre un tema concreto dos presentados na materia, acordado previamente coa profesora. Realizarán unha procura bibliográfica sobre o tema, construírán material didáctico que permita visualizar devandito contido e describirán actividades que poidan levar a cabo con ese material.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Os estudantes poderán consultar coa profesora, en horas de tutoría individualizada, as dúbidas tanto teóricas como prácticas que se lle presenten sobre a materia.
Traballo tutelado	Os estudantes poderán consultar coa profesora, en horas de tutoría individualizada, as dúbidas tanto teóricas como prácticas que se lle presenten sobre a materia.
Resolución de problemas de forma autónoma	Os estudantes poderán consultar coa profesora, en horas de tutoría individualizada, as dúbidas tanto teóricas como prácticas que se lle presenten sobre a materia.
Obradoiro	Os estudantes poderán consultar coa profesora, en horas de tutoría individualizada, as dúbidas tanto teóricas como prácticas que se lle presenten sobre a materia.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Obradoiro	Entrega dun caderno de traballo, realizado en grupo, onde se recolla información sobre materiais aplicables nunha aula de Educación Infantil. Asistencia e participación activa en todas aquelas actividades que se propoñan con materiais na aula.	15	A1 A2 A4 A5	B1 B2 B3 B4	C33 C34 C35	D1 D2 D3 D5 D6 D8 D9 D11 D12 D13 D16 D17 D20 D21
Resolución de problemas de forma autónoma	Presentación de actividades e problemas resoltos traballados de maneira individual. Valorarase o razoamento realizado no proceso de resolución, así como a presentación e a boa expresión matemática.	15	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B11	C33 C34 C35	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D13 D15 D17 D20 D21

Traballo tutelado	Presentación dun documento elaborado baixo as directrices da profesora, onde se valorará: - presentación e boa expresión matemática, - construción de material didáctico, - creatividade nas actividades descritas, - conclusións, - exposición oral.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B11	C33 C34 C35	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D13 D15 D16 D17 D20 D21
Exame de preguntas obxectivas	Exame (proba individual escrita) da materia. Cada unha das cuestións propostas terá diferente peso segundo o seu grao de dificultade e amplitude. #Valorar: - a corrección nos razoamentos, - a boa expresión en matemáticas e, en xeral, na lingua.	40	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B6	C33 C34 C35	D1 D2 D3 D6 D8 D13 D15 D16 D17 D20 D21

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha **AVALIACIÓN CONTINUA** na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. Para iso, é necesaria a asistencia continuada ás clases, por encima do 80% das sesións programadas.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior, sempre que se obteña a cualificación de aprobado en cada unha delas (nota mínima de 5 sobre 10).

Aqueles estudantes que non superen a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e/ou os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

As datas e horarios das probas de avaliación de ambas as convocatorias correspóndense coas marcadas no calendario de probas de avaliación do curso 2023-24 e que poden ser consultadas en <https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/>

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado que se descubra ao longo do curso, penalizará por igual, tanto aos estudantes que copian como aos copiados, e non se admitirá ningunha entrega fose do prazo establecido. En ambos os casos, dita penalización implicará un 0 na súa cualificación.

Os correos electrónicos serán atendidos sempre que presenten a razón do mesmo en Asunto, así como unha correcta redacción.

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo dos estudantes na materia polo que poden sufrir lixeiras modificacións.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Alsina i Pastells, A., **Cómo desarrollar el pensamiento matemático de 0 a 6 años**, Octaedro-Eumo, 2006

Alsina i Pastells, A., **Educación Matemática en Contexto: de 3 a 6 años**, Horsori, 2011

Chamorro, Mª C. (coord.), **Didáctica de las Matemáticas para Educación Infantil**, Pearson Educación, 2005

Fernández Bravo, J.A., **Didáctica de la matemática en la educación infantil**, Grupo Mayeútica- Educación, 2006

Muñoz-Catalán, M. C., Carrillo Yáñez, J. (eds.), **Didáctica de las matemáticas para maestros de Educación Infantil**, Paraninfo, 2018

Complementary Bibliography

Berdonneau, C., **Matemáticas activas (2-6 años)**, Graó, 2008

Bermejo, V. (coord.), **Cómo enseñar matemáticas para aprender mejor**, CCS, 2004

Canals, Mª Antonia, **Lógica a todas las edades**, Octaedro, 2009

Canals, Mª Antonia, **Primeros números y primeras operaciones**, Octaedro, 2021

Canals, Mª Antonia, **Medidas y geometría**, Octaedro, 2016

Gómez Chacón, I. M^a, **Matemática Emocional. Los afectos en el aprendizaje matemático**, Narcea, 2000

Planas, N., Alsina, A. (coords.), **Educación matemática y buenas prácticas. Infantil, primaria, secundaria y educación superior**, Graó, 2009

Recomendaciones

IDENTIFYING DATA**Coñecemento do medio natural**

Subject	Coñecemento do medio natural			
Code	V51G110V01901			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Sánchez Santiago, Mónica Carmen			
Lecturers	Sánchez Santiago, Mónica Carmen			
E-mail	monica.sanchezsantiago@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	A materia traballa os fundamentos científicos e tecnolóxicos do currículo de Educación Infantil, sobre todo o relacionado con coñecemento do contorno. Promove o entendemento do medio natural desde un punto de vista sistémico desenvolvendo unha actitude positiva cara ao medio.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C33	Coñecer os fundamentos científicos, matemáticos e tecnolóxicos do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes .
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade

D18 Lideranza

D19 Coñecemento doutras culturas e costumes

D20 Iniciativa e espírito emprendedor

D21 Motivación pola calidade

D22 Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Coñecer os fundamentos didácticos e pedagóxicos do currículo desta etapa, particularmente da área de coñecemento do medio natural, social e cultural.	B1	C33	D1
	B2		D2
	B3		D3
	B4		D5
	B5		D8
	B7		D9
	B8		D17
	B9		D18
	B10		D21
	B11		
	B12		
	Familiarizarse cos conceptos de desenvolvemento sostible e cos aspectos relacionados coa biodiversidade e as interaccións entre a xeosfera e a biosfera. Saber analizar as súas consecuencias a escala espacial e temporal.	B1	C33
B11		C36	D2
B12		C40	D3
			D5
			D6
			D7
			D8
			D9
			D13
			D16
			D17
			D19
Fomentar o interese do profesorado polo medio natural e a súa intervención, afondar nos seus coñecementos e fomentar o interese polo medio natural na primeira infancia. Resaltando a noción de beleza existente no medio natural como valor estético.	B4	C40	D1
	B9		D2
	B12		D3
			D6
			D7
			D8
			D9
			D13
			D14
			D15
			D16
			D20
Identificar feitos, leis, modelos e teorías das ciencias experimentais, interpretando informacións científicas para a comprensión do medio.	B1	C33	D1
		C36	D2
		C40	D3
			D6
			D7
			D8
			D9
			D13
			D14

Desenvolver habilidades de autoinformación e traballo cooperativo.

B2 C33 D1
 B5 C36 D2
 B7 C40 D3
 B11 D5
 B12 D6
 D7
 D8
 D9
 D11
 D13
 D14
 D15
 D16
 D17
 D18
 D20
 D21
 D22

Contidos

Topic	
1. Introducción ao coñecemento do medio natural.	Enfoque sistémico e interdisciplinario dos estudos do medio natural: A paisaxe como punto de partida. A aprendizaxe do coñecemento científico.
2. Principios de ecoloxía	Visión dinámica dos cambios acontecidos no espazo e no tempo nos ecosistemas. Biosfera e as súas interaccións: Os seres vivos. Modelo de ser vivo e a súa relación co medio. Evolución e biodiversidade. Geosfera e as súas interaccións: O planeta no Universo. Situación, movementos e efectos terrestres. Minerais e rocas. A estrutura da Terra e os procesos xeolóxicos. O chan como exemplo de interfase entre os sistemas terrestres
3. As capas fluídas da terra	Atmosfera e hidrosfera. O aire. A estrutura da atmosfera. O clima e o tempo. O cambio climático. A auga.
4. Desenvolvemento sustentable	Medio e desenvolvemento sustentable. Datos do pasado e do presente. Algunhas contradicións do mundo actual. Proxeccións de futuro e repercusións para a humanidade.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	25.5	35	60.5
Traballo tutelado	15	28	43
Estudo de casos	2.5	15	17.5
Resolución de problemas de forma autónoma	2.5	9	11.5
Debate	1	2	3
Traballo	1.5	6	7.5
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	4	4
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2
Observación sistemática	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición do profesor sobre ámbitos temáticos dos contidos da materia.
Traballo tutelado	O alumno, individualmente ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou elabora seminarios, investigacións, informes, redaccións, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Estudo de casos	Traballo dirixido polo profesor consistente en actividades grupais que favorecerán a capacidade de observación e análise.

Resolución de problemas de forma autónoma	Actividade autónoma do alumno Exercicios que se propoñen na aula e que o alumno realiza de forma autónoma apoiado en ferramentas informáticas
Debate	Formulación de ideas sobre temas de actualidade coa súa consecuente análise e debate razoado

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Atender as necesidades e consultas do alumnado en equipo cooperativo relacionadas coas temáticas relacionadas coa materia, proporcionándolle orientación, apoio e motivación no proceso de aprendizaxe. Desenvolverase presencialmente na aula.
Resolución de problemas de forma autónoma	Realizase unha atención personalizada segundo as necesidades durante o desenvolvemento da actividade, proporcionándolle orientación, apoio e motivación na resolución das tarefas. Nas tutorías individuais ou grupais dentro da propia aula ou no momento sinalado para tal fin. Esta atención personalizada tamén é posible mediante ferramentas informáticas.
Estudo de casos	Individualmente ou en pequeno grupo atender as necesidades e consultas do alumnado relacionadas con este aspecto.
Traballo tutelado	A atención personalizada terá lugar segundo necesidades durante o desenvolvemento da actividade. En tutorías individuais ou en grupo dentro da propia aula ou no horario destinado para este fin. Tamén é posible esta atención personalizada utilizando ferramentas informáticas
Debate	Atención en equipos cooperativos na aula e individualmente.
Tests	Description
Traballo	Atención en equipos cooperativos na aula e individualmente.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Atender ao alumnado en pequeno grupo ou grupo cooperativo na aula proporcionándolle orientación, apoio e motivación na resolución de problemas e realización de tarefas.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results	
Traballo tutelado	A avaliación dividirase en tres apartados: avaliación técnica, valoración dos contidos e da exposición oral. Na avaliación técnica cualificarase o desenvolvemento da presentación desde aspectos puramente informáticos. Nos contidos terase en conta: a súa relevancia e a súa adecuación á temática da materia si o texto presenta corrección gramatical e ortográfica e si emprégase un nivel de linguaxe culta e un rexistro formal. Na presentación oral valorarase si utilízanse expresións e vocabulario adecuado; si son capaces de expresar as ideas cunha linguaxe propia sen necesidade de ler literalmente as diapositivas da presentación, etc.	30	B2 B5 B7 B8 B10 B11 B12	D5 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución na aula de preguntas de resposta curta sobre os contidos da materia.	20	B1	C33 D1 C36 D2 C40 D3 D6 D7
Exame de preguntas obxectivas	Proba de resposta curta sobre os contidos da materia	30	B1	C33 D1 C36 D2 C40 D3 D6 D7

Observación sistemática	Avaliación continua a través do seguimento do alumno	20	B1	C33	D1
			B2	C36	D2
			B5	C40	D3
			B7		D5
			B8		D6
			B10		D7
			B11		D8
			B12		D9
					D11
					D13
					D14
					D15
					D16
					D17
					D18
					D19
					D20
					D21
					D22

Other comments on the Evaluation

Os documentos e arquivos dos traballos e tarefas do curso serán organizados, en prazo e segundo os prazos previstos, por cada alumno no seu respectivo espazo persoal na plataforma virtual Intranet, en formato PDF ou ben, remitiranse por correo electrónico ao profesor .

Ao longo do cuadrimestre realizarase unha avaliación continua do alumnado na que se valorará a súa participación activa nas clases.

O sistema de avaliación pretende que o alumnado participe no seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das diferentes cualificacións obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, segundo se estipula no cadro anterior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame por separado. Mentres non se supere o exame, non se sumarán as cualificacións dos traballos supervisados e dos traballos de clase. Aqueles alumnos que non superen a materia en primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e deberán presentarse de novo ao exame e aos traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumno, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023. E será a túa responsabilidade coñecer os traballos e actividades desenvolvidas na clase.

No caso de aceptar voluntariamente a avaliación global, o alumno disporá dun mes desde o inicio das clases, para poder facelo.

A asistencia só contará se se fai con aproveitamento.

Calquera traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será calificado con 0.

As datas de entrega serán fixadas. Considerarase falta grave a non asistencia do alumno á data, previamente acordada, para a exposición/s do/s traballo/s, non podendo aprobarse a materia sen telo realizado.

Os alumnos que non acaden o aprobado no curso poderán realizar a segunda convocatoria (xullo), neste caso deberán presentar os traballos realizados durante o cuadrimestre, se non o entregaron, e realizar o exame.

As datas dos exames publicaranse na web: <http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>. Non serán modificados e se a modificación fose aprobada pola xunta do centro, previa solicitude formal e escrita, o exame a realizar será oral.

Ante a fundada sospeita de prácticas pouco éticas durante a realización da(s) proba(s) escrita(s), o exame será retirado e iso suporá o suspenso do alumno.

O contacto co profesor realizarase a través do correo electrónico do CEU e mantendo sempre as normas de cortesía e coidado da lingua empregada.

A actitude do alumno na clase debe ser correcta, tanto na actitude como na vestimenta. en caso de non observalo, non terán dereito a asistir a clase.

Observacións:

Estes criterios de avaliación son unha declaración de intencións sobre o traballo do alumnado na materia; Polo tanto, poderán sufrir leves modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Abella, R.; Alcázar, V.; Balaguer, L., **Hacemos ciencia en la escuela. Experiencias y descubrimientos**, Graó, 2009

Caamaño, A., **Didáctica de la física y la química**, Graó, 2011

Vega, S., **Ciencia 3-6. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2012

Vega, S., **Ciencia 0-3. Laboratorios de ciencias en la escuela infantil**, Graó, 2010

Ramiro, E., **La maleta de la ciencia**, Graó, 2010

Chard, S.; Kogan, Y.; Castillo, C., **El aprendizaje por proyectos en educación infantil y primaria**, Morata, 2019

Mérida, R.; Torres-Porras, J.; Alcántara, J., **Didáctica de las ciencias experimentales en educación infantil**, Síntesis, 2017

Complementary Bibliography

Arias, A., **O traballo por proxectos en infantil, primaria e secundaria**, Consellería de Educación e O.U. Xunta de Galicia, 2009

Domínguez, G., **Proyectos de trabajo : una escuela diferente**, La Muralla, 2013

Bravo, M. P., **Los proyectos de trabajo : tejiendo sueños, construyendo vida en la escuela infantil**, Pirámide, 2016

Quinto, B., **Los talleres en educación infantil. Espacios de crecimiento**, Graó, 2009

Englehart, D., Mitchell, Albers-Biddle, J., Jennings-Towle, K. y Forestieri, M, **Juegos STEM en los Rincones de Aprendizaje**

Integrando la investigación de los más pequeños, Narcea, 2020

Brugarolas Criach, I.; Cantons Palmitjavila, J., **Ciencia en la primera infancia. 49 + 1 propuestas de libre elección**, Grao, 2019

Moreno, R., **Experimentos para todas las edades**, RIALP, 2017

Pontalti, B., **Taller de mapas conceptuales y mentales Para aprender a pensar y organizar las ideas**, Narcea, 2018

Freeman et al., **Fundamentos de biología**, 5, Pearson, 2014

Epstein A., **La cuestión moral de los combustibles fósiles**, Deusto, 2021

Ayllón J.R., **Orígenes**, Almuzara, 2022

García A., **La energía nuclear salvará el mundo**, Planeta, 2020

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Aprendizaxe das ciencias da natureza/V51G110V01403

IDENTIFYING DATA**Ética e deontoloxía profesional**

Subject	Ética e deontoloxía profesional			
Code	V51G110V01902			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Pascual Garófano, Javier			
Lecturers	Pascual Garófano, Javier			
E-mail	javier.pascual@vgo.auren.es			
Web	http://uvigo			
General description	A materia ten por obxectivo desenvolver as competencias necesarias para un exercicio reflexivo da práctica profesional. Incide fundamentalmente no exercicio do xuízo crítico, na capacidade argumentativa nun contexto de razón pública así como na comprensión das responsabilidades parellas á función docente e das institucións educativas dentro da sociedade.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promove-la nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C10	Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D14 Compromiso ético

D15 Aprendizaxe autónoma

D16 Adaptación a novas situacións

D17 Creatividade

D19 Coñecemento doutras culturas e costumes

D20 Iniciativa e espírito emprendedor

D22 Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais.	A2	B8 B10	C8 C10 C13 C23	D1 D2 D9 D12 D15
2.- Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática	A3	B9 B12	C10	D12 D13 D15
3.- Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e interxeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social, desenvolvemento sostible.	A3	B8 B11 B12	C23 C29	D1 D2 D13 D15 D17
4.- Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico	A3	B4 B5 B8 B11	C23 C29	D7 D14 D15 D19
5.- Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos.				D8 D15 D17
6.- Capacidade de analizar e sistematizar a información, e administrar e ser responsable do seu propio traballo.	A2	B9	C13	D1 D2 D3 D6 D14
7.- Capacidade para investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual.		B8 B10 B11 B12	C23	D1 D2 D3 D6 D14
8.- Saber distinguir moral e ética. Coñecer os rasgos formais do discurso ético. Coñecer os desafíos máis destacados plantexados á ética como proposta universalizable e as principais metodoloxías seguidas na resolución das controversias morais. Coñecer as claves para entender e valorar as principais teorías éticas normativas, as dificultades de xustificación de determinados principios morais, así como as claves para entender e valorar destacadas propostas éticas de resolución de conflitos morais que preocupan a sociedade do noso tempo.	A1 A2 A3	B12	C23	D1 D6 D14
9.- Capacidade para recoñecer e analizar criticamente argumentos éticos de nivel básico para recoñecer as cuestións esenciais que subxacen ás controversias morais que persisten nas nosas sociedades.				D6 D14 D16
10.- Capacidade de afrontar autonomamente os problemas que suscitan as teorías éticas e considerarlos un reto a súa propia forma de pensar.				D7 D15 D16 D17 D20
11.- Capacidade de recoñecer a relevancia e a utilidade social da ética e de recoñecer as constantes implicacións éticas que ten a práctica educativa e tomar conciencia das mesmas.				D15 D22
12.- Capacidade de consolidar unha identidade docente ética comprometida coa súa responsabilidade social no contexto educativo				D7 D9 D14 D15 D16 D22

13.- Habilidade para xestionar e resolver conflitos, dilemas e problemas éticos vinculados coa tarefa educativa.	D7 D8 D9 D13 D15 D22
14.- Contribuir á reflexión sobre a autonomía profesional do mestre.	D14 D15
15.- Contribuir á promoción das mellores prácticas da profesión educativa.	D15 D22

Contidos

Topic	
1. Introducción: a formación moral e o ámbito educativo.	1. Introducción ás teorías do desenvolvemento moral. 2. Modelos de educación moral.
2. *Ética e moral: aproximación conceptual.	3. A moral: bases *socioantropológicas da moral. 4. A Ética: teorías e problemas de *fundamentación. 5. A Ética e os seus límites. 6. *Deontologismo *vs *Teleologismo. Teorías éticas contemporáneas. 7. Éticas Aplicadas: principios morais e casos prácticos.
3. *Ética, educación e Dereitos humanos.	9. Ética da diferenza. 10. Ética e democracia. 11. A xustiza: ética, cidadanía e desenvolvemento.
4. Ética e *deontoloxía profesional.	12. *Deontoloxía profesional e ámbito educativo. 13. Transformacións socioculturais e formación ético-moral: actitudes fronte a fenómenos como a *discriminación, educación e xénero, etc.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	15	30	45
Foros de discusión	9	0	9
Estudo de casos	8	6	14
Lección maxistral	16	44	60
Traballo	2	6	8
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	8	10

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	A dinámica de seminario implica a coa-responsabilidade na presentación de lecturas especialmente escollidas para suscitar a reflexión sobre problemas específicos e as achegas de cuestións e contribucións que evidencien un grao de comprensión da materia e dos problemas correspondentes.
Foros de discusión	Posta en común e deliberación ao redor de cuestións relativas á materia. Na maior parte destes casos, a posta en común presupón o traballo individual previo sobre as cuestións a examinar.
Estudo de casos	Análise e razoamento de casos prácticos e *dilemas de ética profesional en contextos educativos.
Lección maxistral	Desenvolvemento por parte do profesor dos principais conceptos e contidos do temario, apoiado polas lecturas sinaladas e en interlocución coa clase.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Seminario	A preparación e desenvolvemento dos seminarios será orientada e titorizada polo profesor. A hora de *tutoría serán os venres de 10 a 11
Foros de discusión	Os foros de discusión será unha das actividades de prácticas e serán preparados e dirixidos polo profesor
Tests	Description
Traballo	Pactarase individualmente con cada alumno, dentro dunhas marxes .

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Seminario	Participación activa na aula	20	A1 A2 A3	B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12	C8 C10 C13 C23 C29	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20 D22
Traballo	Avaliación continua a través dos traballos realizados.	40	A1 A2 A3	B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12	C8 C10 C13 C23 C29	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20 D22
Exame de preguntas de desenvolvemento	Trátase dunha proba final ou exame que terá lugar o 30 de maio ás 4 e o 14 de xullo ás 4	40	A1 A2 A3	B4 B5 B8 B9 B10 B11 B12	C8 C10 C13 C23 C29	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D19 D20 D22

Other comments on the Evaluation

- O alumnado presencial e o non presencial ten que alcanzar o 50% en cada unha das probas para superar a materia.- Segunda convocatoria: de non ter superada algunha das probas ou actividades obxecto de avaliación, poderán recuperarse na convocatoria de xullo.- Alumnado non presencial: o alumnado que non poida asistir á clase regularmente, non poda seguir a avaliación continuada nin asistir á *tutorización dos traballos, realizará as seguintes probas: unha proba de contidos teóricos, un traballo individual a determinar polo profesor (50%).- Para aprobar é preciso alcanzar o 50% en cada unha das probas.- As cualificacións dos Traballos Tutelados, Presentacións e Estudos de casos manteranse ata que o alumno/supérea o exame da materia.- De no superar a materia na primeira convocatoria, as competencias adquiridas serán avaliadas na convocatoria de xullo.- As datas oficiais do exame poderán consultarse na páxina web do centro.&*nbsp;

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

GUTTMAN, A., **La educación democrática**, Paidós,

KOHLBERG, L., **ún Lawrence Kohlberg**, Gedisa,

LIPMAN, M., **Pensamiento complejo y educación**, La Torre,

NUSSBAUM, M. C., **Sin fines de lucro**, Katz,

RANCIERE, J., **El maestro ignorante**, Laertes,

ROEMER, J., **Variantes de la Igualdad de Oportunidades**, FRACTAL, 2000

Complementary Bibliography

APPIAH, K. A., **Experimentos de ética**, Katz, 1010

AA. VV., **Dialogar y Transformar. Pedagogía crítica del S. XXI.**, Graó,

BEETHAM, D. y BOYLE, K., **Cuestiones sobre la democracia.**, Catarata, 1995

CEREZO, P (ed.), **Democracia y Virtudes Cívicas.**, Biblioteca Nueva, 2005

CLAVES DE RAZÓN PRÁCTICA, **Mañana, la educación. Qué podemos esperar, que debemos exigir. (num. especial)**, 2012

CONILL, J. □CROCKER, D., **Republicanismo y Educación Cívica. ¿Más allá del Liberalismo?**, Comares, 2003

DAHL, R., **La Democracia. Una guía para ciudadanos**, Taurus, 1999

GUTMANN, A., **La educación democrática: una teoría política de la educación.**, Paidós, 1995

HOFFMAN, M., **Desarrollo moral y empatía**, Idea Books, 2002

HUIZINGA, J., **Homo Ludens**, Alianza, 2010

LIPMAN, M., **Thinking in education.**, Cambridge University Press, 2003

LIPMAN, M., **Decidiendo qué hacemos. Manual del Profesor para acompañar a Nous.**, La Torre, 2004

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Obradoiro de creatividade artística**

Subject	Obradoiro de creatividade artística			
Code	V51G110V01906			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Holgado Pena, José Luís			
Lecturers	Holgado Pena, José Luís			
E-mail	holgado@ceu.es			
Web				
General description	Aproximación ao concepto de creatividade desde un enfoque teórico-práctico.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no periodo 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuir á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C53	Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C55	Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
C56	Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
C59	Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
D1	Capacidade de análise e síntese
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D13	Razoamento crítico
D17	Creatividade
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Comprender os principios que contribúen á formación histórica, cultural, artística e social do concepto de creatividade.	C62	D1	D13 D17
Adquirir conceptos, teorías e argumentos que nos permitan comprender a creación artística.	C62	D1	D13
Adquirir recursos técnicos e pedagóxicos da creación artística.	B7	C53 C55 C56	D13 D17 D21
Abordar, coñecer e entender as nocións de creatividade e a súa relación coas tendencias pedagóxicas de educación artística.	B1	C1	D1 D7 D13
Contribuír a consolidar habilidades e destrezas para a aprendizaxe autónoma, creativo e corporativo.		C23 C29 C53 C59	D7 D8

Contidos

Topic

A investigación e a creatividade orientadas á educación infantil.	A importancia da creatividade no desenvolvemento do neno.
A creatividade como mellora da intelixencia persoal e como estímulo do progreso da sociedade.	Creatividade e intelixencia: as intelixencias múltiples. Creatividade e resolución de problemas.
Metodoloxías para xerar obras creativas, orixinais e estéticas.	Recursos específicos para o desenvolvemento da creatividade na aula: a literatura / o xogo.
Incorporación didáctica das tecnoloxías da información e comunicación para facilitar a innovación e a creatividade.	Os videoxogos e outros recursos lúdicos dixitais.
Desenvolvemento de mecanismos de produción de ideas, conceptos e descubrimentos novos, orixinais e útiles.	Técnicas para estimular a creatividade.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2.5	0	2.5
Traballo tutelado	11	30	41
Seminario	4	0	4
Presentación	4	8	12
Obradoiro	10	10	20
Prácticas con apoio das TIC	0	9.5	9.5
Lección maxistral	10	10	20
Traballo tutelado	11	30	41

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Preséntase a materia: contidos a desenvolver e traballos a realizar, ademais do sistema de avaliación.
Traballo tutelado	Traballos encamiñados a mostrar a creatividade.
Seminario	Asesoramento para o desenvolvemento das diferentes actividades que se propoñen, resolución de dúbidas e avaliación do proceso de aprendizaxe.
Presentación	Exposición oral dos traballos tutelados.
Obradoiro	Exercicios para a adquisición dos coñecementos e habilidades que se requiren no desenvolvemento dos traballos.
Prácticas con apoio das TIC	Aplicación das novas tecnoloxías para o desenvolvemento das distintas actividades da materia.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos da materia.
Traballo tutelado	(*)Trabajos encaminados a mostrar la creatividad.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumnado recibirá a orientación do profesor durante a realización dos traballos en sesións prácticas.
Seminario	As actividades realizadas serán comentadas na aula para ofrecer ao alumnado a oportunidade de expor preguntas ou outras cuestións.
Traballo tutelado	

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	Traballos encamiñados a mostrar a creatividade artística en distintos ámbitos expresivos. Estes traballos posibilitarán o seguimento da evolución do alumnado.	40	C62 D1 D7 D8 D13 D17 D21
Obradoiro	Tarefas introductorias para a adquisición de coñecementos básicos no desenvolvemento da materia.	20	C29 D7 C53 D17 C55 D21 C56

Traballo tutelado	Traballos encamiñados a mostrar a creatividade artística en distintos ámbitos expresivos. Estes traballos posibilitarán o seguimento da evolución do alumnado.	40	C62	D1 D7 D8 D13 D17 D21
-------------------	--	----	-----	-------------------------------------

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para superar a materia será necesario alcanzar o 50% da cualificación en todos os apartados de avaliación (tambén en cada unha das partes do exame). Non cumprir este requisito implica ter que recuperar a parte correspondente na convocatoria de xullo. En convocatorias posteriores se tendrá que recuperar toda a materia. A data de exámenes pode consultarse no calendario oficial de exámenes dispoñible na páxina web e na secretaría do centro.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Como criterios de avaliación considerarásese a corrección na realización dos traballos, a súa claridade explicativa, a estruturación e sistematización dos mesmos, a corrección ortográfica, a orixinalidade e creatividade, a capacidade crítica e autocrítica, a incorporación de bibliografía, a organización e estruturación da información, a adecuación ao contexto, a justificación dos aspectos pedagóxicos dos recursos diseados, a implicación do alumnado na realización e desenvolvemento das actividades prácticas, a claridade expositiva, a estruturación de ideas e o espírito crítico na presentación dos contidos

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Andersen, H. C., **Cuentos completos**, Cátedra, 2005

Cassany, D., **Taller de textos: leer, escribir y comentar en el aula.**, Paidós, 2006

Cassany, D., **La cocina de la escritura**, Anagrama, 2011

Dahl, R., **Cuentos en verso para niños perversos.**, Alfaguara, 2009

Grimm, J., **Cuentos**, Cátedra, 1986

Huertas Gómez, R., **Poesía popular infantil y creatividad.**, CCS, 2007

Perrault, C., **Cuentos de antaño.**, Anaya, 1991

Rodari, G., **Gramática de la fantasía: introducción al arte de inventar historias**, Hogar del Libro, 1985

Rodari, G., **Ejercicios de fantasía**, Alinea Internacional, 1987

Rodari, G., **Cuentos para jugar**, Alfaguara, 1994

Wölfel, U., **28 historias para reírse.**, Kalandraka, 2006

www.cervantesvirtual.com,

Lavilla, Pepa, **Taller de cuentacuentos: guía para ser un buen narrador de cuentos infantiles**, Alba, 2012

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Didáctica da expresión plástica e visual/V51G110V01502

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Novas tecnoloxías aplicadas á educación infantil/V51G110V01103

Xogo na educación infantil/V51G110V01912

Other comments

IDENTIFYING DATA**Xeografía para mestres**

Subject	Xeografía para mestres			
Code	V51G110V01907			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Rúa Fernández, Montserrat			
Lecturers	Rúa Fernández, Montserrat			
E-mail	montserrat.ruafernandez@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	O obxectivo principal da materia Xeografía para mestres é conseguir que o alumnado adquira os coñecementos necesarios para coñecer e comprender os fenómenos xeográficos físicos e humanos, os seus interrelacións e a súa proxección na docencia. Preténdese así mesmo o desenvolvemento das capacidades de análises e sínteses e do razoamento espacial fundado nas diversas causas dos procesos xeográficos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C34	Coñecer estratexias didácticas para desenvolver representacións numéricas e nocións espaciais, geométricas e de desenvolvemento lóxico.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C39	Elaborar propostas didácticas en relación coa interacción ciencia, técnica, sociedade e desenvolvemento sostenible.
C40	Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
C41	Fomentar experiencias de iniciación ás tecnoloxías da información e a comunicación.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.

D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D17	Creatividade
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
	A1	B1	C24	D1 D2 D3 D13 D14 D21 D22
1. Adquirir coñecementos e comprensión dun área relevante do currículo da Educación Infantil	A1	B1	C24	D1 D2 D3 D13 D14 D21 D22
2. Adquirir os coñecementos e a comprensión para diseñar e xustificar programacións docentes	A2	B1 B11	C13 C36 C40	D1 D2 D3 D8 D9 D17
3. Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía ao estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico.	A1 A4 A5	B11	C13 C24 C36 C40 C41 C44	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D13 D22
4. Elaborar e avaliar recursos para o ensino e aprendizaxe xeográficos.	A2 A4	B2 B3 B11	C13 C36 C39 C40	D1 D2 D3 D5 D6 D17 D21
5. Desenvolver e avaliar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes.	A2 A4	B7 B11	C29 C36 C40	D2 D3 D5 D8 D9 D17
6. Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico.	A3	B5 B11	C13 C44	D1 D2 D3 D6 D17
7. Manexo dos Tics de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Infantil.	A2 A4	B7	C34 C41	D5 D6 D9 D15 D17

8. Ampliar a formación cultural.

A1 B4 C13 D1
 A2 B11 C36 D3
 A3 B12 C37 D12
 A4 C40 D13
 D14
 D19
 D22

Contidos

Topic	
BLOQUE 1: Situación e representación espacial.	1.1. Estrutura e forma da Terra . 1.2. Os movementos da Terra e as súas repercusións xeográficas. 1.3. A necesidade de saber ler e interpretar mapas.
BLOQUE 2: As consecuencias xeográficas dos procesos naturais.	2.1. O sistema natural e os seus compoñentes. Accidentes xeográficos. 2.2. Fundamentos xeográficos da diversidade das paisaxes naturais. 2.3. O clima.
BLOQUE 3: As consecuencias xeográficas da acción humana.	3.1. Cantos somos e como nos distribuímos? 3.2. Modelos de organización territorial. 3.3. O sistema global.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	6	28	34
Traballo tutelado	10	38	48
Lección maxistral	22	40	62
Exame de preguntas de desenvolvemento	6	0	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Traballo tutelado	Realización en grupo dun traballo de investigación proposto sobre un espazo xeográfico galego, tendo en conta para a súa elaboración a aplicación dos contidos da materia traballados en clase.
Traballo tutelado	Realización tanto en grupo como a nivel individual de tarefas propostas en relación cos contidos.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia, con respaldo de material audiovisual e exemplos prácticos.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de tutorías individuais e/ou en grupo : sesións con pequenos grupos dentro da aula, para procurar o asesoramento do alumnado nos traballos principais.
Traballo tutelado	Realización tanto en grupo como a nivel individual de tarefas propostas en relación cos contidos explicados na aula. A atención personalizada ao alumnado farase fundamentalmente a través de tutorías individuais e/ou en grupo: sesións con pequenos grupos dentro da aula, para procurar o asesoramento do alumnado nos traballos principais.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Traballo tutelado	- O traballo consistirá nunha investigación exhaustiva sobre unha contorna xeográfica de Galicia que haberá que presentar por escrito e expor na aula. - Os resultados da aprendizaxe esperados son: - Coñecer e aplicar os métodos e técnicas propios da Xeografía no estudo e análise espacial e dominar o vocabulario xeográfico básico. - Manexo das Tic de forma adecuada ás necesidades e niveis da Educación Infantil.	35	A1 B11 C29 D1 A3 C36 D2 A4 C41 D3 D6 D9 D13

Traballo tutelado	- Traballos realizados na aula acorde coas pautas propostas pola docente e exposición dos mesmos.	25	A1 A3 A4	B11	C29 C36 C41	D1 D2 D3 D6 D7 D9 D13 D17
Exame de preguntas de desenvolvemento	- Poderase combinar preguntas de desenvolvemento con preguntas de resposta curta ou tipo test.	40	A1 A3 A4	B11		D1 D3 D14

Other comments on the Evaluation

- Para acollerse a avaliación continua será obrigatorio asistir como mínimo ao 80% das sesións presenciais . O alumnado que non alcance devandito mínimo terá que facer un exame especial, final, que englobe o temario da materia, ademais de facer os traballos sinalados pola docente. - É necesario obter a calificación de aprobado (5 sobre 10) en todos os puntos suxeitos a avaliación. Na calificación final se terá en conta a actitude do alumnado nas clases e a capacidade de transmisión de ideas e coñecementos. - Para superar a materia esíxese unha nota mínima de 5 sobre 10 en cada un dos apartados suxeitos a avaliación. - A data do exame figura na páxina web e nos taboleiros do centro. - Nas clases virtuais será obrigatorio ter conectada a cámara para que conte a asistencia.

Observacións:

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais procurárase unha **AVALIACIÓN CONTINUA** na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final. A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do *Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Aguilera Arilla, Mª José et al., **Geografía General I: Geografía Física**, UNED, Madrid,
Aldrey Vázquez, José Antonio, **Breve Xeografía de Galicia**, Vigo, A Nosa Terra,
Fernández Fernández, Antonio et al., **Geografía**, Editorial Universitaria Ramón Areces, Madrid,
Pazo Labrador, Alberto José, **Nocións básicas de Xeografía Física para mestres. As consecuencias xeográficas dos procesos naturais**, Vigo, Servizo de Publicacións da Universidade,
Piñeira Mantiñán, Mª José y Santos Solla, José Manuel, **Geografía de Galicia**, Vigo, Edicións Xerais,
Zárate Martín, Manuel Antonio, **Geografía Humana: sociedade, economía y territorio**, Madrid, Centro de Estudos Ramón Areces,

Complementary Bibliography

Cuadrat, José M^a y Pita, Mª Fernanda, **Climatología**, Madrid, Cátedra,
Franco Aliaga, Tomás, **Geografía de España (Física, Humana y Económica)**, Madrid, Proyectos Córdon,
Puig Gutiérrez, María y Rodríguez- Marin, Fátima, **La enseñanza del entorno en Educación Infantil**, Madrid, Pirámide Ediciones,
Prats, Joaquín (coord.), **Didáctica de la Geografía y la Historia**, Barcelona, Graó,
Rivero Gracia, Mª Pilar (coord.), **Didáctica de las Ciencias Sociales para Educación Infantil**, Zaragoza, Mira Editores,
Strahler, Arthur N., **Geografía Física**, Barcelona, Omega,
Vancleave, Janice, **Geografía para niños y jóvenes**, Madrid, Limusa,

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Coñecemento do medio natural/V51G110V01901

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Aprendizaxe das ciencias sociais/V51G110V01601

Subjects that it is recommended to have taken before

Aprendizaxe das ciencias da natureza/V51G110V01403

Other comments

A comprensión do espazo e o tempo é fundamental na etapa de Educación Infantil; por tanto, a materia de Xeografía para Mestres ten un importante papel na adquisición de nocións espaciais e como elemento para facilitar aos alumnos a comprensión da súa contorna. Recoméndase o seu estudo desde unha óptica eminentemente práctica e cunha actitude positiva.

IDENTIFYING DATA**Didáctica da relixión católica**

Subject	Didáctica da relixión católica			
Code	V51G110V01910			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Nerga Menduiña, Xosé Uxío			
Lecturers	Nerga Menduiña, Xosé Uxío			
E-mail	jenemen@gmail.com			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Bases para unha pedagogía e didáctica de o ensino de a relixión católica en a escola. Preténdese, á súa vez, unha aplicación máis concreta e detallada de a didáctica específica de o ensino relixioso a través de algúns ámbitos de coñecemento fundamentais en a capacitación de o profesorado de relixión católica.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do periodo 0-3 e do periodo 3-6.
C22	Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D14 Compromiso ético

D15 Aprendizaxe autónoma

D16 Adaptación a novas situacións

D17 Creatividade

D18 Lideranza

D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Recoñecer a idoneidade da materia de relixión como contribuínte ao desenvolvemento curricular escolar. Así mesmo, recoñecer as estratexias máis adecuadas para este tipo de ensino.	A1 A2 A4	B3	C21 C22 C23 C29 C30	D1 D2 D3 D7 D8 D9 D11 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D21
Situar o ensino relixioso no conxunto da actividade da escola	A1 A2 A4 A5	B3		
Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B9	C21 C22 C23 C29 C30 C37	D1 D2 D3 D11 D12 D13
Aplicar e utilizar os métodos e instrumentos adecuados ao ensino dos contidos teolóxicos da Educación Infantil.	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B4 B5 B9 B11	C21 C22 C23 C29 C30	D1 D2 D3 D7 D8

Contidos

Topic

BLOQUE I- PSICOPEDAGOXÍA RELIXIOSA

Tema 1:

- A evolución relixiosa e moral do neno de 0 a 3 e de 3 a 6.
- A influencia no neno do ambiente familiar e do contexto sociocultural.

Tema 2:

- Natureza e finalidade do ensino relixioso escolar: orixinalidade, especificidade e complementariedade .
- Contribución á acción evanxelizadora

Tema 3:

- O profesor de ensino relixioso: identidade e misión
- Capacidade e responsabilidade.

BLOQUE II- CLAVES PEDAGÓXICAS PARA O ENSINO RELIXIOSO ESCOLAR (*ERE)

Tema 4: achegas da relixión ao currículo escolar.

Tema 5: o currículo de relixión e as competencias básicas.

Tema 6: estratexias didácticas:

- O significado dunha didáctica específica para a Sacra Escritura.
- Os Sacramentos e a súa didáctica.
- A importancia dunha didáctica moral diferenciada.
- Educación da conciencia e en valores.
- Avaliación das aprendizaxes en Relixión e Moral-
- Materiais e recursos para a ERE

BLOQUE III- A PRÁCTICA DOCENTE E A INVESTIGACIÓN NO ENSINO RELIXIOSO ESCOLAR (ERE).

Tema 7. A unidade didáctica na ERE como tarefa organizada:

- Teoría
- Metodoloxía
- Propostas

Tema 8. Investigación en didáctica da relixión

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	20	28	48
Presentación	10	30	40
Saídas de estudo	6	10	16
Traballo tutelado	10	27	37
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	0	2
Resolución de problemas e/ou exercicios	7	0	7

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición do temario por parte da profesora, con implicación do alumnado para preparar algúns temas, consulta de dúbidas, achega de comentarios críticos, etc.
Presentación	Realización e exposición da Unidade Didáctica, na data que se concrete durante o curso, antes do inicio do traballo
Saídas de estudo	Realización e recollida de saídas ou actividades complementarias
Traballo tutelado	Traballo guiados e orientados pola profesora, nos que o alumando desenvolve a súa autonomía e creatividade

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	O alumnado poderá acudir a consultar calquera dúbida ou cuestión relacionada coa materia, a realización de traballos e outras cuestións, de forma individual ou grupal.
Presentación	O alumnado poderá acudir a consultar calquera dúbida ou cuestión relacionada coa materia, a realización de traballos e outras cuestións, de forma individual ou grupal.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o/a docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou dos resultados dun traballo, exercicio, proxecto... Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.	25	A2 B3 C21 D1 A4 C29 D2 D3
Traballo tutelado	É un texto elaborado sobre un tema e debe redactarse seguindo unhas normas establecidas.	25	A1 C21 D1 A2 C29 D2 A3 D3 A4 A5
Exame de preguntas de desenvolvemento	Consultar calendario exames páxina web do curso actual	30	A1 B9 A2 B11 A4

Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condiciones establecido/*as polo profesor.	20	A1 A2 A3 A4 A5	C37
---	--	----	----------------------------	-----

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe.

En liñas xerais procurárase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de **AVALIACIÓN CONTINUA** será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobo o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles en caso de non ser entregadas avaliaranse cun 0.

Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.

O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso, non se gardarán notas de cursos anteriores.

As titorías da materia terán lugar no despacho Herrera Oria en o horario indicado na porta ao longo do curso 23/24.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Conferencia Episcopal Española, **La Sagrada Biblia**, BAC, 2010

Francisco PP., **La alegría del Evangelio**, Exhortación Apostólica. Evangelii Gaudium, 2013

Francisco, PP., **Alegraos y regocijaos**, Exhortación Apostólica. Gaudete et exsultate, 2018

Gómez, M.E., **Currículo de Educación Infantil y Primaria**, Universidad San Dámaso, 2015

Santa Sede, **Catecismo de la Iglesia Católica**, Asociación de Editores del Catecismo, 1992

Complementary Bibliography

Benedicto XVI, **Introducción al cristianismo**, Sígueme, 2013

Bermejo, B. y Ballesteros, C, **Manual de didáctica general para maestros de educación infantil y primaria**, Pirámide, 2014

Cabrero, A., **Aprender a enseñar religión. Didáctica de la religión en educación infantil y educación primaria**, Palabra, 2011

Domínguez, X.M., **El profesor cristiano: identidad y misión**, PCC, 2012

Figuroa, M.J., **La formación espiritual y religiosa durante los primeros años. La importancia del desarrollo y el aprendizaje en educación infantil**, PPC, 2012

Francisco, PP., **Christus vivit**, Exhortación Apostólica Postsinodal, 2019

Gómez, M.E., **Enseñanza Religiosa Escolar**, Universidad San Dámaso, 2017

Gómez, M.E., **Religión para pequeños**, PPC, 2013

López, L., **Educación interioridad**, Plataforma, 2015

Montessori, M., **El método de la pedagogía científica aplicado a la educación de la infancia**, Biblioteca Nueva, 2014

Orden ECI/1957/2007, de 6 de junio, **Currículo de Educación Infantil de la enseñanza de religión católica** ., BOE 158,

Ortiz, J., **Creo pero no practico**, Ed. Internacionales Universitas, 2010

Resolución del 11 de febrero de 2015, **Currículo de Educación Primaria y Educación Secundaria Obligatoria**, BOE, 47, 2015

Torralba, F., **Inteligencia espiritual en los niños**, Plataforma, 2015

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación/V51G110V01204

Psicoloxía: Psicoloxía da educación: Procesos de aprendizaxe infantil/V51G110V01205

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

IDENTIFYING DATA**Xogo na educación infantil**

Subject	Xogo na educación infantil			
Code	V51G110V01912			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Varela Iglesias, Miriam			
Lecturers	Varela Iglesias, Miriam			
E-mail	myriam.varelaiglesias@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description				

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C3	Coñecer os fundamentos de atención temprana.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C12	Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.
C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.

- C16 Identificar trastornos no sono, a alimentación, o desenvolvemento psicomotor, a atención e a percepción auditiva e visual.
- C17 Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
- C18 Detectar carencias afectivas, alimenticias e de benestar que perturben o desenvolvemento físico e psíquico adecuado dos estudantes.
- C19 Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
- C20 Valorar a importancia da estabilidade e a regularidad na contorna escolar, os horarios e os estados de ánimo do profesorado como factores que contribúen ao progreso armónico e integral dos estudantes.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C22 Atender as necesidades dos estudantes e transmitir seguridade, tranquilidade e afecto.
- C24 Dominar as técnicas de observación e rexistro.
- C25 Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuales.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C27 Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
- C29 Valorar a importancia do traballo en equipo
- C32 Valorar a relación persoal con cada estudante e a súa familia como factor de calidade da educación.
- C40 Promover o interese e o respecto polo medio natural, social e cultural a través de proxectos didácticos adecuados
- C43 Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
- C44 Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
- C45 Coñecer a tradición oral e o folclore.
- C53 Coñecer os fundamentos musicais, plásticos e de expresión corporal do currículo desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
- C54 Coñecer e utilizar cancións para promover a educación auditiva, rítmica e vocal.
- C55 Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.
- C56 Elaborar propostas didácticas que fomenten a percepción e expresión musicais, as habilidades motrices, o debuxo e a creatividade.
- C57 Analizar as linguaxes audiovisuales e as súas implicacións educativas.
- C59 Adquirir un coñecemento práctico do aula e da xestión da mesma.
- C60 Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Lideranza
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D20 Iniciativa e espírito emprendedor
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject

Training and Learning
Results

Saber utilizar o xogo como recurso didáctico, así como deseñar actividades de aprendizaxe baseadas en principios lúdicos.	B1	C1	D1
	B2	C2	D2
	B3	C4	D3
	B12	C5	D6
		C9	D8
		C12	D9
		C54	D11
		C55	D14
		C56	D17
		C57	D18
	C59	D21	
Potenciar nos nenos e as nenas o coñecemento e control do seu corpo e as súas posibilidades motrices mediante o xogo.	B1	C1	D1
	B2	C2	D2
	B3	C3	D3
	B6	C4	D5
	B9	C5	D6
	B11	C7	D9
		C9	D11
		C12	D16
		C19	D17
		C22	D18
		C24	D20
		C25	D21
		C26	
		C27	
		C45	
		C53	
		C54	
		C55	
		C59	
		C62	
	C63		
	C65		
	C66		
Promover o xogo simbólico e de representación de roles como principal medio de coñecemento da realidade social.	B1	C1	D1
	B2	C2	D2
	B3	C3	D3
	B6	C4	D6
	B9	C5	D9
	B11	C7	D13
		C9	D14
		C15	D15
		C18	D16
		C19	D17
		C20	D18
		C21	D21
		C22	
		C29	
		C32	
		C44	
		C55	
		C56	
		C59	
		C63	

Ser capaz de utilizar os xogos como medio para promover a comprensión da realidade.

B1 C1 D1
 B3 C2 D2
 B4 C3 D3
 B5 C4 D7
 B7 C5 D8
 B8 C12 D9
 B9 C13 D11
 B10 C15 D14
 C32 D16
 C40 D18
 C43 D19
 C55 D20
 C60 D21
 C61
 C62
 C63
 C66

Deseñar actividades encamiñadas ao desenvolvemento das habilidades motrices.

B1 C1 D1
 B2 C2 D2
 B3 C3 D3
 B6 C4 D7
 B11 C5 D8
 B12 C6 D9
 C7 D11
 C9 D12
 C12 D14
 C15 D16
 C16 D17
 C17 D18
 C18 D19
 C20 D20
 C32 D21
 C45
 C53
 C54
 C55
 C56
 C59
 C60
 C62

Contidos

Topic

Concepto e fundamentos do xogo na idade infantil. Natureza e importancia do xogo. O xogo e as súas dimensións

Os xogos na idade infantil O xogo na escola. O modelo lúdico, o xogo como recurso educativo

Espazos, recursos e materiais para o xogo infantil. O teatro na aula.
 O contacontos na aula. Tipos de contos.
 Planificación das actividades.

Novas tendencias nos xogos infantís. Xogos cognitivos, psicomotores, sensoriais, sociais, afectivo emocionais, conceptuais...
 Xogos tradicionais e populares adaptados á vida moderna.
 Propiedades mecánicas e físicas dos xoguetes
 Videoxogos

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Traballo tutelado	22.5	27.5	50
Traballo tutelado	6	17	23
Lección maxistral	18	22	40
Seminario	2	4	6
Práctica de laboratorio	3	12	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	6	8
Cartafol/dossier	1	6	7
Observación sistemática	1	0	1

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente	
	Description
Traballo tutelado	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión do profesor. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante.
Traballo tutelado	O estudante, de maneira individual ou en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia ou prepara seminarios, investigacións, memorias, resumos de lecturas, conferencias, etc.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense utilizar como complemento das clases teóricas.

Atención personalizada	
Methodologies	Description
Lección maxistral	Atención personalizada nas sesións na aula e no despacho no horario das titorías.
Traballo tutelado	Atención personalizada nas sesións na aula e no despacho no horario das titorías.
Traballo tutelado	Atención personalizada nas sesións na aula e no despacho no horario das titorías.

Avaliación					
	Description	Qualification	Training and Learning Results		
Práctica de laboratorio	Exposición dunha actividade, segundo un guión de actividades realizadas en clase. Kamisibai e obra de teatro	40	B2 B3 B4 B5 B6 B10 B11	C5 C7 C9 C13 C18 C19 C21 C22 C25 C29 C43 C44 C45 C53 C54 C55 C56 C59 C60 C63	D5 D7 D8 D12 D13 D14 D16 D17 D18 D19 D20 D21
Resolución de problemas e/ou exercicios	Exámenes escritos con preguntas curtas e/ou tipo test.	30	B1 B12	C1 C2 C3 C4 C6 C24 C26	D1 D2 D3 D6 D7 D15
Cartafol/dossier	Presentación dun traballo no que aparezan todas as actividades realizadas en clase.	10	B6 B7 B8 B9 B12	C9 C15 C16 C17 C20 C27 C32 C40 C43 C56 C57 C61 C62 C65 C66	

Observación sistemática	Asistencia e Participación activa na aula	20	B5	C12 C21 C29	D1 D2 D3 D9 D11 D14 D18 D21
-------------------------	---	----	----	-------------------	--

Other comments on the Evaluation

Avaliación Continua: para superar a materia será necesario alcanzar o 50% da cualificación en todos os apartados da avaliación.

Avaliación Global: A presenza é obrigatoria. En caso de non poder asistir, deberá comunicalo ó principio do cuatrimestre para concretar os traballos que se deberán presentar nese caso.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Gil Madrona, Pedro, **El juego motor en educación infantil**, Wanceulen, 2004

Montoro Alcubilla, María Pilar, **44 juegos auditivos : educación musical en Infantil y Primaria**, CCS, 2015

Muñoz Sandoval, Aurora, **Educación en valores y aprender jugando**, MAD, 2008

Delgado Linares, Inmaculada, **El juego infantil y su metodología**, Paraninfo, 2011

Complementary Bibliography

Ruiz Juan, Francisco, **Los juegos en la motricidad infantil de los 3 a los 6 años**, Inde, 2003

Agudo Brigidano, Dorotea, **Juegos de todas las culturas**, Inde, 2002

Ruiz Juan, Francisco, **Desarrollo de la motricidad a través del juego**, Gymnos, 2004

Garaigordobil Landazabal, Maite, **El juego cooperativo para prevenir la violencia en los centros escolares**, Ministerio de Educación y Ciencia, 2006

Conde Caveda, José Luis, **Las canciones motrices**, Inde, 2002

Mütschele, Marly Santos, **Talleres pedagógicos : arte y magia de las manualidades infantiles**, Narcea, 2000

Antunes, Celso, **Juegos para estimular las inteligencias múltiples**, Narcea, 2009

Antón ,M, **Planificar la etapa 0-6: compromiso de sus agentes y práctica cotidiana.**, Graó, 2007

BAÑERES, D., y otros, **El juego como estrategia didáctica.**, Graó, 2008

Recomendacións

Other comments

Dada a importante carga práctica da materia, é altamente recomendable a asistencia regular ás sesións presenciais.

IDENTIFYING DATA**Desenvolvemento da linguaxe**

Subject	Desenvolvemento da linguaxe			
Code	V51G110V01951			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Peláez Torres, Marta			
Lecturers	Peláez Torres, Marta			
E-mail	martapelaez@uvigo.es			
Web	http://http://www.esuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Nesta materia atenderemos ao desenvolvemento normalizado da linguaxe no ser humano, considerando estes coñecementos de gran relevancia para que o futuro mestre poida detectar cando algo non vai ben. Así mesmo, estudaranse as diferentes funcións da linguaxe, os prerequisites básicos á hora de adquirilo, as bases funcionais e os distintos compoñentes do mesmo.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.

C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Coñecer e comprender os fitos e procesos básicos do desenvolvemento psicolingüístico e as súas implicacións para a estimulación, a adquisición e a aprendizaxe da linguaxe oral e escrita.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B6	C2 C4	D1 D2 D6
2. Coñecer e participar na detección e avaliación das dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e desenvolvemento da linguaxe oral.	A1 A2 A3 A4 A5	B6	C1 C2 C4 C7	D7 D8 D9
3. Coñecer e participar na detección e avaliación das dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e a aprendizaxe da linguaxe escrita.	A1 A3 A4 A5	B6	C4 C7 C47 C49	D2
4. Diseñar plans ou programas de intervención educativa para a estimulación e mellora das dificultades da linguaxe oral.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B6 B7 B9 B11	C1 C4 C6 C21 C62	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D9 D12 D16 D17 D18
5. Diseñar plans ou programas de intervención educativa para a mellora das dificultades coa linguaxe escrita.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B7 B9	C1 C2 C7 C17 C21 C43 C47	D3 D5 D7 D8 D9 D12 D16 D17
6. Coñecer e comprender a estrutura e funcionalidade dos principais sistemas de comunicación complementarios/aumentativos para os alumnos con discapacidade de comunicación e ser capaz de determinar a súa adecuación ás necesidades educativas específicas deste alumnado.	A1 A2 A3 A4 A5		C17 C21 C43 C49 C62	D2 D6 D8 D9 D16 D17

7. Aplicar os coñecementos adquiridos para deseñar, implementar e avaliar plans e programas escolares que reforcen a comprensión de textos ao longo dos distintos cursos.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B11 B12	C1 C47	D8 D9 D16 D17
8. Dinamizar prácticas escolares que estimulen nos alumnos a produción de textos escritos axustados á súa idade.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B11	C1 C2 C43 C47	D2 D3 D8 D9 D17 D21
9. Enmarcar as intervencións para a mellora da lingua oral e escrita, en iniciativas que promovan a inclusión do alumnado con tales dificultades.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B7	C1 C2 C4 C6 C7 C11	D2
10. Coñecer e analizar liñas de investigación actuais no ámbito da avaliación e intervención para a mellora das dificultades específicas da linguaxe.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B6 B7 B9 B11		D2 D6 D15
11. Facilitar e promover actitudes e prácticas colaborativas entre o profesorado, así como entre estes e a comunidade educativa e social da contorna dos centros escolares.	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B12	C6 C21	
12. Contribuír a reforzar a cultura da diversidade como un valor indispensable para educar nunha escola sen exclusións.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B10		D12 D14 D16 D17
13. Xerar condutas de respecto, tolerancia, responsabilidade e ética profesional cara á diversidade do alumnado.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B4 B11		D12 D14 D21
14. Reforzar unha actitude reflexiva cara á súa propia formación e fomentar a necesidade dun perfeccionamento profesional continuo.	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C62	D6 D14 D17 D21

Contidos

Topic

1. Diferenciación entre comunicación, fala e linguaxe

2. Funcións da linguaxe

3. Condicións para o desenvolvemento normalizado da linguaxe

4. Proceso normalizado da linguaxe

5. Prerrequisitos básicos da linguaxe

6. Bases funcionais da linguaxe

7. Ámbitos da linguaxe

7.1. Nivel fonético-fonolóxico

7.2. Nivel morfosintáctico

7.3. Nivel léxico-semántico

7.4. Nivel pragmático

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	22	22	44
Actividades introdutorias	1	0	1
Traballo tutelado	10	23	33
Presentación	8	20	28

Debate	6	12	18
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	4	0	4

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Actividades introductorias	Sesión inicial. Presentación da materia.
Traballo tutelado	Preparación de ensaios sobre a materia que inclúen a procura e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, etc.
Presentación	Exposición por parte do alumnado ante o docente e o grupo de clase dun tema asignado polo profesor con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo.
Debate	Grupos de discusión entre estudantes. Poden centrarse nun tema, na análise dun caso, no resultado dun proxecto ou investigación, desenvolvidos previamente noutras actividades.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Durante a realización do traballo, o alumnado poderá facer as preguntas e comentarios que considere oportunos e estes serán resoltos tanto na aula como no horario de titorías da docente.
-------------------	--

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Traballo tutelado	Traballo en grupo no que o alumnado deberá analizar detalladamente o desenvolvemento da linguaxe dun neno ou nena do seu entorno. O traballo terá que ser entregado en papel e exposto oralmente.	40	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C4	D3
			A4	B4	C6	D5
			A5	B6	C7	D6
				B7	C11	D7
				B9	C17	D8
				B11	C21	D9
					C43	D12
					C47	D14
					C49	D16
					C62	D17
						D18
						D21
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dun exame con preguntas de desenvolvemento.	40	A1	B1	C1	D1
			A2	B2	C2	D2
			A3	B3	C4	D3
			A4	B4	C6	D7
			A5	B5	C7	
				B6	C17	
				B7	C43	
				B9	C47	
				B10	C49	
				B11		
				B12		
Resolución de problemas e/ou exercicios	Realización dun exercicio individual de desenvolvemento.	20				

Other comments on the Evaluation

Durante o cuatrimestre levarase a cabo unha avaliación continua do alumnado na que se valorará a asistencia e participación activa nas clases. As persoas que asistan a clase menos dun 80% ou que non poidan asistir presencialmente xa desde o principio terán que entregar un traballo individual (30%) a final do cuatrimestre e presentarse ó exame oficial (70%) nas datas propostas polo centro (<https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/>). Para optar a esta forma de avaliación será necesario poñerse en contacto coa profesora durante o primeiro mes de clase. É condición indispensable aprobar cada unha das partes por separado. Con nota inferior a 5 non se fará media. Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles. Cada día de retraso verase penalizado cun punto menos na nota da práctica. Cada falta de ortografía descontará 0,20 puntos da nota final de todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora. O alumnado

repetidor deberá acollerse ós criterios de avaliación da guía docente vixente no presente curso.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Igualada, A. y Aparici Aznar, M., **El desarrollo del lenguaje y la comunicación en la infancia**, UOC, 2018

Narbona, J. y Chevrie-Muller, C., **El lenguaje del Niño. Desarrollo normal, evaluación y trastornos**, Masson, 1997

Owens, R., **Desarrollo del lenguaje**, Pearson, 2011

Torrens, V., **La adquisición del lenguaje**, Pearson, 2018

Complementary Bibliography

Blakemore S. y Frith U, **Cómo aprende el cerebro**, Ariel, 2007

Clemente Estevan, R.A., **Desarrollo del Lenguaje**, Octaedro, 1995

Gallardo Ruiz, J.R. y Gallego Ortega, J.L., **Manual de Logopedia Escolar**, Aljibe, 2003

Gallego ortega, J.L., **Enciclopedia temática Logopédica**, Aljibe, 2006

González Novoa et al., **Me comunico con el mundo**, NovaGalicia Edicións, 2011

López, G., **Estimulación del Lenguaje Oral en Educación Infantil**, Grupo Editorial Universitario, 1998

Monfort M. y Juarez, A., **El niño que habla**, CEPE, 1987

Monfort M. y Juarez, A., **Estimulación del Lenguaje Oral.**, Santillana, 1996

Peña - Casanova, J., **Manual de logopedia escolar**, Masson, 2001

Puyuelo, M. y Rondal, J.A., **Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje**, Masson, 2003

Recomendacións

Subjects that continue the syllabus

Prevención e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G110V01955

Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe/V51G110V01954

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Proceso lecto-escriptor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G110V01953

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G110V01952

Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe/V51G110V01954

Subjects that it is recommended to have taken before

Didáctica da lingua e a literatura infantil/V51G110V01404

Psicoloxía: Identificación, prevención e tratamento dos trastornos do desenvolvemento e da conduta/V51G110V01402

Lingua e literatura: Español/V51G110V01507

Other comments

1/ Asistencia continuada a clase.

2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet.

3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

IDENTIFYING DATA**Psicopatoloxía da audición e da linguaxe**

Subject	Psicopatoloxía da audición e da linguaxe			
Code	V51G110V01952			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ramos Garrido, Paula			
Lecturers	Ramos Garrido, Paula			
E-mail	paula.ramosgarrido@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Esta materia aborda a identificación, prevención, deseño e intervención psicoeducativa das dificultades de aprendizaxe da linguaxe oral en nenos con distintos ritmos de aprendizaxe.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos contextos educativos.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C48	Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información

D7 Resolución de problemas

D8 Toma de decisións

D9 Traballo en equipo

D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D14 Compromiso ético

D15 Aprendizaxe autónoma

D16 Adaptación a novas situacións

D17 Creatividade

D18 Lideranza

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da personalidade destes estudantes e identificar disfuncións	A3	B1 B6 B8	C2 C4 C7	D1 D2 D6 D7 D9 D13 D15
Identificar dificultades de aprendizaxe, saber informar e colaborar no seu tratamento.	A4	B9 B10	C7 C11 C17	D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D13 D16 D17
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	A3 A4	B5 B7 B9 B11 B12	C19	D3 D6 D7 D8 D9 D12 D14 D17
Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra dela.	A3	B7 B9 B12	C6 C19	D1 D7 D8 D9 D13 D15 D17 D18
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula.	A3	B7 B9 B11	C43 C47 C48 C62	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D17
Comprender os principios básicos da linguaxe e a audición.	A3	B6 B8	C43 C47 C48 C62	D3 D5 D9 D15 D17

Contidos

Topic

1. Anatomía e fisioloxía

Bases neurofisiolóxicas e anatómicas da linguaxe:
a. Anatomía e neurofisioloxía do sistema auditivo
b. Anatomía e neurofisioloxía do sistema fonoarticulatorio
c. Bases neurolóxicas

2. Alteracións da comunicación, fala e voz: Patoloxía da Linguaxe	a. Concepto de linguaxe normal e anomalías da linguaxe b. Concepto de patoloxía da linguaxe c. Etioloxía dos trastornos da fala, da linguaxe e da comunicación.
3. Alteracións da fala	a. Alteracións na articulación i. Trastornos de los sonidos del habla (Dislalias) ii. Disglosias iii. Disartrias b. Alteracións na fluidez i. Disfemias ii. Taquifemia c. Alteracións na voz i. Afonía ii. Disfonía
4. Alteracións da linguaxe e da comunicación	a. Atraso Simple da Linguaxe b. Afasia c. T.E.L. d. Mutismo

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	3	3	6
Seminario	2	0	2
Lección maxistral	24	15	39
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	30	32
Traballo	8.5	9.5	18
Estudo de casos	4	0	4
Proxecto	8	10	18
Exame de preguntas obxectivas	1	30	31

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten profundar ou complementar os contidos da materia. Pódense empregar como complemento das clases teóricas.
Lección maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.

Atención personalizada

Tests	Description
Traballo	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A tutoría académica comunicárase ao comezo de curso.
Estudo de casos	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A tutoría académica comunicárase ao comezo de curso.
Proxecto	Descríbanse ao alumnado as prácticas e os instrumentos a utilizar nelas. Tamén se lles asesorará e seguirá de forma personalizada. A tutoría académica comunicárase ao comezo de curso.

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results			
			A3	B9	C2	D1
Traballo	Tarefas propostas pola profesora para cada tema: mapas conceptuais, exposicións e traballos en grupo, resolución de casos prácticos. Terase en conta a participación activa do alumno.	30	A4	B11	C4	D2
				B12	C6	D3
					C7	D5
					C17	D6
					C19	D8
					C47	D9
					C48	D15
					C62	D17
						D18

Estudo de casos	Recensión de dous artigos relacionados con casos de Patoloxías da Linguaxe. (Para a súa realización seguiranse as pautas do traballo que poderán ser consultadas en lle campus virtual)	30	A3 A4	B1 B5 B6 B8	C2 C4 C7 C47 C48 C62	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D13 D16 D17
Exame de preguntas obxectivas	Resposta a cuestións teórico-prácticas sobre a materia en formato de respostas curtas.	40	A4	B6 B7 B8 B9	C2 C4 C6 C7 C47	

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende que o alumnado participe no seu proceso de aprendizaxe. En liñas xerais, buscarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se teñan en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das diferentes notas obtidas das actividades desenvolvidas, segundo as porcentaxes asignadas, segundo o estipulado no cadro anterior. Para aprobar a materia hai que superar cun mínimo de 5 sobre 10 tanto a parte práctica como o exame. Mentres non se supere o exame, non se sumarán as cualificacións dos traballos supervisados e dos traballos de clase. Aqueles alumnos que non superen a materia na primeira convocatoria conservarán a nota daqueles traballos/actividades superados e deberán presentarse de novo ao exame e aos traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aqueles alumnos que non asistan a clase ou se ausenten a máis do 20% do total das clases impartidas (6 días, 12 horas) deberán acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido nos artigos 19 e 21. do Regulamento de Avaliación, Cualificación e Calidade da Ensinanza e do Proceso Docente do Alumnado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Calquera traballo copiado, plaxiado ou realizado pola IA será calificado con 0.

As datas oficiais dos exames pódense consultar na páxina web da escola na sección de exames.

Este documento é unha declaración de intencións sobre o traballo do alumnado na materia; Polo tanto, pode sufrir leves modificacións derivadas do consenso co grupo clase ou por circunstancias imprevistas. (Concretamente o tipo de exame pode cambiar por circunstancias especiais da aula).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Crystal, D., **Patología del Lenguaje**, Cátedra, 1983

Fiuza Asorey, M.J., **Educación vocal : guía práctica**, Pirámide, 2013

Gallego, J.R., **Nuevo manual de logopedia escolar**, Amat Ediciones, 2019

Owens, R.E., **Desarrollo del Lenguaje**, Pearson Educación, 2011

Pérez Pérez, E., **Diagnóstico e intervención en las dificultades evolutivas del lenguaje oral**, 2003

Puyuelo Sanclemente, M. y Rondal, J.A., **Manual de Desarrollo y Alteraciones del Lenguaje: Aspectos Evolutivos y Patología en el Niño y el Adulto**, Masson, 2003

Complementary Bibliography

Aguado, G., **El desarrollo del lenguaje de 0 a 3 años**, CEPE, 1995

Clemente, R.A., **Desarrollo del lenguaje. Manual para profesionales de la intervención en ambientes educativos**, Octaedro, 1995

Junque Plaja, C., Bruna Rabassa, O. y Mataró Serrat, M., **Neuropsicología del Lenguaje: Funcionamiento Normal y Patológico; Rehabilitación**, Masson, 2004

Mendoza, E., **Trastorno específico del lenguaje (TEL) : avances en el estudio de un trastorno invisible**, Pirámide, 2017

Martínez, J.D., Moreno, J.M., Rabazo, M.J. y Suárez, A., **Intervención en Audición y Lenguaje: casos prácticos**, EOS, 2002

Martínez, J.D., Moreno, J.M., Pérez, C., Rabazo, M.J., Sánchez, I. y Suárez, A., **Manual de Audición y Lenguaje. Enfoque multidisciplinar**, Universidad de Extremadura, 2001

Moreno, J.M., Suárez, A., Martínez, J.D., **Trastornos de la articulación. Estudios de casos**, EOS, 2003

Moreno, J.M., García-Baamonde, E., **Guía de Recursos para la Evaluación del Lenguaje**, CCS, 2003

Narbona, J., **El lenguaje del niño : desarrollo normal, evaluación y trastornos**, Elsevier Masson, 2010

O'Grady, W., **Cómo aprenden los niños el lenguaje**, Akal, 2010

Perelló, J., **Trastornos del habla**, (5ª Ed.), Masson, 2001

Olivares, J., **Mutismo selectivo : naturaleza, evaluación y tratamiento**, Pirámide, 2018

Rondal, J. y Xerón, X., **Manual de trastornos del lenguaje. (Vol I, II, III)**, Paidós, 1991

Santacreu, J., Froján, M.X., **La tartamudez. Guía de prevención y tratamiento infantil**, Pirámide, 1993

Serra, M., Serrat, E., Solé, R., Bel, A. y Aparici, M., **La adquisición del lenguaje**, Ariel Psicología, 2000

Sos, A., **Logopedia práctica**, Escuela Española, 2001

Recomendaciones

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Desenvolvemento da linguaxe/V51G120V01951

Proceso lecto-escriptor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G120V01953

Subjects that it is recommended to have taken before

Psicología: Prevención e tratamento das dificultades de aprendizaxe e os trastornos do desenvolvemento/V51G120V01204

Psicología: Psicología do desenvolvemento de 6 a 12 anos/V51G120V01103

Other comments

IDENTIFYING DATA**Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento**

Subject	Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento			
Code	V51G110V01953			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Ciga Tellechea, Elena			
Lecturers	Ciga Tellechea, Elena			
E-mail	elena.cigatellechea@ceu.es			
Web	http://http://www.esuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	Nesta materia penetrarémonos nunhas das competencias escolares máis instrumentais e importantes: a lectura e escritura. Primeiro profundaremos na teoría sobre as mesmas; despois veremos o seu proceso de adquisición; en terceiro lugar deterémonos nas dificultades máis comúns que presentan os alumnos nestas tarefas de ler e *escribir; e en cuarto lugar veremos as maneiras de identificar ou avaliar estas dificultades para, nun último momento, coñecer algúns dos procedementos de intervención que existen para atender estas dificultades nos alumnos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C8	Saber informar a outros profesionais especialistas para abordar a colaboración do centro e do mestre na atención ás necesidades educativas especiais que se susciten
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C44	Coñecer e dominar técnicas de expresión oral e escrita.
C46	Comprender o paso da oralidad á escritura e coñecer os diferentes registros e usos da lingua.

C47	Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
C49	Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
C50	Coñecer e utilizar adecuadamente recursos para a animación á lectura e á escritura.
C60	Coñecer e aplicar os procesos de interacción e comunicación no aula, así como dominar as destrezas e habilidades sociais necesarias para fomentar un clima que facilite a aprendizaxe e a convivencia.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D13	Razoamento crítico
D15	Aprendizaxe autónoma

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Coñecer e comprender os procesos básicos do desenvolvemento *psicolingüístico e as súas implicacións para a estimulación, a adquisición e a automatización da *lecto-escritura.	A1	B6	C42	
	A3		C44	
	A4		C46	
			C47	
Coñecer algunhas liñas de investigación actuais no ámbito da avaliación e intervención para a mellora das dificultades específicas en lectura e escritura.			C42	
			C47	
			C50	
Coñecer como detectar e avaliar as dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e o desenvolvemento da competencia lectora e escritora.		B6	C7	
			C42	
Coñecer algúns dos programas ou procedementos de intervención educativa para a estimulación do proceso *lecto-escritor e para a mellora das dificultades *lecto-escritoras.			C9	
			C47	
			C50	
			C60	
Reflexionar sobre a práctica docente á luz da teoría vista na materia.		B11	C23	
			C25	
			C26	
			C49	
			C62	
			C67	
Aplicar os coñecementos adquiridos para avaliar e *implementar plans e procedementos escolares que reforcen a competencia lectora e escritora dos alumnos.	A2	B3	C7	D7
		B6	C8	D8
			C21	D9
			C25	D11
			C26	
			C29	
			C43	
			C44	
			C50	
			C60	
			C62	
			C63	
Comprender textos complexos, sintetizar e traballar con diferentes tipos de información.	A5		C67	D1
				D2
				D3
				D6
				D13
				D15

Contidos

Topic

TEORÍA SOBRE A LECTURA E A ESCRITURA	-O proceso de recoñecemento de palabras: a teoría da dobre vía. -O proceso de comprensión. -A interacción entre os dous procesos. -O proceso de redacción ou expresión escrita.
A ADQUISICIÓN DA LECTURA E A ESCRITURA	Etapas na adquisición da linguaxe escrita.
As DIFICULTADES	-As dificultades no proceso de recoñecemento de palabras. -As dificultades no proceso de comprensión. -As dificultades na redacción ou expresión escrita.
A AVALIACIÓN	-Cando un alumno presenta dificultades específicas no recoñecemento ou escritura das palabras? -Que é o que necesita o alumno?
A INTERVENCIÓN	-A intervención nas habilidades específicas (recoñecemento e escritura de palabras). -A intervención nos procesos de comprensión e redacción. -A intervención paralela na capacidade auto-*regulatoria do alumno.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Lección maxistral	28	0	28
Estudo previo	0	40	40
Debate	6	0	6
Traballo tutelado	8	26	34
Seminario	2	12	14
Presentación	12	8	20
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Lección maxistral	Exposición e explicación por parte do profesor dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo previo	Sempre, antes de cada sesión presencial-maxistral, o alumnado deberá ler e traballar pola súa conta a documentación ou o material proposto e facilitado polo profesor.
Debate	Charla aberta entre os alumnos e o profesor. Poderá centrarse nun tema dos contidos da materia, na análise dun caso, no resultado dun proxecto, exercicio ou problema desenvolvido previamente nunha sesión maxistral...
Traballo tutelado	Realización dun traballo en pequenos grupos de traballo.
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas.
Presentación	Exposición oral ante o grupo clase do traballo realizado nos pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Lección maxistral	Asistencia a clase e PARTICIPACIÓN nas diferentes actividades realizadas nela: explicación de contidos, debates, postas en común...	10	A3 D3 A4 D13 D15
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación da parte escrita do traballo realizado nos pequenos grupos de traballo.	20	A2 B3 C7 D2 B6 C8 D7 B11 C9 D8 C21 D9 C23 D11 C25 C26 C29 C43 C49 C50 C60 C62 C63
Presentación	Avaliarase a exposición oral dos traballos tutelados realizados nos pequenos grupos.	30	C44 D2 C60 D3 C67

Resolución de problemas e/ou exercicios	EXAME FINAL. Poderase combinar as preguntas curtas con algunha pregunta un pouco máis longa de desenvolvemento. No entanto, isto concretarase ao longo do cuadrimestre.	40	A1 A5	C42 C44 C46 C47 C50 C67	D1 D3 D6 D13 D15
---	---	----	----------	--	------------------------------

Other comments on the Evaluation

Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións, cómpre obter, cando menos, unha puntuación concreta esixida no exame final. Concretarase ao longo do cuadrimestre.

Os alumnos que por razóns xustificadas non poidan asistir a clase regularmente, ou aqueles que asistan a menos do 80% das sesións, acolleranse ao seguinte plan de avaliación:-Traballos tutelados (con exposición individual)= 50%-Exame final= 50%Importante: estes alumnos deberán porse en contacto coa profesora durante os primeiros días do cuadrimestre. Para saber as datas e horas dos exames (tanto o da convocatoria de maio como o da convocatoria de xullo), consultar o calendario oficial de exames da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Defior, S., **Las dificultades de aprendizaje: un enfoque cognitivo: lectura, escritura, matemáticas**, 2ª ed., Aljibe, 2000

García, J.N., **Prevención en dificultades del desarrollo y del aprendizaje**, Pirámide, 2014

Jiménez, J.E. y Artiles, C., **Cómo prevenir y corregir las dificultades en el aprendizaje de la lectoescritura**, Síntesis, 2001

Rueda, M.I., **La lectura: Adquisición, dificultades e intervención**, 2ª ed., Amarú, 2003

Complementary Bibliography

Cassany, D., **Tras las líneas. Sobre la lectura contemporánea**, Anagrama, 2013

Cassany, D., **La cocina de la escritura**, 15ª ed., Anagrama, 2008

Defior, S. y otros., **Aprendiendo a leer: materiales de apoyo**, Aljibe, 2004

Galve, J.L., **Evaluación e intervención en los procesos de la lectura y la escritura**, EOS, 2007

García, J. y González, D., **Dificultades de aprendizaje e intervención psicopedagógica. Volumen II lectura y escritura**, EOS, 2000

Guzman, F., Navarro, M. y García, E., **Escritura y lectura en educación infantil. Conceptos, secuencias didácticas y evaluación**, Pirámide, 2015

Jáuregui, C.A., Mora, C.A., Carrillo, D., Oviedo, N., Pabón, Y.L. y Rodríguez, A.J., **Manual práctico para niños con dificultades en el aprendizaje**, Médica panamericana, 2016

Jimenez, J.E., **Dislexia en español. Prevalencia e indicadores cognitivos, culturales, familiares y biológicos.**, Pirámide, 2012

Lebrero, M.P. y Fernández, M.D., **Lectoescritura. Fundamentos y estrategias didácticas**, Síntesis, 2015

Martín Vegas, R.A., **Manual de didáctica de la lengua y la literatura**, Síntesis, 2010

Monfort, M. y Juárez, A., **El niño que habla**, CEPE, 1987

Núñez, J.A., **Lectura y literatura en Educación Primaria**, CEU ediciones, 2015

Outon, P., **Programas de intervención con disléxicos (diseño, implementación y evaluación)**, CEPE, 2007

Parodi, G., **Comprensión de textos escritos**, Eudeba, 2014

Pozo y otros., **Al ataque mis plumillas**, Aljibe, 2003

Ripoll, J.C. y Aguado, G., **Enseñar a leer. Cómo hacer lectores competentes.**, Editorial EOS, 2015

Sánchez, E., **Los textos expositivos. Estrategias para mejorar su comprensión**, Santillana, 1993

Sánchez, E., **Comprensión y redacción de textos**, Edebé, 1998

Sánchez, E., García, J.R. y Rosales, J., **La lectura en el aula: qué se hace, qué se debe hacer y qué se puede hacer**, GRAÓ, 2010

Solé, I., **Estrategias de lectura**, GRAÓ, 2000

Toro, J. y Cervera, M., **TALE. Test de análisis de lectoescritura**, Machado, 2014

Recomendacións

IDENTIFYING DATA**Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe**

Subject	Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe			
Code	V51G110V01954			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Optional	3	2c
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Criado del Rey Morante, Julia			
Lecturers	Criado del Rey Morante, Julia			
E-mail	julia.criadorey@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es			
General description	Esta materia resulta de gran interese dentro da mención en Audición e Linguaxe polo seu carácter práctico. O seu obxectivo é dotar ao futuro mestre dunha serie de recursos didácticos que faciliten a súa práctica docente na área mencionada, tanto á hora de avaliar como de traballar co alumnado que presente dificultades na audición como na linguaxe oral.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.

- C13 Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
- C17 Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C42 Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
- C43 Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
- C47 Coñecer o proceso de aprendizaxe da lectura e a escritura e o seu ensino.
- C48 Afrontar situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multilingües.
- C49 Recoñecer e valorar o uso adecuado da linguaxe verbal e non verbal.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D21 Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
1. Identificar dificultades de aprendizaxe no ámbito da audición e da linguaxe oral, informais e colaborar no seu tratamento.	A1 A2 A3 A4 A5	B6 B10	C7 C11 C17 C21 C42 C49	D1 D2 D6 D8 D9 D21
2. Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afectan a nenos e nenas con diferentes capacidades de de audición e linguaxe oral, distintos ritmos de aprendizaxe e diferente procedencia cultural.	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B6	C1 C2 C7 C17 C43	D2 D7 D8 D9 D17
3. Diseñar e aplicar estratexias de prevención e intervención psicoeducativas na aula para favorecer o desenvolvemento da audición e da linguaxe oral nos nenos e nenas	A1 A2 A3 A4 A5	B6 B7 B9 B12	C13 C17 C21 C48	D2 D7 D8 D12 D16 D17 D21
4. Aplicar métodos e estratexias de investigación e intervención no campo das dificultades de aprendizaxe da audición e da linguaxe oral.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B3 B4	C1 C42 C43 C47 C49	D3 D6 D8 D9 D12 D17 D21
5. Promover o traballo autónomo e a adquisición de estratexias que permitan a procura de información relevante en función das necesidades formativas e de actuación en cada momento.	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C6	D7 D8 D15 D16 D17 D21

Contidos

Topic

1. Distribución da aula.

2. Recursos de Avaliación.

3. Recursos de Intervención: material didáctico en diferentes soportes, Tics.

4. Bibliografía e páxinas web/blogues.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	0	2
Lección maxistral	10	10	20
Aprendizaxe colaborativa	16	15	31
Presentación	20	25	45
Cartafol/dossier	0	10	10
Prácticas con apoio das TIC	4	16	20
Exame de preguntas obxectivas	2	20	22

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Actividades introductorias	Sesión inicial. Presentación da materia.
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia por parte do profesorado. Inclúe as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe
Presentación	Exposición por parte do alumno ante o docente e o grupo de clase dun tema asignado polo profesor con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto.
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudante co obxectivo de demostrar os seus esforzos, progresos e logros nunha área. A recompilación debe incluír contidos elixidos polo/o alumno/a, os criterios de selección e evidencias de autorreflexión.
Prácticas con apoio das TIC	Procura, selección e almacenamento de recursos on-line.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Lección maxistral	Proporcionáveselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.
Presentación	Proporcionáveselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.
Prácticas con apoio das TIC	Proporcionáveselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.
Aprendizaxe colaborativa	Proporcionáveselle ao alumnado orientacións de forma presencial na aula, titoría ou de forma non presencial (correo electrónico) sobre cuestións propostas en seminarios, traballos ou calquera outra actividade relacionada coa materia. As titorías académicas terán lugar no despacho A.

Avaliación

Description	Qualification Training and Learning Results
-------------	---

Aprendizaxe colaborativa	Comprende un grupo de procedementos de ensino que parten da organización da clase en pequenos grupos mixtos e heteroxéneos onde o alumno traballa de forma coordinada entre si para desenvolver tarefas académicas e profundar na súa propia aprendizaxe.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B9 B10 B11 B12	C1 C2 C6 C7 C11 C13 C17 C21 C42 C43 C47 C48 C49	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D12 D15 D16 D17 D21
Presentación	Exposicións dos traballos realizados ao longo do cuadrimestre	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B7 B9 B11	C1 C2 C6 C7 C21 C42 C43 C47 C48 C49	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D9 D17 D21
Cartafol/dossier	Recompilación do traballo do/a estudante co obxectivo de demostrar os seus esforzos, progresos e logros nunha área.	10	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B6 B11	C1 C2 C7 C11 C42 C43 C47 C48 C49	D1 D2 D3 D6 D7 D8 D12 D17
Exame de preguntas obxectivas	A data do exame establecerase segundo o calendario oficial e poderase consultar na páxina web do centro.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B7 B11	C2 C42 C43 C47 C49	D1 D2 D6 D8 D17 D21

Other comments on the Evaluation

O sistema de avaliación pretende facer ao alumnado partícipe do seu proceso de aprendizaxe.

En liñas xerais procurarase unha AVALIACIÓN CONTINUA na que se terá en conta tanto os coñecementos previos do alumnado como a súa participación activa e responsable no proceso de aprendizaxe e no seu resultado final.

A cualificación final do sistema de **AVALIACIÓN CONTINUA** será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumarán as notas dos traballos tutelados e do traballo en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota daqueles traballos/actividades superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos/actividades non superados na segunda convocatoria.

AVALIACIÓN GLOBAL: Aquel alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do cómputo total das aulas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolverá segundo o establecido no artigo 21 do Regulamento sobre Avaliación, a Cualificación e a Calidade da Docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro da UVigo, o 18 de abril de 2023.

Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola IA será cualificado cun 0.

Para os traballos e entregas propostas daranse datas de entrega inamovibles en caso de non ser entregadas avaliaranse cun 0.

Cada falta de ortografía descontará 0,25 puntos en todos aqueles documentos escritos que se entreguen á profesora.

O alumnado repetidor deberá acollerse aos criterios de avaliación da guía docente vixente neste curso, non se gardarán notas de cursos anteriores.

As titorías da materia terán lugar no despacho A en o horario indicado na porta ao longo do curso 23/24.

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Susanibar, F, **Trastornos del habla: de los fundamentos a la evaluación.**, 9788497276313, EOS, 2016

Silva, C, **Método Diverlexia: intervención psicopedagógica de la dislexia.**, 9788468556673, Bubok Publishing, 2022

Complementary Bibliography

Grandi, D. y Donato, G., **Terapia miofuncional. Diagnóstico y tratamiento.**, Lebón, 2006

Guía para la Atención del Alumnado con Trastornos en el Lenguaje Oral y Escrito., Consejería de Educación, Ciencia y Tecnología,

López, G., **Enséñame a hablar. Un material para la estructuración del lenguaje.**, Grupo editorial universitario, 1998

López, G., **Dime por qué. Un material para trabajar el desarrollo pragmático del lenguaje.**, Grupo editorial universitario, 2009

Magni A. Y Crotti, E., **Garabatos: el lenguaje secreto de los niños.**, Sirio, 2007

Monfort M. y Juárez, A., **Estimulación del lenguaje oral.**, Santillana, 1996

Monfort M., Rojo A. y Juárez A., **Programa elemental de comunicación bimodal.**, CEPE, 1999

Monfort M. y Juárez, A., **SYNTAX. Un soporte para la comunicación referencial y la construcción de predicados.** Entha, 2002

Puyuelo, M. y Rondal, J.A., **Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje.** Masson, 2003

Rodari G., **Gramática de la fantasía.**, Bronce, 2010

Toro, J. y Cervera, M., **Test de Análisis de Lecto- Escritura (TALE).**, Antonio Machado, 1995

Zambrana, N. y Dalva, I., **Logopedia y Ortopedia maxilar en la rehabilitación orofacial. Tratamiento precoz y preventivo. Terapia miofuncional.**, Masson, 1998

Cornago, A., <https://elsonidodelahierbaalcrecer.teachable.com>,

[www. espaciologopedico.com](http://www.espaciologopedico.com), **Espacio Logopédico**,

<https://www.orientacionandujar.es>, **Orientación Andújar**,

susanamaestradeal.blogspot.com.es, **Susana maestra de AL**,

cosasdeaudicionylenguaje.blogspot.com.es, **Cosas de Audición y Lenguaje**,

<http://siembraestrellas.blogspot.com>, **Siembra Estrellas**,

<https://www.agmal.org>, **Asociación Galega de Mestres de AL**,

<https://infosal.es/blog-2/>, **Infancia, Formación y Salud**,

<https://federacionmaestrosal.org>, **Federación Española de Maestros de Audición y Lenguaje**,

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Prevençión e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas/V51G110V01955
Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G110V01953
Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G110V01952
Desenvolvemento da linguaxe/V51G120V01951

Other comments

1/ Asistencia continuada a clase.
2/ Dominio da informática a nivel de usuario (tratamento de textos, bases de datos, programa de presentacións, correo electrónico e internet.
3/ Actitude favorable e receptiva cara á aprendizaxe.

IDENTIFYING DATA**Prevenção e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas**

Subject	Prevenção e intervención nas alteracións comunicativa-lingüísticas			
Code	V51G110V01955			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester	
6	Optional	3	2c	
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	García Cajide, María Purificación			
Lecturers	García Cajide, María Purificación			
E-mail	purygarcia cajide@gmail.com			
Web	http://mariapurificacion.garcia cajide@ceu.es			
General description	A detención e prevención dos problemas nas alteracións comunicativo-lingüísticas, no desenvolvemento do neno/a, é fundamental para a súa aprendizaxe escolar.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
C1	Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
C2	Coñecer os desenvolvementos da psicología evolutiva da infancia nos períodos 0-3 e 3-6.
C4	Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
C6	Coñecer a dimensión pedagóxica da interacción cos iguais e os adultos e saber promover a participación en actividades colectivas, o traballo cooperativo e o esforzo individual.
C7	Identificar dificultades de aprendizaxe, disfuncións cognitivas e as relacionadas coa atención.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C17	Colaborar cos profesionais especializados para solucionar devanditos trastornos.
C19	Comprender que a dinámica diaria en educación infantil é cambiante en función de cada estudante, grupo e situación e saber ser flexible no exercicio da función docente.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C42	Coñecer o currículo de lingua e lectoescritura desta etapa así como as teorías sobre a adquisición e desenvolvemento das aprendizaxes correspondentes.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo

D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade

D13 Razoamento crítico

D14 Compromiso ético

D15 Aprendizaxe autónoma

D17 Creatividade

D18 Lideranza

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results		
Coñecer e comprender os procesos de diagnósticos e obxectivos da avaliación da linguaxe.	B1	C1	D1
Comprender os procesos de aprendizaxe relativos ao neno/a, no contexto familiar, social e escolar.	B2	C2	D2
	B3	C7	D13
	B4	C11	
	B5	C42	
	B6	C62	
	B11		
Coñecer como detectar e avaliar as dificultades ou alteracións máis comúns que se producen na adquisición e desenvolvemento lingüístico. Saber informar e colaborar no seu tratamento.	B1	C1	D1
	B2	C2	D2
Dominar os coñecementos necesarios para comprender o desenvolvemento da audición e a linguaxe destes estudantes e identificar disfuncións..	B5	C4	D7
	B6	C6	D8
	B11	C7	D9
		C11	D12
		C42	D13
Saber informar e colaborar con outros profesionais para abordar as necesidades educativas especiais que se expoñen.	B4	C6	D1
	B5	C7	D2
Identificar e planificar a resolución de situacións educativas que afecten a estudantes con diferentes capacidades e distintos ritmos de aprendizaxe.	B10	C11	D7
	B11	C17	D8
		C21	D9
			D13
			D14
Adquirir recursos necesarios para a elaboración dunha intervención personalizada.	B3	C1	D1
Analizar e comprender os procesos educativos na aula e fóra dela.	B5	C2	D2
Coñecer os procesos de interacción e comunicación na aula.	B6	C4	D7
	B7	C7	D8
	B9	C11	D12
	B10	C19	D13
	B11	C43	D14
			D15
			D17
			D18
Comprender os principios básicos das ciencias da linguaxe e a comunicación.	B1	C1	D1
	B3	C2	D7
	B5	C4	D8
	B6	C6	D9
		C7	
		C17	
		C43	

Contidos

Topic

1. Avaliación da linguaxe.	1.1.- Compoñentes do proceso. 1.2.- Obxectivos de avaliación. 1.3.- Contidos da avaliación.
2. O diagnóstico.	2.1.- O diagnóstico.
3. A intervención e os seus obxectivos.	3.1.- Contidos da intervención. 3.2.- Modelos, procedementos e estratexias de intervención.
4. Diagnóstico e intervención nas alteracións da articulación.	4.1.- Trastornos son da fala (dislalias) 4.2.- Disartria. 4.3.- Disglosias. 4.4.- Análise e resolución de casos
5. Diagnóstico e intervención nas alteracións de fluidez verbal.	5.1.- Disfemias. 5.2.- Análisis e resolución de casos
6. Diagnóstico e intervención da comunicación.	6.1.- Afasia.. 6.2.- Mutismo Selectivo. 6.3.- Análisis e resolución de casos.

7. Trastornos da comunicación e a linguaxe no espectro autista.	7.1.- Diagnóstico e intervención. 7.2.- SAAC (Sistemas Aumentativos e/ou Alternativos da Comunicación). 7.3.- Análisis e resolución de casos.
8. Diagnóstico e intervención na discapacidade mental.	8.1.- Diagnóstico e intervención. 8.2.- Análisis e resolución de casos.
9. Diagnóstico e intervención na discapacidade motora.	9.1.- Diagnóstico e intervención. 9.2.- Análisis e resolución de casos.
10. Diagnóstico e intervención na discapacidade auditiva.	10.1.- Diagnóstico e intervención. 10.2.- Análisis e resolución de casos.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	4	4	8
Presentación	2	0	2
Lección maxistral	30	34	64
Estudo de casos	10	20	30
Traballo tutelado	2	10	12
Estudo de casos	2	12	14
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	12	14
Traballo	2	4	6

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afrontar ou completar os contidos da materia. Pódese usar como complemento das clases teóricas.
Presentación	Exposición, por parte do alumnado, ante o/a docente e o grupo de clase, dun tema asignado polo/a docente, con contidos da materia ou acerca dos resultados dun traballo, exercicio ou proxecto. Pódese levar a cabo de maneira individual ou en grupo..
Lección maxistral	Exposición de contidos e bases teóricas da materia, por parte do profesorado, incluíndo as directrices para desenvolver traballos, casos ou proxectos polos estudantes.
Estudo de casos	Exposición e resolución de casos, da materia
Traballo tutelado	Entrevista que o alumnado mantén coa docente da materia, para asesoramento e desenvolvemento de actividades e proceso de aprendizaxe.

Atención personalizada

Methodologies Description

Traballo tutelado	Os estudantes disporán de atención personalizada, tanto en horas de tutoría (consultar web facultade) como en horas de traballo en grupo. Nelas atenderanse e resolverán todas as dúbidas existentes. . Previa comunicación coa docente, poderase marcar outro día e hora, en caso de non poder realizarse en devandito día.
-------------------	--

Avaliación

	Description	Qualification	Training and Learning Results
Estudo de casos	Resolución de casos.	40	
Exame de preguntas de desenvolvemento	Realización dun plan de intervención sobre un caso	40	
Traballo	Visionado de un documental sobre o Autismo e traballo sobre iso	10	

Other comments on the Evaluation

Valorácese a participación activa, durante as clases. Así como o traballo en equipo e a asistencia a clase (10%)

A cualificación final do sistema de avaliación continua será o resultado da suma das distintas notas obtidas das actividades realizadas, segundo as porcentaxes asignadas, tal e como queda estipulado no cadro superior. Para aprobar a materia hai que superar os traballos e o exame. Mentres non se aprobe o exame non se sumasen as notas dos traballos realizados en clase. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria manteráselles a nota dos traballos realizados superados e terán que realizar novamente o exame e os traballos non superados, na segunda convocatoria. Aquele alumnado que non asista a clase ou se ausente máis dun 20% do computo total das horas impartidas (6 días, 12 horas) deberá acollerse ao sistema de avaliación global que se desenvolve segundo o establecido nos artigos 19 e 21 do Regulamento sobre Avaliación, a cualificación e a Calidade da docencia e do Proceso de Ensino do Estudiantado, aprobado polo Claustro

da UVigo, o 18 de abril de 2023. Estes estudantes realizan traballos e actividades da materia así como o visionado dunha película e o seu exame correspondente. Para superar a materia, deben estar aprobadas, todas e cada unha das partes, descritas anteriormente. Todo traballo copiado, plagiado ou realizado pola AI será cualificado cun 0.

Bibliografía. Fontes de información**Basic Bibliography****Complementary Bibliography**

Gallardo Ruíz, J.R. y Gallego Ortega, J.L., **Manual de Logopedia escolar; un enfoque practico**, 4a.ed, Aljibe, 2003

ARASAC,**Orientación Andújar,****Mi aula de P.T.,****El sonido de la hierba al crecer,**

Puyuelo Sanclemente, M et Rondal, J, **Manual de desarrollo y alteraciones del lenguaje; aspectos evolutivos y patología en el niño y el adulto**, Masson, 2003

Perianez, Jose Antonio y Rios-Lago, Marcos, **Guía de intervención logopedica en las funciones ejecutivas**, Sintesis, 2017

Recomendacións**Subjects that continue the syllabus**

Desenvolvemento da linguaxe/V51G110V01951

Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe/V51G110V01954

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Proceso lecto-escritor: desenvolvemento, alteracións, avaliación e tratamento/V51G110V01953

Psicopatoloxía da audición e da linguaxe/V51G110V01952

Recursos didácticos na aula de audición e linguaxe/V51G110V01954

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Desenvolvemento motor/V51G110V01202

Didáctica da lingua e a literatura infantil/V51G110V01404

Psicoloxía: Prevención e tratamento das dificultades na aprendizaxe infantil/V51G110V01305

Other comments

Asistencia a clase. Avaliación continua do alumno en que se valorase a asistencia e a participación activa do mesmo durante as clases.

Os alumnos que non asistan a clase, deberán porse en contacto coa profesora, para *tutorías e preparación do exame final.

IDENTIFYING DATA**Prácticas externas: Practicum**

Subject	Prácticas externas: Practicum			
Code	V51G110V01981			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	48	Mandatory	4	An
Teaching language	Castelán			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Muñoz Prieto, María del Mar			
Lecturers	Muñoz Prieto, María del Mar			
E-mail	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
General description	A Reforma dos plans de estudo universitarios recolle a necesidade e obrigatoriedade, de que os alumnos de titulacións superiores realicen prácticas relacionadas coa súa futura profesión. Esta formación denomínase *Prácticum. As Prácticas de Ensino, dentro dos Centros de Formación do Profesorado, constitúen un compoñente esencial do *curriculum, xa que serven para garantir unha efectiva actualización entre a preparación teórica que ofrecen os centros de formación do profesorado e a realidade práctica dos centros escolares.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelas nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico

- C9 Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
- C11 Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
- C14 Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
- C15 Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
- C21 Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
- C26 Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
- C36 Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
- C38 Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
- C61 Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
- C62 Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
- C63 Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
- C64 Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
- C65 Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
- C66 Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
- C67 Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinamentos descritos.
- D1 Capacidade de análise e síntese
- D2 Capacidade de organización e planificación
- D3 Comunicación oral e escrita
- D4 Coñecemento de lingua estranxeira
- D5 Coñecemento de informática
- D6 Capacidade de xestión da información
- D7 Resolución de problemas
- D8 Toma de decisións
- D9 Traballo en equipo
- D10 Traballo nun contexto internacional
- D11 Habilidades nas relacións interpersoais
- D12 Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
- D13 Razoamento crítico
- D14 Compromiso ético
- D15 Aprendizaxe autónoma
- D16 Adaptación a novas situacións
- D17 Creatividade
- D18 Lideranza
- D19 Coñecemento doutras culturas e costumes
- D20 Iniciativa e espírito emprendedor
- D21 Motivación pola calidade
- D22 Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionando e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.	A1	B1	C5	D1
	A2	B1	C9	D2
	A3	B3	C11	D6
	A4	B3	C14	D7
	A5	B4	C15	D8
		B4	C21	D10
		B5	C26	D14
		B6	C36	D15
		B7	C38	D16
		B8	C43	D17
		B9	C64	D19
		B10		D22
		B12		

Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino-aprendizaxe, tanto de maneira individual como *grupal.	A1	B1	C5	D1
	A2	B2	C9	D2
	A3	B3	C11	D3
	A4	B4	C14	D4
	A5	B5	C15	D5
		B6	C21	D6
		B7	C26	D7
		B8	C36	D8
		B9	C38	D9
		B10	C61	D10
		B11	C62	D11
		B12	C63	D12
			C64	D13
			C65	D14
			C66	D15
			C67	D16
				D17
				D18
				D19
				D20
				D21
				D22

Contidos

Topic	
1. Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico	O contexto de aula nos ámbitos físico, psicolóxico, cultural e lingüístico
2. Interacción e comunicación no ámbito educativo	Principais formas de interacción. Habilidades de comunicación
3. A planificación educativa: xestión no aula	Control na aula
4. A intervención docente do estudante nas prácticas. Estratexias educativas	Técnicas que fomenten o aprendizaxe
5. Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante en prácticas	Itinerarios de especialización
6. Análise e valoración crítica do proceso de ensino-aprendizaxe na aula desde os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias	Valoracións críticas, puntos de vista da práctica académica

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Seminario	10	20	30
Prácticum, Practicas externas e clínicas	500	600	1100
Actividades introductorias	4	6	10
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	0	60	60

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

	Description
Seminario	Todos os traballos que debe realizar o alumno deben ser supervisados polos titores da Escola de Maxisterio e polo titor/a responsable do alumno/a no Centro Educativo, coa finalidade de que o alumno poida sacar o máximo partido do período de prácticas. Ademais de redactar unha memoria, o alumno/a ten que acudir ós seminarios quicenaís.
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Traballo titorizado e autónomo dos estudantes, realizado nos centros educativos, que se achega ás condutas profesionais relacionadas coa titulación. O alumno/a realizará as prácticas nunha escola seleccionada por el/ela.
Actividades introductorias	A través das actividades introductorias, o estudante poderá coñecer qué debe facer durante o seu período de prácticas, a duración das mesmas, así como os traballos a entregar.

Atención personalizada

Methodologies	Description
---------------	-------------

Seminario	O alumno/a en prácticas deberá asistir de maneira obrigatoria, ás reunións quincenais que se celebrarán na Escola de Maxisterio. Os días asignados para as ditas reunións atópanse no calendario académico do prácticum.
Actividades introdutorias	O alumno/a será informado da información que ten que ver coas prácticas.
Tests	Description
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	O alumnado será avaliado tanto polo titor do centro educativo como polo titor que se lle asigne da Escola de Maxisterio.

Avaliación						
	Description	Qualification	Training and Learning Results			
Seminario	Os estudantes deben coñecer a praxe docente para poder relacionalo con aspectos teóricos adquiridos na súa formación. Todos os seminarios serán presenciais. É necesaria a asistencia aos seminarios, xa que se establecerán dinámicas de grupo para permitir a interacción dos estudantes. A participación é fundamental, así como a puntualidade.	10				
Prácticum, Practicas externas e clínicas	Informe dos titores na escola sobre a asistencia e realización das actividades prácticas.	50	A1	B1	C61	D1
			A2	B2	C62	D2
			A3	B3	C64	D3
			A4	B4	C66	D4
				B5		D5
				B6		D6
				B7		D7
				B8		D9
				B9		D10
				B10		D11
				B11		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
Informe de prácticas, prácticum e prácticas externas	Elaboración dun informe das actividades desenvolvidas no período de prácticas, segundo o disposto no artigo 14 do Real decreto 592/2014, do 11 de xullo.	40	A1	B1	C5	D14
			A2	B2	C9	D15
			A3	B3	C11	D16
			A4	B4	C14	D17
			A5	B5	C15	D18
				B6	C21	D19
				B7	C26	D20
				B8	C36	D21
				B9	C38	D22
				B10	C61	
				B11	C62	
				B12	C63	
					C64	
					C65	

Other comments on the Evaluation

A titora ou titor académico da Universidade de Vigo avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes, tendo en conta os criterios e as fontes sinalados. Para superar a materia do prácticum o alumno deberá alcanzar o aprobado en cada un dos criterios da avaliación establecidos nos informes, tanto do titor do centro escolar como do titor académico. O titor do centro escolar, como se indica no artigo 13 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes realizarán e remitirán ao titor académico da Universidade a avaliación final. Para facilitar o proceso de avaliación antes do inicio das prácticas, o Coordinador do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflicten as diferentes competencias. Particularmente, no relacionado coa memoria de prácticas, é conveniente sinalar: A memoria de prácticas desenvolverase conforme ao establecido no artigo 14 do Real Decreto 1707/2011, do 18 de Novembro. A través da guía docente, así como con outro tipo de orientacións, estableceranse as recomendacións pertinentes para unha correcta elaboración da memoria. Para facilitar o proceso de avaliación, cada titor ou titora contará coa correspondente folla de avaliación. O informe de avaliación realizado polo titor do centro educativo será un 50% da cualificación final do alumno. Coa devandito porcentaxe farase a media co resto das cualificacións obtidas polo

alumno: memoria das prácticas (40%), e asistencia e participación nos seminarios quincenais (10%).

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Complementary Bibliography

Alonso, J., **Orientación educativa.**, Síntesis, 1995

Álvarez, L., **La diversidad en la práctica educativa: modelos de orientación y tutoría.**, EOS, 2000

Benavent, J., **La orientación psicopedagógica en España.**, Promolibro, 2000

Bolívar, A., **Competencias básicas y currículo.**, Síntesis, 2010

Gairín, J. y Georgeta, I., **Prácticas educativas basadas en evidencias.**, Narcea, 2021

Gil, R., **Manual para tutorías y departamentos de orientación: educar la autoestima, aprender a convivir.**, CissPaxis, 2001

Otero-López, J. M., **Psicología de la personalidad.**, Ariel, 1998

Vicente J. Llorent, **Planificación e innovación en Educación Primaria.**, Pirámide, 2019

VV. AA., **Cómo innovar en el Prácticum de Magisterio: Aplicación del portafolios a la enseñanza universitaria.**, Septem Ediciones, 2002

Zabalza, M. A., **La teoría de las prácticas. Formación práctica de los profesores.**, Diputación de Pontevedra, 1989

Recomendacións

Subjects that it is recommended to have taken before

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación/V51G110V01204

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

IDENTIFYING DATA**Traballo de Fin de Grao**

Subject	Traballo de Fin de Grao			
Code	V51G110V01991			
Study programme	Grao en Educación Infantil			
Descriptors	ECTS Credits	Choose	Year	Quadmester
	6	Mandatory	4	2c
Teaching language	Castelán Galego			
Department	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinator	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Lecturers	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
E-mail	sandra.fragueirobarreiro@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/estudios/trabajo-fin-grado-magisterio-vigo.php			
General description	O Traballo Fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obrigatorio. Permitirá ao alumnado mostrar de forma integrada a adquisición das competencias e os contidos formativos asociados ao título de Grao en Educación Infantil. Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Code	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturalis e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promova nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.

C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados previstos na materia

Expected results from this subject	Training and Learning Results			
É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar a labor docente.	A1	B8	C61	D2
	A2		C65	D7
	A3		C66	D8
	A4			D17
	A5			D18
				D21
				D22
É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.	A1	B1	C63	D6
	A2	B2	C64	D11
	A3	B4	C66	D13
	A4	B5		D14
	A5	B8		D15
				D16
É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o o ciclo de infantil e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.	A1	B2	C63	D1
	A2	B4	C64	D2
	A3	B6	C65	D9
	A4	B7	C66	D10
	A5			D13
É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións pre-profesionais e analizando a eficacia do propio programa de traballo.	A1	B10	C62	D2
	A2	B12	C63	D8
	A3			D21
	A4			
	A5			
É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.	A1	B7	C66	D5
	A2	B9		D12
	A3	B12		D19
	A4			D20
	A5			
É capaz de sintetizar información e soste argumentos sólidos.	A1	B2		D3
	A2	B3		D4
	A3	B11		
	A4			
	A5			

É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que fosen preparadas.	A1 A2 A3 A4 A5	B8		D3 D5 D6
É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.	A1 A2 A3 A4 A5	B11	C65	D3 D16 D17 D18

Contidos

Topic

Contidos relacionados coas materias do título.	Contidos das materias do Grao de Educación Infantil.
Planificación, desenvolvemento e/ou avaliación de investigacións, recursos didácticos ou proxectos de intervención.	Investigacións, recursos didácticos ou proxectos de intervención.

Planificación

	Class hours	Hours outside the classroom	Total hours
Actividades introductorias	2	2	4
Traballo tutelado	10	115	125
Presentación	1	20	21

*The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Metodoloxía docente

Description

Actividades introductorias	Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a organización, planificación, deseño e realización do traballo.
Traballo tutelado	Ao alumnado asignaráselle un titor/a para a realización do TFG. A titorización consistirá en supervisar e orientar ao estudante na temática, metodoloxía, elaboración e presentación e calquera outro aspecto académico, así como felicitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso ata a súa presentación e defensa.
Presentación	Exposición e defensa por parte do alumnado do TFG realizado ante un tribunal.

Atención personalizada

Methodologies	Description
Traballo tutelado	O alumnado realizará o TFG baixo a tutela do seu titor/a asignado.
Presentación	O alumnado realizará a defensa oral do TFG.

Avaliación

Description	Qualification	Training and Learning Results
-------------	---------------	-------------------------------

Traballo tutelado	Traballo escrito presentado seguindo o modelo de traballo solicitado así como as orientacións publicadas na Web. Seguimento da realización. Nos comentarios especificase a porcentaxe de cualificación segundo o tipo de tribunal elixido para presentar a defensa.	70	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22
Presentación	Avaliación da presentación escrita e defensa oral ante un tribunal. Nos comentarios especificase a porcentaxe de cualificación segundo o tipo de tribunal elixido para presentar a defensa.	30	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10 B11 B12	C61 C62 C63 C64 C65 C66	D1 D2 D3 D4 D5 D6 D7 D8 D9 D10 D11 D12 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D19 D20 D21 D22

Other comments on the Evaluation

No momento de facer a solicitude de defensa na Intranet o estudantado co visto e prace da persoa titora (se existise desacordo entre ambos, prevalecerá a decisión da persoa titora) deberá optar por:

1.- Avaliación do traballo por un **tribunal unipersoal** (persoa titora):

A persoa titora do TFG será a encargada da avaliación e cualificación. O estudante deberá defender en acto público o seu TFG perante o/a titor/a. A cualificación final estará integrada por:

a) Valoración do traballo: 70%. Avaliaranse o progreso académico do/a estudante, os contidos, o proceso de elaboración, a consecución dos obxectivos e a presentación e calidade do traballo escrito.

b) Exposición e defensa do TFG: 30%. Avaliaranse a selección, o equilibrio e a organización do contido na presentación oral, a competencia comunicativa oral, o emprego axeitado do vocabulario, así como dos recursos informáticos e as respostas ás cuestións formuladas polo tribunal.

2.- Avaliación do traballo por **tribunal colexiado**:

A cualificación do tribunal estará integrada pola suma de:

a) Valoración do traballo por parte do/a titor/a: 30%. Avaliaranse o progreso académico do/a estudante, os contidos, o proceso de elaboración, a consecución dos obxectivos e o traballo escrito.

b) Valoración do traballo escrito e da exposición e defensa do contido do TFG por parte do Tribunal: 70%. O tribunal estará composto por tres profesores/as do Centro. A valoración do tribunal será a media aritmética das notas atribuídas por cada un dos seus membros. Os criterios de avaliación son os seguintes: traballo escrito (70%) e exposición e defensa oral (30%).

A defensa do TFG realizarase, previa convocatoria pública, de forma pública e presencial ante o tribunal unipersoal ou o tribunal colexiado, e consistirá nunha exposición (10 minutos) e unha quenda de preguntas e respostas (10 minutos). O TFG debe ser un traballo persoal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe.

O alumnado que non supere o TFG na avaliación do segundo cuadrimestre poderá presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo. No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao alumnado e á persoa titora para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

Os TFG que obteñan unha cualificación final comprendida entre 9 e 10 serán avaliados por unha Comisión de avaliación para optar a que se lles outorgue a cualificación de Matrícula de Honra.

As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Escola Universitaria CEU de Maxisterio: <http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/estudios/trabajo-fin-grado-magisterio-vigo.php>

Bibliografía. Fontes de información

Basic Bibliography

Bell, J., **Cómo hacer tu primer trabajo de investigación: guía de investigadores en educación y ciencias sociales**, Gedisa, 2005

Ferrer, V.; Carmona, M. y Soria, V., **El Trabajo de Fin de Grado. Guía para estudiantes, docentes y agentes colaboradores**, McGraw Hill, 2012

Walker, M., **Cómo escribir trabajos de investigación**, Gedisa, 2000

Complementary Bibliography

Cerezo Herrero, E. y García Bellido, R., **Investigar en Ciencias Sociales: Cómo elaborar un Trabajo de Fin de Grado o Máster**, McGraw Hill, 2021

Rodríguez, M. C. y Castro, E. M., **Guía para mellorar a redacción do TFG e do TFM**, Universidade de Vigo-Xunta de Galicia, 2020

Recomendacións

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Prácticas externas: Practicum/V51G110V01981

Other comments

Como materia encargada de aplicar e desenvolver as competencias, coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes adquiridas ao longo da titulación, o Traballo Fin de Grao garda unha estreita relación con todas as materias correspondentes ao plan de estudos.

Ter en conta a normativa propia de TFG da Universidade de Vigo e da Escola Universitaria CEU de Maxisterio de Vigo.